

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Grafik Tasarım Anasanat Dalı

**TÜRKİYE'DE OKUTULAN GÖRSEL SANATLAR DERS
KAZANIMLARININ ZİHİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERE
UYGUNLUĞUNA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Reşit DURGUN

135110139

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nilüfer TÖNEL

İstanbul -2015

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Grafik Tasarım Anasanat Dalı

**TÜRKİYE'DE OKUTULAN GÖRSEL SANATLAR DERS
KAZANIMLARININ ZİHİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERE
UYGUNLUĞUNA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Reşit DURGUN

135110139

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nilüfer TÖNEL

İstanbul -2015

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Türkiye’de Okutulan Görsel Sanatlar Ders Kazanımlarının Zihin Engelli Öğrencilere Uygunluğuna Yönelik Öğretmen Görüşleri” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Reşit DURGUN

KABUL VE ONAY

Reşit DURGUN tarafından hazırlanan “**Görsel Sanatlar Ders Kazanımlarının Zihin Engelli Öğrencilere Uygunluğuna Yönelik Öğretmen Görüşleri**” başlıklı bu çalışma, Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin/Raporun Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Yrd. Doç.Dr. Nilüfer TÖNEL (Danışman)

Üye:

Üye:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve Şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir

ÖZET

“Türkiye De Okutulan Görsel Sanatlar Ders Kazanımlarının Zihin Engelli Öğrencilere Uygunluğuna Yönelik Öğretmen Görüşleri”

Reşit DURGUN

Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Grafik Tasarım Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nilüfer TÖNEL

2015 - 203 Sayfa

Araştırmada, Türkiye’de okutulan görsel sanatlar dersinin ders kazanımlarının görsel sanatlar ve özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerine göre zihin engelli öğrencilere uygun olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Araştırmanın evrenini zihin engelli öğrencilerin okuduğu okullardan 11 ilden 16 okul ve bu okullarda eğitim veren 15 görsel sanatlar ve 27 özel eğitim sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu doğrultuda; öğretmenlerin algı puanlarının görsel sanatlar ya da özel eğitim alanında olma durumuna ve bay ya da bayan olma durumlarına göre, istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla t-testi kullanılmıştır.

Araştırmada;

1. Görsel sanatlar dersinin temelini oluşturan ve tüm görsel sanatlar eğitimin üzerinden şekillendiği, mevcut görsel sanatlar ders kazanımlarını, öğretmen görüşlerine göre, eğitim açısında kabul edilebilir öğrenci sayısı ya da oranı tarafından kazanılamadığı; bu nedenle de zihin engelli öğrencilere uygun olmadığı sonucu çıkmaktadır,

2. Görsel sanatlar ders kazanımlarını zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri görsel sanatlar ya da özel eğitim sınıf öğretmeni branşında olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir,

3. Görsel sanatlar ders kazanımlarını zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri kadın ya da erkek olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir,

sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca; araştırma sonunda, ortaya çıkan sorunlara dayalı olarak araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Görsel Sanatlar, Zihinsel Engel, Sanat Eğitimi,

ABSTRACT

"Teacher Opinions Toward Outcomes of Visual Arts Course Taught in Turkey" Compliance with Students with Mental Retardation Reşit DURGUN

**Master Thesis, Department of Fine Arts in Graphic Design
Supervisor: Asst.Prof. Dr. Nilufer Tönel**

2015 - 203 Pages

In the study, course achievements of visual art courses taught in Turkey are evaluated whether they are appropriate for mentally handicapped students according to visual arts and special education teachers opinions.

The universe of the research contains 16 schools in 11 provinces in which mentally handicapped students are being educated and 15 visual arts and 27 special education classroom teachers. In this context; t-test was used in order to determine whether there is a statistically significant difference among the perception of teachers' ratings based on they are visual arts teacher or special education teacher and being male or female.

In the study;

1. It is found out that the achievements of the current visual arts courses which forms the basis of all visual arts, all visual arts education shaped over it, ,are not achieved by an acceptable number or rate of students in terms of education thus they are not in compliance with mentally handicapped students, according to the teachers' opinions.
2. There are no significant differences among teacher opinions on achievement rates of mentally handicapped students achieving visual arts course outcomes, based on whether they are visual arts teachers or special education classroom teachers.
3. There are no significant differences among teacher opinions on achievement rates of mentally handicapped students achieving visual arts course outcomes, based on whether they are male or female.

These results have been achieved. Also; At the end of research, there are recoomendations, put forward by the researcher based on emerging issues.

Keywords: Visual Arts, Mental Retardation, Art Education

ÖNSÖZ

Görsel sanatlar eğitiminin zihin engelli bireylerin bütün gelişim aşamalarına yaptığı katkı yapılan birçok araştırma ile ortaya konmuştur. Zihin engelli öğrencilere görsel sanatlar eğitimi verilirken diğer bütün eğitim alanlarında olduğu gibi özel bir eğitim süreci izlenmesi gerekmektedir. Zihin engelli öğrencilerin öğrenme süreci, normal kabul edilen öğrencilerin eğitimlerinden daha uzun ve daha meşakkatli bir süreci içermektedir. Bu süreç içerisinde görsel sanatlar eğitimi planlanırken öğrencinin hazır bulunuşluluğu, zihinsel ve fiziksel yeterliliği, algılama kapasiteleri dikkate alınarak görsel sanatlar ders kazanımlarının belirlenmesinin, hedeflenen eğitimin verilebilmesi için çok önemli olduğu düşünülmektedir.

Özel eğitim alanında çalıştığım on bir yılda tanıştığım bütün öğrencilerde yapmaya ve başarmaya yönelik büyük bir istek ve arzu gördüğümü belirtmek isterim. Zihinsel ya da bedensel engeli ne olursa olsun yapılması gereken işi öğrencilerin seviyesine indirdiğinizde zihinsel ya da bedensel olarak üst düzeyde olan bireylerin başarmakta zorlanacakları işler yaptıklarına şahit oldum.

Merdivenlerden çıkmanın kural olduğu bir yerde, merdiveni kullanabilme yetisine sahip olmayan bireylere üs katlardaki işlerini kendi başlarına başarmaları için asansörün yerini göstermenin kurlsızlık olmadığı düşüncesi, sanat eğitiminin kalıplar ve sınırlılıklar içinde verilmemesi gerektiği düşüncesi, öğrencilerimin sanat yapmaya ve başarmaya olan istekleri bu araştırmayı yapma isteğimizin temelini oluşturmaktadır. Bu araştırmayı yaparken amacımız farkındalık oluşturmak ve zihin engelli bireylerin sanat eğitimine katkı sağlamaktır.

Araştırmamın başından beri gereksinim duyduğum desteği ve güveni hiçbir şekilde benden esirgemeyen, bana her aşamada yol gösteren danışmanım Yrd. Doç.Dr. Nilüfer TÖNEL' e; araştırmanın kaynak taraması dahil her ihtiyaç duyduğum süreçte yanımda olan ve desteği ile beni onurlandıran biricik eşim Meral DURGUN' a; beni yetiştiren ve desteklerini hiç esirgemeyen annem Şükran DURGUN ve babam Yahya DURGUN'a, çevirilerde bana yardımcı olan Alper YİĞİT'e; ayrıca İstanbul'a gidiş gelişlerde uyumak için bana koltuklarını açan Atatürk Hava Limanına minnettarlığımı belirtirim.

Reşit DURGUN

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
KABUL VE ONAY	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
GRAFİKLER LİSTESİ	xv
1.BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Kabulleri.....	4
2.BÖLÜM.....	5
KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1.Görsel Sanatlar Tanımı	5
2.2.Görsel Sanatların Dalları Nelerdir?	6
2.2.1.Resim Sanatı Ve Alt Dalları:.....	6
2.2.2. Özgün Baskı Sanatı Ve Alt Dalları:	6
2.2.3. Heykel Sanatı Ve Alt Dalları:	6
2.2.4. Grafik Sanatı Ve Alt Dalları	6
2.3.Görsel Sanatlar Dersi	6
2.3.1. Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları.....	7
2.3.2.Görsel sanatlar ders programının vizyonu.....	7
2.3.3.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın Özellikleri.....	8
2.3.4.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programın Temel Yaklaşımı	9
2.3.5.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programın Yapısı.....	10
2.3.5.1 Görsel Sanatlar Dersinin Genel Amaçları	10
2.3.5.2 Bireysel Ve Toplumsal Amaçlar	10
2.3.5.3. Algısal Amaçlar	11
2.3.5.4. Estetik Amaçlar	11
2.3.5.5.Teknik Amaçlar.....	11
2.3.6. Görsel Sanatlar Eğitiminin İlkeleri	12

2.3.7. Görsel Sanatlar Dersinin Temel Hedefleri	12
2.3.8. Temel Beceriler	13
2.3.9. Öğrenme Alanları	14
2.3.9.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	14
2.3.9.2. Görsel Sanat Kültürü	14
2.3.9.3. Müze Bilinci	15
2.3.10. Kazanımlar	16
2.4 ZİHİN ENGELLİLİK VE EĞİTİM	17
2.4.1. Zihin engelliliğin tanımı	17
2.4.2. Türkiye'deki Uygulamalar	18
2.4.3. Zihinsel Yetersizliğin Sınıflandırılması	19
2.4.3.1. Psikolojik Sınıflandırma	19
2.4.3.1.1. Hafif Zihinsel Gerilik	19
2.4.3.1.2. Orta Derecede Zihinsel Gerilik	20
2.4.3.1.3. Ağır Zihinsel Gerilik	20
2.4.3.1.4. İleri Derecede Ağır Zihinsel Gerilik	21
2.4.3.2. Eğitsel Sınıflandırma	21
2.4.3.2.1. Eğitilebilir Zihinsel Engelliler	22
2.4.3.2.2. Öğretilebilir Zihinsel Engelliler	22
2.4.3.2.3. Ağır ve Çok Ağır Derecede Zihinsel Engelliler	23
2.4.4. Zihin Engellilerde Eğitim (Özel Eğitim)	23
2.4.4.1. Özel Eğitimin Amaçları	24
2.4.4.2. Özel eğitimin temel ilkeleri	25
2.4.5. Zihin Engellilerde Görsel Sanatlar Eğitiminin Önemi	26
2.4.6 Görsel sanatlar eğitiminin zihin engelli öğrencilerin gelişimine katkısı.	30
2.4.7 Bu Alanda Yapılmış Araştırmalar	34
3.BÖLÜM	38
YÖNTEM	38
3.1. Araştırma Modeli	38
3.2. Evren ve Örneklem	38
3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi	39
3.4. Verilerin Çözümlemesi	39
4.BÖLÜM	40
BULGULAR VE YORUM	40
4.1 Demografik özellikler	40
4.2 Dördüncü Sınıf Ders Kazanımları	42

4.2.1 Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	42
4.2.2 Görsel Sanatlar Kültürü	56
4.2.3 Müzecilik	63
4.3 Beşinci sınıf ders kazanımları	68
4.3.1 Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	68
4.3.2 Görsel Sanatlar Kültürü	78
4.3.3 Müzecilik	85
4.4 Altıncı sınıf ders kazanımları	90
4.4.1 Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	90
4.4.2 Görsel Sanatlar Kültürü	99
4.4.3 Müzecilik	107
4.5 Yedinci sınıf ders kazanımları	113
4.5.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	113
4.5.2. Görsel Sanatlar Kültürü	122
4.5.3 Müzecilik	132
4.6 Sekizinci sınıf ders kazanımları	143
4.6.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme	143
4.6.2 Görsel Sanatlar Kültürü	150
4.6.3 Müzecilik	162
4.7 Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları.	170
4.8 Branşa Göre T-Testi Sonuçları.....	171
5.BÖLÜM.....	172
5.1.Sonuç.....	172
5.2. Öneriler	173
KAYNAKLAR	174
EKLER.....	176
EK 1 Anket örneği.....	176

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1. 1 Cinsiyetiniz nedir?	40
Tablo 4.1.2 Branşınız nedir?	41
Tablo 4.1.3 Cinsiyetiniz nedir? * Branşınız nedir?	41
Tablo:4.2.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar	42
Tablo:4.2.1.2. Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.....	43
Tablo:4.2.1.3. Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.....	44
Tablo:4.2.1.4. Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.....	45
Tablo:4.2.1.5. Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.....	46
Tablo:4.2.1.6. Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.	47
Tablo:4.2.1.7. Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.	48
Tablo:4.2.1.8. Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.	49
Tablo:4.2.1.9. İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.	50
Tablo:4.2.1.10. Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.	51
Tablo:4.2.1.11. Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.	52
Tablo:4.2.1.12. Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.	53
Tablo:4.2.1.13. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.....	54
Tablo:4.2.1.14. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarını izlemekten zevk alır.	55
Tablo 4.2.2.1 İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.	56
Tablo 4.2.2.2. Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünimleri olduğunu fark eder.....	57
Tablo 4.2.2.3. Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.	58
Tablo 4.2.2.4. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.	59
Tablo 4.2.2.5. Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.	60
Tablo 4.2.2.6. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.....	61
Tablo 4.2.2.7. Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.....	62
Tablo 4.2.3.1 Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.....	63

Tablo 4.2.3.2. Müzelerin içerdği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.	64
Tablo 4.2.3.3. Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.	65
Tablo 4.2.3.4. Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir.	66
Tablo 4.2.3.5 Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	67
Tablo 4.3.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.	68
Tablo 4.3.1.2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.	69
Tablo 4.3.1.3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır.	70
Tablo 4.3.1.4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.	71
Tablo 4.3.1.5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.	72
Tablo 4.3.1.6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.	73
Tablo 4.3.1.7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.	74
Tablo 4.3.1.8. Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.	75
Tablo 4.3.1.9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	76
Tablo 4.3.1.10. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.	77
Tablo 4.3.2.1 Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.	78
Tablo 4.3.2.2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.	79
Tablo 4.3.2.3. Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.	80
Tablo 4.3.2.4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.	81
Tablo 4.3.2.5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.	82
Tablo 4.3.2.6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.	83
Tablo 4.3.2.7. Sanatçı-zanaatçı ayrımını yapar.	84
Tablo 4.3.3.1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.	85
Tablo 4.3.3.2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.	86
Tablo 4.3.3.3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.	87
Tablo 4.3.3.4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.	88

Tablo 4.3.3.5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	89
Tablo 4.4.1.1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.	90
Tablo 4.4.1.2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.	91
Tablo 4.4.1.3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.	92
Tablo 4.4.1.4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.	93
Tablo 4.4.1.5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.	94
Tablo 4.4.1.7. Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar.	96
Tablo 4.4.1.8. Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.	97
Tablo 4.4.1.9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.	98
Tablo 4.4.2.1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.	99
Tablo 4.4.2.2. Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.	100
Tablo 4.4.2.3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.	101
Tablo 4.4.2.4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.	102
Tablo 4.4.2.5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.	103
Tablo 4.4.2.6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.	104
Tablo 4.4.2.7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlılığının belirlediğini fark eder.	105
Tablo 4.4.2.8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.	106
Tablo 4.4.3.1. Müzedeki eserlerle, bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.	107
Tablo 4.4.3.2. Değişik kültürlerle saygı duyar.	108
Tablo 4.4.3.3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.	109
Tablo 4.4.3.4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.	110
Tablo 4.4.3.5. Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.	111
Tablo 4.4.3.6. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	112
Tablo 4.5.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.	113
Tablo 4.5.1.3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.	115

Tablo 4.5.1.4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.	116
Tablo 4.5.1.5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.	117
Tablo 4.5.1.6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.	118
Tablo 4.5.1.7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.	119
Tablo 4.5.1.8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	120
Tablo 4.5.1.9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.	121
Tablo 4.5.2.1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.	122
Tablo 4.5.2.2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.	123
Tablo 4.5.2.3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.	124
Tablo 4.5.2.4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.	125
Tablo 4.5.2.5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.	126
Tablo 4.5.2.6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.	127
Tablo 4.5.2.7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.	128
Tablo 4.5.2.8. İlgilendiği sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.	129
Tablo 4.5.2.9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.	130
Tablo 4.5.2.10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.	131
Tablo 4.5.3.1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşıdığı mekânlar olduğunu kavrar.	132
Tablo 4.5.3.3. Tarihî eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.	134
Tablo 4.5.3.4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.	135
Tablo 4.5.3.5. Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.	136
Tablo 4.5.3.6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.	137
Tablo 4.5.3.7. İlgilendiği sanat eserleri hakkında araştırma yapar.	138
Tablo 4.5.3.8. Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.	139
Tablo 4.5.3.9. Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.	140

Tablo 4.5.3.10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	141
Tablo 4.5.3.11. Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.	142
Tablo 4.6.1.1. Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.	143
Tablo 4.6.1.2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.	144
Tablo 4.6.1.3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.	145
Tablo 4.6.1.4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.	146
Tablo 4.6.1.5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	147
Tablo 4.6.1.6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.	148
Tablo 4.6.1.7. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.	149
Tablo 4.6.2.1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.	150
Tablo 4.6.2.2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.	151
Tablo 4.6.2.3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.	152
Tablo 4.6.2.4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.	153
Tablo 4.6.2.5. Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçıların yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.	154
Tablo 4.6.2.6. Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.	155
Tablo 4.6.2.7. Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.	156
Tablo 4.6.2.8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.	157
Tablo 4.6.2.9. Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.	158
Tablo 4.6.2.10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.	159
Tablo 4.6.2.11. Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.	160
Tablo 4.6.2.12. Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.	161
Tablo 4.6.3.1. Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.	162
Tablo 4.6.3.2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.	163
Tablo 4.6.3.3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.	164

Tablo 4.6.3.4. İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.	165
Tablo 4.6.3.5. Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanır.	166
Tablo 4.6.3.6. Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.	167
Tablo 4.6.3.7. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	168
Tablo 4.6.3.8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.	169
Tablo 4.7.1. Cinsiyetiniz nedir?	170
Tablo 4.7.2. Cinsiyete Göre T-Testi	170
Tablo 4.8.1. Branşınız nedir?	171
Tablo 4.8.2. Branşa Göre T-Testi.....	171
Tablo 5.1.	172

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 4.1. 1 Cinsiyetiniz nedir?	40
Grafik 4.1.2 Branşınız nedir?	41
Grafik 4.1.3 Cinsiyetiniz nedir? * Branşınız nedir?	41
Grafik 4.2.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar	42
Grafik 4.2.1.2. Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.	43
Grafik 4.2.1.3. Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.	44
Grafik 4.2.1.4. Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.	45
Grafik 4.2.1.5. Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.	46
Grafik 4.2.1.6. Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.	47
Grafik 4.2.1.7. Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.	48
Grafik 4.2.1.8. Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.	49
Grafik 4.2.1.9. İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.	50
Grafik 4.2.1.10. Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.	51
Grafik 4.2.1.11. Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.	52
Grafik 4.2.1.12. Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.	53

Grafik 4.2.1.13. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.....	54
Grafik 4.2.1.14. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.	55
Grafik 4.2.2.1 İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.	56
Grafik 4.2.2.2. Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünümleri olduğunu fark eder.....	57
Grafik 4.2.2.3. Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.	58
Grafik 4.2.2.4. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.	59
Grafik 4.2.2.5. Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.	60
Grafik 4.2.2.6. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.....	61
Grafik 4.2.2.7. Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.	62
Grafik 4.2.3.1 Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.	63
Grafik 4.2.3.2. Müzelerin içerdiği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.	64
Grafik 4.2.3.3. Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.....	65
Grafik 4.2.3.4. Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir.	66
Grafik 4.2.3.5 Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	67
Grafik 4.3.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.	68
Grafik 4.3.1.2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.....	69
Grafik 4.3.1.3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır.	70
Grafik 4.3.1.4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.....	71
Grafik 4.3.1.5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.	72
Grafik 4.3.1.6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.	73
Grafik 4.3.1.7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.	74
Grafik 4.3.1.8. Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.....	75
Grafik 4.3.1.9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	76

Grafik 4.3.1.10. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk.	77
Grafik 4.3.2.1 Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.	78
Grafik.3.2.2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.	79
Grafik 4.3.2.3. Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.	80
Grafik 4.3.2.4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.	81
Grafik 4.3.2.5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.	82
Grafik 4.3.2.6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.	83
Grafik 4.3.2.7. Sanatçı-zanaatçı ayrımını yapar.	84
Grafik 4.3.3.1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.	85
Grafik 4.3.3.2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.	86
Grafik 4.3.3.3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.	87
Grafik 4.3.3.4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.	88
Grafik 4.3.3.5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	89
Grafik 4.4.1.1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.	90
Grafik 4.4.1.2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.	91
Grafik 4.4.1.3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.	92
Grafik 4.4.1.4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.	93
Grafik 4.4.1.5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.	94
Grafik 4.4.1.7. Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar.	96
Grafik 4.4.1.8. Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.	97
Grafik 4.4.1.9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.	98
Grafik 4.4.2.1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.	99
Grafik 4.4.2.2. Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.	100
Grafik 4.4.2.3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.	101
Grafik 4.4.2.4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.	102

Grafik 4.4.2.5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.	103
Grafik 4.4.2.6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.	104
Grafik 4.4.2.7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlılığının belirlediğini fark eder.	105
Grafik 4.4.2.8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.	106
Grafik 4.4.3.1. Müzedeki eserlerle, bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.	107
Grafik 4.4.3.2. Değişik kültürlerle saygı duyar.	108
Grafik 4.4.3.3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.	109
Grafik 4.4.3.4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.	110
Grafik 4.4.3.5. Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.	111
Grafik 4.4.3.6. Ülkemizin müze, öğren yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	112
Grafik 4.5.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.	113
Grafik 4.5.1.3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.	115
Grafik 4.5.1.4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.	116
Grafik 4.5.1.5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.	117
Grafik 4.5.1.6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.	118
Grafik 4.5.1.7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.	119
Grafik 4.5.1.8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	120
Grafik 4.5.1.9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.	121
Grafik 4.5.2.1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.	122
Grafik 4.5.2.2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.	123
Grafik 4.5.2.3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.	124
Grafik 4.5.2.4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.	125
Grafik 4.5.2.5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.	126
Grafik 4.5.2.6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.	127

Grafik 4.5.2.7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.....	128
Grafik4.5.2.8. İlgi duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.	129
Grafik 4.5.2.9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.	130
Grafik 4.5.2.10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.....	131
Grafik 4.5.3.1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.....	132
Grafik 4.5.3.3. Tarihî eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.....	134
Grafik 4.5.3.4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.....	135
Grafik 4.5.3.5. Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.	136
Grafik 4.5.3.6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.....	137
Grafik 4.5.3.7. İlgi duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.	138
Grafik4.5.3.8. Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.	139
Grafik 4.5.3.9. Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.....	140
Grafik4.5.3.10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	141
Grafik4.5.3.11.Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.	142
Grafik 4.6.1.1. Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.	143
Grafik4.6.1.2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.	144
Grafik4.6.1.3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.	145
Grafik 4.6.1.4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.	146
Grafik 4.6.1.5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.	147
Grafik 4.6.1.6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.....	148
Grafik 4.6.1.7. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.....	149
Grafik4.6.2.1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.....	150
Grafik 4.6.2.2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.	151
Grafik 4.6.2.3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder..	152

Grafik 4.6.2.4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.	153
Grafik 4.6.2.5. Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçılarının yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.....	154
Grafik 4.6.2.6. Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.....	155
Grafik 4.6.2.7. Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.....	156
Grafik 4.6.2.8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.	157
Grafik.....	158
Grafik 4.6.2.10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.	159
Grafik 4.6.2.11. Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.	160
Grafik 4.6.2.12. Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.	161
Grafik 4.6.3.1. Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.	162
Grafik 4.6.3.2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.	163
Grafik 4.6.3.3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.	164
Grafik 4.6.3.4. İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.	165
Grafik 4.6.3.5. Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanır.	166
Grafik 4.6.3.6. Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.....	167
Grafik 4.6.3.7. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.	168
Grafik 4.6.3.8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.	169

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problemi

Eğitim sistemi, farklı düzey ve içeriğe sahip bireylere çeşitli eğitim imkanları vermektedir. Toplum içerisindeki bireylerin algılama yapılarının farklı olması onlara verilen eğitimde içerik farklılaşmasını gerektirmektedir. Eğitim, bireyin algısal yapısına uygun olduğu takdirde öğretim gerçekleşebilir. Bu bağlamda zihin engelli bireylerin eğitimi onların algısal yapılarına ve düzeylerine uygun olmalıdır... Zihin engelli bireylerin eğitimi, eğitim alanında en sistematik ve amaca yönelik çalışma disipliniyle düzenlenmelidir. Oluşturulacak eğitim programlarında, eğitim alacak bireye akademik içeriklerle sıklıkla onun ilgisini ve beğenisini tatmin edecek tarzda uygulanmalıdır(Salderay, 2008,s.11).

Yetersizlikten etkilenmiş çocuklara hizmetleri düzenlemekten sorumlu olanlar yaşarsa yaşar yaklaşımını benimsediklerinde işitme, görme, zihinsel ve diğer yetersizlikten etkilenmiş etkilenen çocuklar için erken tanılama, erken eğitim, aile eğitimi ve çocukların yapabildiklerine göre özel eğitim hizmetlerini düzenleme akıllarına gelmez. Yine, sınıfta derslerin amaçlarını gerçekleştiremeyen öğrenci için öğretmen amaçlarda, içerikte ya da öğretim amaçlarında ya da değerlendirmede uyarlamalar yapmadığında öğretmenin yaşarsa yaşar yaklaşımını benimsediği anlamına gelir(Özyürek, 2005, s. 35).

Yetersizlikten etkilenenlerin karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden gelmeye hizmet edecek düzenlemeler için bakanlığın talimatları, yasa yönetmelikler ve diğer ülkelerden yardımlar beklendiğinde hizmet sağlayanlar büyüğü yaklaşımı benimsemiş olurlar(Özyürek, 2005, s. 35).

Yetersizlikten etkilenenlere hizmet sağlamaktan sorumlu olanlar yetersizlikten etkilenenlerin karşılaştıkları güçlükleri nelerin yol açtığını ve üstesinden gelmeye hizmet eden düzenlemeleri anlamak için incelemelerde bulunmayı gerektiren

Çalışmaların önünü açtığında, desteklerinde ve çözümler ürettiklerinde bilimsel düşünceye göre davranmış olurlar(Özyürek, 2005, s. 35).

Öncelikli eğitimsel amaçlar doğrultusunda verilecek sanat eğitimi için sanat eğitimcisinin de bu koordinasyona katılması ve kendi ders içeriğini ve etkinlikler dizinini oluşturması uygun olacaktır(Bolu, 2010,s.2).

Sanat eğitiminin tüm toplum bireyleri için gerekli olduğu düşüncesinden yola çıkarak, normal gelişim düzeyinde olan çocukların yanı sıra özel eğitime muhtaç çocuklar içinde gerekli olduğunu söylemek mümkündür. Son yıllarda bu alanda yapılan çalışmaların artması bu savın desteklendiğini de göstermektedir(Bolu, 2010,s.3).

Görsel sanatlar eğitiminin, zihin engelli bireylere istendik yönde olumlu sosyal yaşam becerileri (davranış), günlük yaşam becerileri (beceri) kazandırmada ve mesleki eğitimde katkı sağladığı, gerçekleştirilen birçok çalışmada vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda; Türkiye'deki zihin engelliler iş okullarında yer alan görsel sanatlar dersinin, öğrencilerin davranış, beceri ve meslek edinimlerinde ne kadar etkili olduğunun anlaşılması ve dersin amaçlarının ne kadar gerçekleştiğinin belirlenmesi yönünde öğretmen görüşleri ile mevcut programın değerlendirmesine gereksinim duyulmuştur (Salderay, 2008,s.iv).

Zihin engelli öğrencilerin öğrenme süreci, normal kabul edilen öğrencilerin eğitimlerinden daha uzun ve daha meşakkatli bir süreci içermektedir. Bu süreç içerisinde görsel sanatlar eğitimi planlanırken öğrencinin hazır bulunuşluluğu zihinsel ve fiziksel yeterliliği, algılama kapasiteleri dikkate alınarak görsel sanatlar ders kazanımlarının belirlenmesinin, hedeflenen eğitimin verilebilmesi için çok önemli olduğu düşünülmektedir.

Görsel sanatlar ders öğretmenleri görsel sanatlar dersini planlarken T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırlattığı İlköğretim Görsel Sanatlar dersi 1-8. Sınıflar öğretmen kılavuzunda yer alan kazanımları esas alarak hazırlamaktadırlar. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının (TTKB) 29/11/2013 tarihli 134 sayılı kararında; özel ihtiyaçları olan öğrenciler için özellikleri, eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı temel alınarak "Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)" hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP'te yer alan kazanımların belirlenmesinde, öğrenme-öğretme

uygulamalarının yapılmasında ve başarının değerlendirilmesinde öğrencilerin akademik, zihinsel, sosyal, bedensel özellikleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır denilmektedir.

Öğretmen kılavuzundaki kazanımlar incelendiğinde çoğunlukla normal olarak nitelendirilen öğrencilere yönelik hazırlandığı gözlemlenmektedir. Özel eğitime ihtiyaç duyan zihin engelli öğrencilere yönelik uygulanabilecek çok az sayıda kazanımın var olduğu düşünülmektedir. Bu konunun araştırılmasına yönelik olarak “Görsel sanatlar ders kazanımlarının zihin engelli öğrencilere uygunluğuna yönelik öğretmen görüşleri nedir?” sorusu problem cümlesi olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; görsel sanatlar dersi için belirlenen kazanımların zihin engelli öğrencilere uygunluğunu öğretmen görüşlerine göre belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır:

1. Görsel sanatlar öğretmenlerine göre görsel sanatlar dersi için belirlenen ders kazanımları zihin engelli öğrencilere uygun mudur?

2. Görsel sanatlar öğretmenlerine göre görsel sanatlar dersi için belirlenen ders kazanımlarının ne kadar zihin engelli öğrencilere uygundur?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, eğitilebilir zihin engelli bireylere görsel sanatlar eğitimi veren eğitimcilerin, uyguladıkları eğitim programı içerisinde ulaşmayı hedefledikleri görsel sanatlar ders kazanımlarının ne kadarına ulaşabildiklerini belirleyerek; zihin engelli öğrencilere verilmek istenen sanat eğitiminin, zihin engelli öğrencilerin özel durumlarına ne kadar uygun olduğunu belirlemek ve bu bilgiler ışığında, özel eğitim başlığı altında eğitim gören zihin engelli öğrencilerin sanat eğitimleri için belirlenen kazanımlarında özel olarak belirlenmesi gerektiğinin tespiti açısından büyük önem arz etmektedir.

Araştırma sonuçlarının değerlendirilerek, eğitilebilir zihin engelli bireylerin görsel sanatlar eğitimine yönelik yeni yapılanmalara gidilmesine olanak sağlaması itibarı ile de önem arz etmektedir. Ayrıca; araştırma sürecinde elde edilen bilgilerin

sentezlenmesi ile zihin engelli öğrencilere yönelik bir görsel sanatlar programının geliştirilmesine olanak sağlaması açısından da bu çalışma büyük önem taşımaktadır

Eğitim programı içerisinde görsel sanatlar dersi genel amaçlarını belirlerken, öğrencilerin özel durumları dikkate alınarak belirlenmesinin; bu yapılırken yalnız görsel sanatlar alanındaki uzmanlarla yetinmeyip özel eğitim uzmanları ve alanda hizmet veren görsel sanatlar öğretmenlerinin görüşlerinin de alınması gerektiğinin tespiti açısından da büyük önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Kabulleri

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitilebilir zihin engelli bireylere eğitim veren “ilköğretim okulu, ortaokulu ve özel alt sınıflarında”; görsel sanatlar ve özel eğitim branşındaki eğitimcilerin kendilerine gönderilen anket formu sorularına doğru ve içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

2.BÖLÜM

KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Görsel Sanatlar Tanımı

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 351 sayılı 11/09/2006 tarihli kararı ile 1-8. Sınıflarda okutulan resim-iş dersi, görsel sanatlar dersi olarak değiştirilmiştir.

Sanatın ve sanat eğitiminin gerekliliği sonucunda, bugüne kadar 1948, 1968 İlkokul, 1951, 1962, 1971 Ortaokul ve 1992 İlköğretim Programları geliştirilmiştir. Günümüz koşullarında ise yeniden yapılandırılan eğitim sistemimizin öğretim programları kapsamında, Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın oluşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur(MEB 2006,s.5).

Görsel sanatlar kavramı, bazen bir amaca yönelik olarak bazen de estetik kaygılar ile sanatsal düzenleme eleman ve tasarım ilkelerini dikkate alıp, hayal gücü, düşünce, yaratıcılık ve becerinin birleşmesi sonucu ortaya çıkan eserleri ifade eder. Bu eserler mimari yapı, resim, seramik, heykel, tekstil tasarımı, fotoğraf gibi sanat eserleridir(TTKB 2013,s.3).

Görsel sanatlar göze hitap eden ürünler çıkaran sanatlardır. Seramik, resim, heykel, tasarım, fotoğrafçılık, çini ve mimarlık bu sanatlara örnek olarak verilebilir. Gösteri sanatları, kavramsal sanat ve dikiş gibi farklı sanat türleri de görsel öğeler barındırmaktadır. Endüstriyel tasarım, örüntü tasarımı, moda tasarımı, iç mimarlık ve süsleme sanatı gibi uygulamalı sanat dalları da" görsel sanatlar" sınıfında değerlendirilmektedir (<http://tr.wikipedia.org>).

Görsel sanatlar, güzellik ve zevkle ilgilenen sanatlar için kullanılır. Bu terim ilk defa Fransızcada beaux arts olarak, resim, heykel, baskı gibi görsel sanatları tanımlamak için kullanılmıştır. Günümüzde daha çok, klasik veya akademik sanatla bağlantılı olan geleneksel görsel sanatlar anlamına gelir.

Güzel sanatlar teriminin ortaya çıkışındaki motivasyon, resim, heykel gibi görsel sanat dallarını; tekstil, seramik gibi zanaat ve uygulamalı sanatlardan ayırmaktır. Buradaki "güzel" sanat eserinin niteliğini değil, disiplinin estetikle bağlantısını vurgulamak için kullanılmıştır. Günümüzde icra edilen ve sadece

resim, heykel ve baskıyla kısıtlı olmayan modern ve çağdaş sanat eserleri için açıklayıcı ve kapsayıcı olmadığından, buna alternatif olarak **görsel sanatlar** tabiri kullanılmaktadır.(<http://gorselsanatlar.nedir.com/#ixzz3OEcowXyD>)

2.2.Görsel Sanatların Dalları Nelerdir?

2.2.1.Resim Sanatı Ve Alt Dalları:

Soyut, Natürmort, Figüratif, Nü (Çıplak), Portre, Slayt, Duvar Boyama vb.

2.2.2. Özgün Baskı Sanatı Ve Alt Dalları:

Gravür, Serigrafi, Taş Baskı, Ağaç Baskı, Linol Baskı vb.

2.2.3. Heykel Sanatı Ve Alt Dalları:

Rölyef, Büst, Anıt heykeller, Seramik ve Cam sanatı vb.

2.2.4. Grafik Sanatı Ve Alt Dalları

Karikatür, İllustrasyon, Manga, Animasyon, Çizgi film, Çizgi roman, Anime, Amblem, logo type, Grafik, Resim, 3d Yazılımları, Afiş, Fotoğrafçılık sanatı, Tipografi vb. (<http://gorselsanatlar.nedir.com>)

2.3.Görsel Sanatlar Dersi

Eğitim sistemleri insanı bütün yönleriyle geliştirmeyi ve içinde bulunduğu, ait olduğu topluma ve insanlık âlemine yararlı bireyler hâline getirmeyi amaç edinir. Genel eğitimin önemli bir alanı olan sanat eğitimi de bireyin;

- Duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirmeyi,
- Kendini, duygularını, düşüncelerini, hayallerini ifade edebileceği yol ve yöntemleri göstermeyi,
- Tarihi ve doğal çevreyi, bütün canlı-cansız varlıklarıyla doğayı tanıtmayı,
- İçinde yaşadığı toplumu anlamayı ve algılamayı,
- Özünde bulunan cevheri keşfetmeyi böylece onu dengeli bir birey hâline getirmeyi hedefler.(MEB 2014,s.7)

2.3.1. Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na Göre Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları Madde 2- Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (MEB mevzuat.).

2.3.2. Görsel sanatlar ders programının vizyonu

Görsel Sanatlar Dersi Programı, öğrencilerin bulundukları yaş düzeyinden başlayarak bütün yaşamları boyunca temel bir kazanım olarak kendilerini ifade etme yollarını keşfetmeleri ve bunları kullanarak duygusal, bilişsel, kültürel ve toplumsal yönlerden donanımlı hâle gelmeleri; sağlıklı, dengeli kimlik oluşturmaları ve nitelikli alışkanlıklar edinmeleri için hazırlanmıştır.

Geleceğin aydın kuşaklarını yetiştirmeyi hedefleyen bu programla;

- Toplamların bugününü ve geleceğini oluşturan yaşam anlayışını benimsemiş,
- Dünyayı algılama ve yorumlama yeterliliğini geliştiren,
- Toplumsal gelişmelere, doğaya duyarlılıkla yaklaşan,
- Günümüzde iletişim ve etkileşim ortamının ve imkânlarının, hızla değişerek bireyin ve toplumun yaşam dinamiklerine kattığı yeni etkiler ve açılımlara yanıt verebilen,
- Sorgulama bilincine sahip,
- Bilimsel ve teknolojik değişim ve dönüşümlerin toplumlarda yarattığı olumsuzluklara karşı yeni çözümler üretebilen,
- Olumlu niteliklerle donanarak kendini ifade edebilen,
- Sanatın bireylere ve toplumlara onur kazandıran bir değer olduğunun farkında olabilen bireyler ve bu bireylerden oluşan bir toplum amaçlanmaktadır(MEB,2006,s.5).

2.3.3.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın Özellikleri

Çağımızın yenilikçi sanat eğitimi yöntem ve aşamaları izlenerek ve velilerle öğrencilerin beklentileri göz önünde bulundurularak sanat ve eğitim deneyimlerine sahip eğitimci akademisyen, uzman ve öğretmenlerle geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın özellikleri şunlardır:

- Görsel sanatlar alanında yapılan bütün uygulamalarda, kendini ifade etmede, bu ifade yolu ile iletişim kurmada, yaratıcı düşünmede, problem çözmede, bilgi ve malzeme seçiminde niteliğe önem veren bir anlayış esas alınmıştır.
- Sanat eğitimi alanındaki çağdaş gelişmeler ve yaklaşımlar sonucunda öğrenciye güzellik kavramının kazandırılması, algı birikimi, el-göz ve zihin birlikteliğinin sağlanması, bu amaçla çeşitli tekniklerin bilinçli bir rehberlikle uygulatılması amaçlanmıştır.
- Eğitim ortamları sınıf içi ve sınıf dışı; (park, bahçe, sergi, müze, tarihi yapılar, sanatçı atölyeleri, sanat ve kültür merkezleri vb.) olarak zenginleştirilmiştir.

- Sanatta uygulamalı çalışmalarla birlikte geçmişten günümüze meydana getirilmiş olan sanat eserlerini anlama, onları görsel olarak okuma ve onlardan haz alma birikiminin kazandırılması ilke edinilmiştir.
- Öğrenme ve öğretme sürecinin önceliklerinin dağılımında öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarının ve günün uyarıcı koşullarının göz önünde bulundurulması ile birlikte eğitimiye esneklik sağlayan, öğrenci merkezli bir program öngörülmüştür.
- Öğrenme ve öğretme sürecinde, öğrencinin ilgisini çekmek, motivasyonunu artırmak ve özendirmek için her sınıfın düzeyine uygun sınıf içi ve sınıf dışı sergi, gösteri, sunum, etkinlik ve oyunlaştırmalar (dramatizasyon) için açıklamalara programda yer verilmiştir.
- Görsel sanatlar eğitiminde tekniğin amaç olmadığı, bir anlatım aracı olduğunun bilinci içerisinde, her yaşın gelişim düzeyine uygun, değişik uygulamalar ve teknikler önerilmiştir(MEB,2006,s.6).

2.3.4.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programın Temel Yaklaşımı

Günümüz bilişim çağında yaratıcı, girişimci, sorun çözücü, bilgiyi yapılandırıcı ve dönüştürücü bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda, özellikle çoğu gelişmiş ve bazı gelişmekte olan ülkelerde “yapılandırımcılık” tanımlamasıyla “öğrenci merkezli” yeni bir eğitim uygulama modelinin hayata geçirildiği gözlenmekte, “öğrenci merkezli” eğitim modelinin çağın ve günün gereklerine daha uygun olduğu düşünülmektedir.

Öğrenci merkezli bu eğitim modeline göre en önemli öge öğrencinin kendisidir. Onun ilgileri, ihtiyaçları ve beklentileri, yapılandırımcı modele uygun olarak hazırlanacak programların, temel ilkelerini oluşturmaktadır. Program, her aşamasında öğrencilerin ilgi, istek, ihtiyaç ve beklentileri göz önünde bulundurularak öğretmene de esneklik sağlayan bir yaklaşıma sahiptir. Öğrenme süreci öğrencinin etkin katılımını, öğretmenin ise rehberliğini sağlayacak bir biçimde düzenlenir.

Sanat eğitimi oyunla başlar ve öğrencinin kendi eğilimlerini, becerilerini, yeteneklerini keşfetmesine ortam yaratır. Duygu ve düşüncelerini sanat yoluyla ifade edebilme gücü kazandırmayı amaçlar. İlköğretim düzeyinde sanat eğitiminin amacı sanatçı yetiştirmek değildir. Sanat eğitimi bireyin kendisinden hareket eder. Onun geçmiş yaşantıları, deneyimleri, duygu ve düşünceleri elbette bir başlangıç noktasıdır. Sanat eğitimi karmaşık bir ruhsal yapıya sahip olan insanın

duygularını biçimlendirmesine katkıda bulunur. Bireyin gerçek anlamda mutlu olması için kendini gerçekleştirme ve özgürleşmesine ortam hazırlar(MEB,2006,s.7).

2.3.5.Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının Yapısı

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın yapısı dersin genel amaçları, temel becerileri, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlik örnekleri, açıklamalar, Atatürkçülükle ilgili konular ve ara disiplinlerden oluşmaktadır(MEB,2006,s.8).

2.3.5.1 Görsel Sanatlar Dersinin Genel Amaçları

Görsel sanatlar dersinin amaçları bireysel ve toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olarak gruplanabilir(MEB,2006,s.8).

2.3.5.2 Bireysel Ve Toplumsal Amaçlar

1. Öğrenciye yaşamı ve doğayı gözlemleme duyarlılığı kazandırmak,
2. Öğrenciye seçme, ayıklama, birleştirme, yeniden organize etme becerileri kazandırmak; analiz ve sentez yeteneği ile eleştirel bakış açısını geliştirmek,
3. Öğrencinin yeteneklerini fark etmesini, kendine güven duygusu kazanmasını ve kendini geliştirmesini sağlamak,
4. Öğrencinin görsel biçimlendirme çalışmaları ile kendini ifade etmesini sağlamak,
5. Öğrencinin ilgisini, bu alandaki çeşitli kaynaklarla besleyebilmek (müze, galeri, tarihî eser vb.) ve bu yolla geçmişine sahip çıkma ve geleceğini yapılandırma bilinci kazandırmak,
6. Öğrencinin her alanda kullanabileceği yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak,
7. Öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini ve sanatçıları tanımasını sağlamak,
8. Ulusal ve evrensel değerleri tanıyabilme ve anlayabilme bilincini kazandırmak,
9. Geçmişten günümüze miras kalan sanat eserlerinden haz alma ve onur duyma hassasiyeti kazandırmak,
10. İş birliği yapma, paylaşma, sorumluluk alma, kendine saygı duyduğu kadar başkalarına da saygı duyma bilinci ve duyarlılığı kazandırmak,

11. Öğrencinin ruh sağlığını koruma, iç dünyasını anlatma ve bedenine saygı duyma bilinci geliştirmesini sağlamak,
12. Öğrenciye aklını, duygularını, zevklerini sorgulama bilinci kazandırmaktır (MEB 2014,s.10).

2.3.5.3. Algısal Amaçlar

1. Öğrencinin algı birikimini ve hayal gücünü geliştirmek,
2. Öğrencinin görsel algı ve birikimlerini sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanımak,
3. Birikimlerini başka alanlarda kullanabilme becerisini geliştirmek,
4. Bilgi ve birikimini sanatsal uygulamaya dönüştürme yeteneği kazandırmak,
5. Yeni durumlar karşısında özgün çözümler geliştirme becerisi kazandırmaktır (MEB 2014,s.11).

2.3.5.4. Estetik Amaçlar

1. Öğrencinin, sanatın ve sanat eserlerinin her zaman önemsenecek birer değer olduğunu kavramasını sağlamak,
2. Geçmişten günümüze miras kalan sanat eserlerinden ve doğadan haz alma, onlarla gurur duyma ve onları koruma bilincini kazandırmak,
3. Öğrenciye görsel sanatlar sevgisi ve bu sevgiyi hayatının her alanına yansıtabilme, bunu davranış biçimi hâline getirebilme yeterliliği kazandırmak,
4. Öğrenciye, doğadan seçtiği veya insan eli ile üretilen nesneleri estetik birikimini kullanarak değerlendirme bilinci kazandırmak,
5. Öğrenciye kendini ifade edebilmede estetik değerlerden yararlanma yeteneği kazandırmaktır (MEB 2010,s.11).

2.3.5.5. Teknik Amaçlar

1. Öğrenciye her türlü araç-gereci kullanarak görsel anlatım diline dönüştürme isteği ve kullanma becerisi kazandırarak öğrencinin kendini geliştirmesine imkân tanımak,
2. Öğrenciye değişik tekniklerle elde edilen sonuçların etkilerini sezdirebilmek ve öğrencinin farklılıklardan zevk alabilmesini sağlamak,
3. Öğrenciyi farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin farkına vardırabilmek,

4. Kullandığı tekniklerin dışında yeni teknikler arama isteği ve cesareti kazandırmak,
5. Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedan anlam çıkarma becerisi kazandırmak,
6. Öğrenciye kendini ifade etme sürecinde çıkacak sorunlara teknik çözümler üretebilme becerisi ve güveni kazandırmaktır(MEB 2006,s.9).

2.3.6. Görsel Sanatlar Eğitiminin İlkeleri

İlköğretimde uygulanacak görsel sanatlar eğitiminde belirlenen amaçlara ulaşılması için bazı temel ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bunlar aşağıda sunulmuştur:

1. Her çocuk yaratıcıdır.
2. Her çocuk farklı algı, bilgi, sezgi, duygu dünyası ve geçmiş hayat tecrübesine sahiptir. Uygulamalarda bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulur.
3. Uygulamalarda, görsel sanat alanlarına yönelik iki ve üç boyutlu çalışmalar ile çoklu ortam çalışmalarına yer verilir.
4. Görsel sanatlar dersi, diğer disiplinlerle birlikte eğitim amaçlarındaki bütünlüğü kurmaya veya bireyin kendini gerçekleştirmesine katkıda bulunur.
5. Dersin işlenişi, ilgi çekici hâle getirilen öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleriyle zenginleştirilir.
6. Görsel sanatlar dersi çocuğu temel alır. Öğrenme-öğretme süreci, çocuğun kendine özgü algılama ve anlamlandırma evreni içinde, gelişim basamaklarına göre düzenlenir.
7. Değerlendirmede öğretmen, her çocuğun gelişim sürecini, bireysel farklılıklarını, öğrenme-öğretme sürecine katılımını ve sınıf içi performansını göz önünde bulundurur(MEB 2014,s.11).

2.3.7. Görsel Sanatlar Dersinin Temel Hedefleri

- Görsel okuryazarlık, algı ve estetik bilincine sahip,
- Görsel sanatlar alanındaki temel kavram ve uygulamalar konusunda bilgi, beceri ve anlayışa sahip,
- Görsel sanatlar ile ilgili tartışmalara etkin olarak katılan ve bu tartışmaları değerlendiren,

- Görsel sanatların doğası ve kökenini inceleyen, değerini sorgulayan,
- Güncel kültür-sanat nesnelerini bilinçli olarak izleyen,
- Görsel sanatlara ait kültürel mirasın değerini anlayan ve onları koruyan,
- Görsel sanat çalışmalarında bilgi, malzeme, beceri, teknik ile teknolojiyi etkin ve güvenli bir şekilde kullanarak düşüncelerini ifade eden,
- Görsel sanatları diğer disiplinlerle ilişkilendiren,
- Sanat alanında etik davranış gösteren,
- Sanat alanıyla ilgili meslekleri tanıyan,
- Çevresini inceleyen, ondan esinlenen ve onu gelecek nesillere aktaran,
- Görsel sanatları öğrenmeye ve uygulamaya istekli bireyler yetiştirmektedir(TTKB 2013,s.2).

2.3.8. Temel Beceriler

Temel beceriler, öğrencilerin öğrenme alanlarındaki gelişimleriyle bağlantılı, yatay olarak bir yılın sonunda, dikey olarak da sekizinci sınıfın sonunda kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel becerilerdir. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı içerdiği kazanımlarla bu temel becerilerin gelişmesini sağlayacaktır. Programla ulaşılması beklenen temel beceriler şunlardır:

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma,
- Kendini ifade etme,
- Eleştirel düşünme,
- Yaratıcı düşünme,
- Sanat aracılığıyla iletişim kurma,
- Problem çözme,
- Araştırma,
- Karar verme,
- Bilgi teknolojilerini kullanma,
- Girişimcilik,
- Sorumluluk alma,
- Başladığı işi bitirme,
- Görsel okuma,
- Kişisel ve sosyal değerlere önem verme,

- Estetik bilinç kazanma,
- Estetik algının geliştirilmesi,
- Estetik yaşam kültürü edinme,
- Çevre ve doğa bilinci kazanma,
- Millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı olma (MEB 2006,s.10).

2.3.9. Öğrenme Alanları

İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi (1-8. sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu üç öğrenme alanı altında yapılandırılmıştır: 1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme, 2. Görsel Sanat Kültürü, 3. Müze Bilinci (MEB 2014,s.12).

2.3.9.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

Çizgi, biçim, doku, leke, yapı, mekân, renk gibi görsel sanat öğeleri ile denge, vurgu, ahenk, değişiklik, hareket, ritim, dereceleme, oran-orantı gibi sanatsal düzenleme ilkelerinin, seçilen etkinlik, önerilen yöntem ve teknikler eşliğinde, duyuşsal ve devinimsel kazanımlara yönelik uygulamalar içinde sezdirildiği, hissettirildiği, geliştirildiği ve pekiştirildiği bir öğrenme alanıdır.

Sanatsal yaratmada görsel sanat öğeleri ve sanatsal düzenleme ilkeleri, amaç değil araç olarak işlev görmektedir. Ancak bunlar olmadan insanın duygu ve düşüncelerini dışa vurması, yansıtması, bir anlam yükleyerek işlevselleştirmesi ya da yepyeni bir biçim anlayışıyla ortaya koyabilmesi pek mümkün görülmemektedir. Bu nedenle “Görsel Sanatlarda Biçimlendirme” öğrenme alanı diğer öğrenme alanlarıyla birlikte dersin temelini teşkil etmektedir. (MEB 2010,s.12).

2.3.9.2. Görsel Sanat Kültürü

“Görsel Sanat Kültürü” öğrenme alanında, öğrencilerin ulaşmaları beklenen kazanımlar, “estetik”, “sanat eleştirisi”, “sanat tarihi” gibi varlığını sanattan alan diğer disiplinlerin birbiri içine geçirilerek sarmal olarak verilmesiyle oluşturulmuştur. Böylelikle sanatsal uygulamalar yapan ve sanat yapmaktan zevk alan bireylerin yetiştirilmesi hedefinin yanı sıra bir sanat eserini çözümleyebilen, sanat eseri niteliğini taşıyanla bu niteliği taşımayanı değerlendirebilen, sanatçı ile zanaatçı farkını algılayabilen ve her ikisinin de toplumda yerini ve önemini kavrayabilen, daha da önemlisi sanatçı ile sanatçı olmayı birbirinden ayırt edebilen çağdaş bir nesil yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Şüphesiz görsel sanat kültürü deyince akla bu

disiplinlerden başka pek çok alan gelmektedir. Ancak ders saatinin sınırlı olması sebebiyle branş ve sınıf öğretmenleri için izlenen bu yolun ilköğretim basamağı için uygun olduğu düşünülmüştür (MEB 2014,s.12).

2.3.9.3. Müze Bilinci

İnsanoğlunun başlangıcından günümüze kadar olan sosyal, iktisadi ve kültürel hayatındaki birikimlerini bünyesinde toplayan müzeler, onları korumakta ve sergilemektedir. Müzeler, insanlık tarihinin gelişim evrelerine tanıklık eden, bu evrelerin başlamasında ve tamamlanmasında rol oynayan en değerli örneklerle sahiptir.

Aynı ya da farklı coğrafyalarda, ulusların oluşturdukları medeniyetlerin her alanda ortaya koymuş olduğu ürünleri bünyelerinde barındıran müzeler, çeşitli ulusların vatandaşları tarafından gezilmekte ve buralardaki eserler incelenmektedir. Günümüzde teknolojinin imkânlarıyla daha da kolaylaşan kültürler arası iletişim, farklı ulusların daha kısa sürede birbirini tanımasına imkân vermektedir(MEB 2006,s.12).

Varoluşundan günümüze kadar birçok evre geçirmiş olan insanlık, geçmişini tanıma, anlama ve bilme merakı ile doludur. Ulusların geçmişlerinde yaşadıkları tecrübelerin, sosyal ve kültürel birikimlerin maddi kalıntılarını muhafaza eden müzeler, ulusal benliğin oluşmasında da etkili kurumlardır(MEB 2010,s.12).

Pek çok gelişmiş ülkede müzelerden, etkin bir eğitim ortamı olarak yararlanılmaktadır. Eğitimde aktif olma, tecrübe sahibi olma, çevre, inşa ve etkileşim kavramlarının ön plana çıkmasıyla müzeler, çocuk eğitiminde önem taşıyan kurumlar hâline gelmiştir. Çünkü müzeler çocukların yaparak, yaşayarak, duyuşsal, devinimsel, zihinsel, bilişsel ve sosyal gelişimine katkıda bulunabilecek uygun bir ortam sağlamaktadır. Müzeler, çeşitli kültür varlıklarını tanıtarak, çocuklara o toplumun bir bireyi olduklarını hissettirerek kişiliklerini ve özgüvenlerini geliştirmeye yardımcı olur ve çocukların sanatla bağ kurmalarına katkıda bulunur. Küçük yaşlardan itibaren müzelerdeki eserlerle karşılaşan ve bunlarla ilgili etkinlikler yapan bir çocuğun sanat anlayışı gelişmekte ve sanata bakış açısı farklılaşmaktadır. Bu durumdan yola çıkarak “Görsel Sanatlarda Biçimlendirme” ve “Görsel Sanat Kültürü” öğrenme alanlarının yanı sıra “Müze Bilinci” adı altında bir öğrenme alanının verilmesine gerek duyulmuştur. Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme mekânları,

müzelerle birlikte ören yerlerini, anıtları, tarihî yapıları, sanat galerilerini vb. içine alacak şekilde geniş tutulmuştur. (MEB 2014,s.13).

“Müze Bilinci” öğrenme alanı ile öğrenciler;

- Görsel sanatların birbirinden farklı dallarında verilmiş olan, aynı zamanda birer kültür ve tarih mirası sayılan eserleri tanır. Bu çerçevede öğrenciler, sadece yerel olanı değil aynı zamanda evrensel olanı da gözlemleyebilirler.

- Çok çeşitli ve zengin arkeolojik katmanlardan oluşan Türkiye Cumhuriyeti topraklarını, Anadolu medeniyetlerini tanır ve bu değerlere sahip çıkma bilinci edinirler.

- Müzelerin eğitim yoluyla kişilere sunacağı geniş imkânlar ve bakış açılarının yanı sıra, öğrencilerin yeni yaratımları ortaya çıkarması ve içinde bulundukları toplumu, coğrafyayı ve bunun sonucunda da farklı kültürleri kavraması sağlanır.(MEB 2010,s.13).

2.3.10. Kazanımlar

Kazanımlar, öğretim sürecinde öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve alışkanlıkları kapsamaktadır. Öğrencilerin görsel sanatlar dersinin amacına ulaşması her öğrenme alanının kendine özgü kazanımlarının edinilmesine bağlıdır. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim seviyesine ve öğrenme alanının özelliğine göre birinci sınıftan sekizinci sınıfa doğru kademeli olarak verilmiştir. Kazanımlara verilen sıra numaraları, bir önem ve öncelik sırası göstermemekte; yani birinci kazanımın, onuncu kazanımdan daha önemli ve öncelikli bir kazanım olduğu anlamına gelmemektedir. (MEB 2014,s.13).

Görsel sanatlar dersinde öğrencilerin, alana dair bilgi ve becerileri kazanmaları; eleştirel düşünmeleri, problemleri araştırarak çözmeleri, bilgi ve deneyim sonrası karar verebilmeleri, grup içinde (iş birliği) çalışma becerileri kazanmaları, farklı kültür-sanat değerlerini takdir etmeleri, onları koruma ve yaşatmaya istekli olmaları, hayal güçlerini geliştirebilmeleri, duygu ve düşüncelerini farklı tekniklerle görsel sanat çalışmalarına yansıtabilmeleri(TTKB,2013,s.5) bilgi, duyuş ve psikomotor becerileri elde etmelerini (TTKB) belirlenen bu kazanımlarla hedeflenmektedir.

2.4 ZİHİN ENGELLİLİK VE EĞİTİM

2.4.1. Zihin engelliliğin tanımı

Geçmişe bakıldığında zekaca geri anlamında kullanılan ilk terimin “idiocy” olduğu sanılmaktadır. Yunanca olan su terim “meslek sahibi olamayan kişi” ya da “beceri sahibi olamayan işçi” anlamına gelmektedir (Smith, Ittenbach ve Patton,2002 ak Eripek). 1938 yılında durumu daha hafif olanlar için “imbecility” terimi kullanılmıştır. Latince olan bu terim “zayıf” ya da “güçsüz” anlamına gelmektedir. Daha sonra durumları imbecilden daha hafif, normallere oldukça yakın olanlar için “simpleton” terimi kullanılmaya başlanmıştır (MacMillan,1982, aktaran Eripek,2005,s.11).

Günümüze gelindiğinde “zeka geriliği” anlamında kullanılan terim ya da sözcüklerin çeşitlendiğini görmekteyiz. Üstelik aynı terim ya da sözcüklere yüklenen anlamlar farklı olabilmektedir (Thomas,1996 aktaran Eripek 2005. S.11).

Zeka geriliği terimi bazı çevrelerce ağır ve örseleyici bulunmaktadır. Alternatif olarak önerilen terimlerin başında “zihinsel yetersizlik” terimi gelmektedir. Smith, Ittenbach ve Patton (2002)’ın belirttikleri gibi,zeka geriliği anlamında kullanılan her yeni terim bir süre sonra olumsuz bir anlam kazanmaktadır. Burada önemli olan toplumun zeka geriliği olan bireyler konusunda doğru bir biçimde bilgilendirilmesi ve onları daha iyi anlama gayreti içerisinde olmasıdır. Bu sağlanamadığında yeni terim arayışları sürüp gidecektir. Önerilen her terimin bir süre sonra değiştirme gereksinimi ortaya çıkacaktır(Eripek 2005, 11).

Mercer’in öncülüğünü yaptığı Sosyolojik Görüş ise, daha önce yapılan tanımların sosyal olarak dezavantajlı (alt sosyo-ekonomik düzey ve azınlık grupları) çocukların yanlış tanımlanmasına yol açtığı düşüncesini ortaya atmaktadır.

Bu doğrultuda, zihinsel geriliğin doğru şekilde tanımlanabilmesi için her bireyin kendi sosyal, kültürel ve ekonomik çevresi ve geçmişi içerisinde değerlendirilmesinin gereğini vurgulamaktadır (Ersoy ve Avcı,s,145).

AAMR'nin 1992 yılında yayınladığı Dokuzuncu Kitapçık'ta, 1973 yılında yapılan tanımdaki öğeler korunmakla birlikte tanımlama sürecinde önemli değişikliklere gidilmiş ve tanım daha işlevsel hale getirilmiştir. Buna göre;

Geri zekalılık halihazırdaki işlevlerde önemli sınırlılıkları göstermektedir. Bu, zihinsel işlevlerde önemli derecede normal altı, bunun yanı sıra uyumsal beceri alanlarından (iletişim, özbakım, ev yaşamı, sosyal beceriler, toplumsal yararlılık, kendini yönetme, sağlık ve güvenlik, işlevsel akademik beceriler, boş zaman ve iş) iki ya da daha fazlasında sınırlılıklar gösterme durumudur. Geri zekalılık 18 yaşından önce ortaya çıkmaktadır.(Eripek, 1996, s.84).

Zeka geriliğinin 2002 AAMR tanımı şöyledir:

Zeka geriliği, zihinsel işlevde bulunma ve kavramsal, sosyal ve pratik uyumsal becerilerde kendini gösteren uyumsal davranışların her ikisinde anlamlı sınırlılıklar olarak karakterize edilen bir yetersizliktir. Bu yetersizlik 18 yaşından önce başlar (Luckasson ve diğerleri,2002,s.8 aktaran Eripek, 2005, s.17).

2.4.2. Türkiye'deki Uygulamalar

1972 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü'nde Mitat Enç tarafından yürütülen Doktora Seminer çalışmasında zeka geriliği olan bireyler şöyle tanımlanmıştır: Zihin gelişimlerinde meydana gelen yavaşlama, duraklama veya gerileme nedeniyle davranış ve uyum yönünden yaşitlarına göre sürekli gerilik ve yetersizliği olanlara geri zekalı denir(Çağlar, 1979, s. 12). Daha sonra bu tanım, 1975 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayımlanan Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hakkındaki Yönetmelikte aynen benimsenmiştir. Yalnızca tanımın devamına "...normal eğitim programlarından yararlanamayan" açıklaması eklenmiştir. Yapılan tanımda, nedenlere yer verilmesi, uyum yetersizliğinin zihinsel geriliğin bir sonucu olarak açıklanması ve sürekli bir durum olduğunun vurgulanması dikkate alındığında, 1940'larda Doll tarafından yapılan tanımın etkileri kolayca görülmektedir(Eripek, 2005,s.36).

Zihinsel engellilik için yapılan tanımlar Eripek'in zeka geriliği isimli kitabında belirttiği gibi kullanılan her yeni tanımın zamanla olumsuz bir anlam kazandığı ve yeni isimler kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Bu anlamada "günümüzde zeka geriliği anlamında en sık kullanılan terimler zeka geriliği ve gelişimsel yetersiz olmaktadır. Türkiye'de, bu terimlere ek olarak zihin engeli, zihin özürlü ve zihinsel öğrenme yetersiz terimleri kullanılmaktadır"(Eripek, 2005,s.37). Zihin özürlü tanımı bir kusur ya da eksiklikmiş gibi, geri zekalılık tanımı ise bir hakaret ya da aşağılama gibi anlaşılmaktadır. Bugün en çok zihin engelli tanımı kabul görmektedir.

Zihinsel yetersizliği olan birey: Zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren, buna bağlı olarak kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde eksiklikleri ya da sınırlılıkları olan, bu özellikleri 18 yaşından önceki gelişim döneminde ortaya çıkan ve özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan bireyi, ifade eder(MEB 2012,s.3).

Biyofiziksel kuramcılar zihinsel engeli iki biçiminin kabul eder. Dawn sendromunda ve fenilketonuria (PUK) da olduğu gibi genetik olarak belirlenen zihinsel engel ve beyin zedelenmesinden kaynaklanan zihinsel engeldir Özyürek 2005,s.64).

2.4.3. Zihinsel Yetersizliğin Sınıflandırılması

2.4.3.1. Psikolojik Sınıflandırma

2.4.3.1.1. Hafif Zihinsel Gerilik

Zeka bölümü puanı 50 - 55 ile yaklaşık 70 arasında olan bireylerdir. Hafif zihinsel geriliğe sahip birçok kişi özellikle normale çok yakın ve zihinsel yetersizlik çok hafif olduğu için genel nüfustan ayırlanamamaktadır. Ancak genellikle, okulda daha yavaş öğrenmektedirler. Pek çoğu altı saat geri kategorisinde yer almaktadır. Meslek seçimi konusunda sınırlı olabilirler. Toplumda bağımsız olarak yaşamlarını sürdürüp, çoğunluğu kendi günlük gereksinimlerinin sorumluluğunu alabilmektedir. Bağımsız olarak ya da minimum düzeyde yardım ve rehberlikle çalışabilmekte ve günlük yaşamlarını sürdürebilmektedir(Ersoy ve Avcı, s.147).

Hafif düzeyde zihinsel özürlü olan bireyler, "eğitilebilir" olarak nitelendirilen grubu işaret eder. Hafif düzeyde zihinsel özürlü olan çocuklar, toplumsal ve konuşma yeteneklerini okul öncesi yıllarda 0-5 yaş arasında kazanırlar. Duyusal ve motor alanlardaki bozuklukları çok azdır ve çoğunlukla daha ileri yaşlara kadar zihinsel özürlü olmayan çocuklardan ayırt edilemezler. Bu çocuklar, on yaşın sonuna doğru, altıncı sınıf düzeyinde okul becerileri kazanabilirler. Erişkin yaşlarda, ancak kendi başına yaşayabilmeye yeten toplumsal ve mesleki yetenekler kazanırlar. Ancak, alışılmışın dışında toplumsal ve ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kaldıklarında rehberliğe gereksinim duyarlar. Hafif düzeyde zihinsel özürlü olan bireyler, uygun destekle çoğunlukla kendi başlarına ya da bir yetişkinin denetimiyle toplum içinde bağımsız olarak yaşamlarını sürdürebilirler. Hafif düzeyde zihinsel özürde hareket, bedeni kullanmaya ilişkin (motor) problemler az görülür ya da

yoktur. İletişim, öz bakım, ev yaşamı, sosyal etkileşim, toplum içinde yaşayabilme, kendini yönlendirme, sağlık ve emniyeti gözetebilme, akademik/okula ilişkin beceriler, boş vakitlerini değerlendirme, iş becerileri gibi özellikler yaşlılarına çok yakın değerlerde gözlenir(BÖİB 2008,s.12).

2.4.3.1.2. Orta Derecede Zihinsel Gerilik

Zeka bölümü puanı 35-40 ile 50-55 arasında olan bireylerdir. Zeka yaşları yaklaşık olarak 6 ila 8,5 yaş arasında yer almaktadır. Günlük yaşamda gerekli olacak basit aritmetik becerilerini kazanabilmekte, günlük gereksinimlerini yardımsız ya da çok az yardımla sürdürebilmektedirler. Basit metinleri okuyabilmekte, para sayabilmekte ve çok ayrıntılı olmayan bir alışveriş listesiyle alışveriş yapabilmektedirler. Orta derecede zihinsel geriliğe sahip çocuklar temel akademik becerilerle birlikte uyumsal davranışlar, özbakım becerileri ve mesleğe yönelik hazırlığı içeren bir eğitim programına dahil edilmelidir. Yetişkin olduklarında korumalı işyerlerinde çalışabilmektedirler(Ersoy ve Avcı, s.148).

Orta düzeyde özürli olan bireyler, "öğretilebilir" olarak sınıflandırılan gruba eşdeğerdir. Orta düzeyde zihinsel özürli olan çocuklar, konuşma becerilerinin çoğunu erken çocukluk yıllarında kazanırlar. Mesleki eğitimden faydalanır ve belirli bir denetimle kişisel bakımlarını yapabilirler. Aynı zamanda toplumsal ve iş ve uğraşı alanlarındaki eğitimden de yararlanırlar. Örneğin duyu-algı-motor bütünleştirme ve bilişsel gelişim için aktivite eğitimi, iş ve uğraşı yaklaşımı olarak uygulanır. Ancak akademik olarak ilkokul ikinci sınıf düzeyinden ileri gitmekte zorlanırlar. Ergenlik döneminde, toplumsal kuralları öğrenmedeki zorlukları, yaşlıları ile ilişkilerini bozabilir. Erişkinlikte, çoğunluğu beceri istemeyen işlerde ya da uygun destekle yarı beceri isteyen işlerde çalışabilirler. Yeterli destek ile toplumsal hayata uyum sağlarlar(BÖİB 2008,s.13).

2.4.3.1.3. Ağır Zihinsel Gerilik

Zeka bölümü puanları 20-25 ile 35-40 arasındadır. Zihinsel geriliğe motor problemler ile konuşma dil problemleri eşlik etmektedir. Zeka yaşları kabaca 3,5 ile 6 yaş arasındadır. Öz bakım becerilerini yardımsız ya da gözetimle yapmayı başaramamaktadır. Günlük yaşamlarını sürdürebilecek basit motor ve iletişim becerilerini kazanabilmektedirler. Paranın değerinin farkındadırlar, ancak nasıl kullanılacağını bilemezler. İşaretleri ve sözcükleri tanıyabilir ancak uzun ve düz yazıları okuyamazlar. Bu çocukların eğitiminde temel gelişim

becerilerin, iletişim becerilerinin ve uyumsal davranışların geliştirilmesine odaklanılmalıdır(Ersoy ve Avcı, s.148).

Ağır düzeyde zihinsel özürlü olan bireyler, erken çocukluk yıllarında konuşma becerilerini ya çok az kazanırlar ya da hiç kazanamazlar. Okul dönemi boyunca konuşmayı öğrenebilirler ve ancak temel (özbakım) ihtiyaçlar konusunda eğitilebilirler. Sadece okul öncesi eğitim düzeyinde (gerekli işaret ve harfleri tanıma gibi) bir eğitim alabilirler. Erişkinliklerinde yakın bir denetimle basit işleri yapabilirler. Zihinsel özre eşlik eden başka bir sorun nedeni ile özel bir bakıma gereksinimleri yoksa, aile içinde ya da küçük gruplardan oluşturulmuş grup evlerinde toplum hayatına uyum sağlayabilirler (BÖİB 2008,s.13).

2.4.3.1.4. İleri Derecede Ağır Zihinsel Gerilik

Zeka bölümü puanları 20-25 in altındadır. İleri derecede ağır zihinsel geriliğe sahip birçok birey temel uyumsal becerileri öğrenebilmektedir. Yetişkinlikteki tahmini zeka yaşları 3,5 yaşın altındadır. Başka özürlerin eşlik etme olasılığı çok yüksektir. Fonksiyon seviyeleri düşük olabilir. İşitme problemleri, görmede ya da motor becerilerde yetersizlikler, sağlık sorunları görülebilir(Ersoy ve Avcı, s.148).

Çoğunda zihinsel özre neden olan özel bir nörolojik sorun vardır. Erken çocukluk yıllarında duyu-motor işlevlerinde uyarı eksikliği nedeniyle önemli gerilikler vardır. Devamlı yardıma ve bakıma ihtiyaç duyarlar. Eğer uygun bir şekilde eğitilebilirlerse motor gelişmeleri, kendine bakım ve konuşma becerileri geliştirilebilir. Çok yakın denetim ve koruma altında basit işleri yapabilirler(BÖİB 2008,s.14).

2.4.3.2. Eğitsel Sınıflandırma

Bu sistemde zihinsel engelli çocuklar eğitim gereksinimlerine göre sınıflandırılmaktadır. Zihinsel engelli çocukların neyi öğrenip neyi öğrenemeyecekleri, ne derecede öğrenecekleri sorularına yanıt aranmaktadır. Bununla birlikte grupların oluşturulmasında psikolojik sınıflandırma sisteminde olduğu gibi yine zeka bölümü puanları kullanılmaktadır. Ancak psikolojik sınıflandırmadan farklı olarak grupları birbirlerinden ayıran zeka bölümü puanları esnek tutulmaktadır(Ersoy ve Avcı, s.149).

Eripek Zeka Geriliği isimli kitabında şu bilgilere yer vermiştir: 1986 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Özel Okullar Yönetmeliği'nin 6.

Maddesinde(MEB, 1986) zeka geriliği gösteren çocuklar üçlü bir sınıflamaya konu edilmişlerdir. Eğitilebilir, öğretilebilir, klinik bakıma muhtaç. Daha sonra 18 Ocak 2000 tarihinde yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde (MEB, 2000) “zihinsel öğrenme yetersizliği” terimi altında, zeka geriliği gösteren bireyler şöyle sınıflandırılmıştır: Hafif düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği, Orta düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği, Ağır düzeyde zihinsel öğrenme yetersizliği, Klinik bakıma gereksinim nedeniyle öğrenme yetersizliği. Dört yıl sonra, 2004 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde bazı değişikliklere gidilmiş, “zihinsel yetersizlik” terimi altında zeka geriliği olan bireyler yeniden sınıflandırılmıştır. Buna göre: Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik, Orta düzeyde zihinsel yetersizlik Ağır düzeyde zihinsel yetersizlik, Çok ağır düzeyde zihinsel yetersizlik (Eripek205,s.69) olarak sınıflandırılmışlardır. 2012 deki yönetmelikte ise Orta düzeyde zihinsel yetersizlik sınıflandırmasına yer verilmemiştir.

2.4.3.2.1. Eğitilebilir Zihinsel Engelliler

Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan birey: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde hafif düzeydeki yetersizliği nedeniyle özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine sınırlı düzeyde ihtiyaç duyan bireyi (MEB 2012) ifade eder.

Zeka bölümleri 50-54 ve 70-75 arasındadır. Okul çağında akademik çalışmalarda gerilik gösterirler. Ortalama üçüncü ya da dördüncü sınıf düzeyinde akademik bilgi ve beceri kazanabilirler. Ancak bu düzeye normallere göre daha ileri yaşlarda ulaşırlar.“Eğitilebilir” terimi bu gruba giren çocukların okuma, yazma, matematik gibi temel akademik becerileri öğrenebileceklerini açıklamaktadır. Başka bir deyişle bu çocukların özel eğitim olanaklarıyla normal ilkökul programlarından yararlanabileceklerini göstermektedir. Bu gruba giren çocuklar temel akademik beceriler yanında özbakım becerileri de öğrenebilirler, ileride yetişkinlik çağına geldiklerinde bütünüyle ya da kısmen geçimlerini sağlayabilecek bir iş becerisi edinebilirler. Nitekim bu gruba yönelik özel eğitim programları bu konulara ağırlık vermektedir(Ersoy ve Avcı, s.149).

2.4.3.2.2. Öğretilebilir Zihinsel Engelliler

Ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan birey: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerindeki eksiklikleri nedeniyle öz bakım becerilerinin

öğretimi de dahil olmak üzere yaşam boyu süren, yaşamın her alanında tutarlı ve yoğun özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan bireyi (MEB 2012) ifade eder.

Zeka bölümleri 25-35 ve 50-55 arasındadır. Genellikle okul öncesi döneminde gerilikleri farkına varılır. Çünkü gelişim özelliklerinde normallerden önemli derecede farklılık gösterirler “Öğretilebilir” teriminin başlıca iki anlamı vardır:

1 -) Temel akademik becerilerde eğitilemez,

2-) Günlük yaşamın gerektirdiği sosyal uyum, pratik iletişim ve özbakım becerilerini öğrenebilir.

Nitekim bu çocuklara yönelik eğitim programlarında ikinci gruba giren becerilerin öğretilmesine ağırlık verilmektedir. Öğretilebilir zihinsel engelliler yetişkinlik çağına ulaştıklarında, sosyal uyum becerilerine ilişkin olarak ev, yatılı okul ya da korumalı işyerlerinde çalışarak üretime ve kendi geçimlerine katkıda bulunabilirler. Ancak yine de aile ve iş yaşamlarında çeşitli derecelerde başkalarının yardımına bağımlılık gösterirler. Bu yönüyle eğitim amaçları dışı bağımlılıklarını en aza indirmek olarak özetlenebilir(Ersoy ve Avcı, s.150).

2.4.3.2.3. Ağır ve Çok Ağır Derecede Zihinsel Engelliler

Çok ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan birey: Bireyin zihinsel yetersizliği yanında başka yetersizlikleri bulunması nedeniyle öz bakım, günlük yaşam ve temel akademik becerileri kazanamaması nedeniyle yaşam boyu bakım ve gözetime ihtiyacı olan bireyi (MEB 2012,s.1). Zeka bölümleri 35 ve daha düşüktür temel becerileri sınırlı oranda öğrenebilirler.

2.4.4. Zihin Engellilerde Eğitim (Özel Eğitim)

Yetersizlikten etkilenmiş çocuk norm kümesini oluşturan akranlarından bir değişmez özelliğiyle yani yetersizlik durumuyla farklılığı olan çocuktur. Bireysel farklılık kavramı dikkate alındığında yetersizlikten etkilenmiş çocuk akranlarından sadece yetersizliğiyle farklı görülür. Yetersizliğinin ve hazırlanan yaşantıların etkisiyle de gelişmesi ve büyümesi kararlılık göstermeyen çocuktur. Yetersizlikten etkilenmiş çocuk bireyler arası farklılık kavramına göre birden fazla değişmez özelliğiyle farklı olmakla beraber akranlarıyla pek çok diğer özelliğiyle benzer özelliği

olan çocuktur. Yetersizlikten etkilenmiş çocuk birçok özelliğiyle akranı normal çocuk gibidir. Yetersizlikten etkilenmiş çocukların akranları normal çocukların özellikleri arasındaki benzerlikler farklılıklarından daha fazladır.

Birden kaç özelliği bakımından benzerliği dikkate alınarak eğitim ortamına yerleştirme kararı verildiğinde de bireyler arası farklılıklar kavramı işe koşulmuş olur(Özyürek 1999,s.17). Bu eğitim ortamı akranlarıyla birlikte destek özel eğitim hizmetlerinin verildiği kaynaştırma eğitim ortamıdır(Özyürek 2005,s.27).

Sadece yetersizliği dikkate alınarak eğitim ortamına yerleştirildiğinde de bireysel farklılık kavramı işe koşulmuş olur. Bu eğitim ortamı yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin bir arada ve özel eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim okuludur. Ya da hiçbir destek özel eğitim hizmeti sağlamadan normal akranlarıyla birlikte eğitildiği birlikte eğitim ortamıdır(Özyürek 2005,s.27).

Özel gereksinimi olan çocuklar için eğitim düzenlemeleri uzun yıllar sadece bireysel farklılık kavramının gerektirdiklerine göre düzenlenmiştir. Özel gereksinimli çocuklar için eğitim programlarının planlanmasında, bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıklar göz önüne alınmalıdır. Ancak, bireyselleştirilmiş eğitim planlarının hazırlandığında, çocuğun bireyler arası farklılıkları olduğu kadar kendi içindeki farklılıkları dikkate alınmış olur(Özyürek 1999,s.17).

Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı yönetmelikte özel eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri, bu bireylerin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerine dayalı olarak uygun ortamlarda sürdürülen eğitimi (MEB, 2012,s.2) ifade eder, şeklinde tanımlanmıştır.

Zihinsel engellilerin nerelerde ve nasıl eğitim görecekları, tanılamının nasıl yapılacağı vb. konular MEB'in düzenlediği yönetmelikle belirlenmektedir.

2.4.4.1. Özel Eğitimin Amaçları

MADDE 5 - (1) Özel eğitim, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin;

- a) Toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışabilen, çevresine uyum sağlayabilen, üretici ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmelerini,
- b) Toplum içinde bağımsız yaşamaları ve kendi kendilerine yeterli bir duruma gelmelerine yönelik temel yaşam becerilerini geliştirmelerini,
- c) Uygun eğitim programları ile özel yöntem, personel ve araç-gereç kullanarak; eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda üst öğrenime, iş ve meslek alanlarına ve hayata hazırlanmalarını, amaçlar. (MEB,2012,s.3).

2.4.4.2. Özel eğitimin temel ilkeleri

MADDE 6 - (1) Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda özel eğitimin temel ilkeleri şunlardır;

- a) Özel eğitime ihtiyacı olan tüm bireyler; eğitim ihtiyaçları, ilgi, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.
- b) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitime erken yaşta başlanır.
- c) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
- ç) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitim performansları dikkate alınarak, amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde ve değerlendirmede uyarlamalar yapılarak, akranları ile birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.
- d) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için, rehabilitasyon hizmetlerini sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.
- e) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin bireysel yeterlilikleri ve tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri dikkate alınarak, bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve eğitim programları bireyselleştirilerek uygulanır.
- f) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif olarak katılımları ve eğitimleri sağlanır.
- g) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylere yönelik etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılır.

ğ) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır(MEB,2012,s.3).

2.4.5. Zihin Engellilerde Görsel Sanatlar Eğitiminin Önemi

Sanat eğitiminin eğitim programları içindeki önemi, onun bütün eğitim programları ile kurduğu bağdan gelmektedir. Sanat eğitimi bağ kurduğu eğitim programlarının öğrenilebilirliğine destek vermekte, öğrenilen bilgilerin ise kalıcılığına katkı sağlamaktadır. Zihin engelli öğrencilerdeki öğrenme güçlüğü ve öğrendiklerini kalıcı bir hale getirmede yaşadıkları sıkıntılar dikkate alınırsa görsel sanatlar eğitiminin önemi daha iyi anlaşılabacaktır.

Sanat eğitimi alanında iki temel anlayış bulunmaktadır. Bunlardan biri insanın eğitimini amaçlayan “sanat yoluyla eğitim” anlayışı diğeri ise sanatın kendisi için ve anlaşılması için uygulanan “sanat için eğitim” anlayışıdır.

Sanat yoluyla eğitim anlayışı, çoğu kez sanatsal süreçten çok, ortaya çıkan sonucu önemseyerek, sanat yoluyla özellikle çocuğun özgür ifade kazanması, ruh sağlığı açısından boşalması, uyumlu bir kişilik geliştirmesi gibi eğitsel işlev ve görevlerini ön plana almaktadır. Çocuğu kendi haline bırakmak ve fazla müdahaleci olmamak bu anlayışın sahip olduğu görüşlerdendir. Sanat yoluyla eğitim, çocuk ve ergende akıldan, aklın denetiminden çok; duyulara, duyguya, heyecana yer vererek, eğitim sistemlerindeki aşırı akla dayanma durumuna karşı çıkmayı, bu olguyu dengelemeyi amaçlamaktadır. Sanat için eğitim anlayışında ise sanatsal süreç önemlidir. Bu süreçte kurallar özgürce saptanır. Görsel düşünme biçimi özgürdür ama kurallara uyulur. Derslerin didaktik boyutu ağır basmaktadır ama burada amaç sanatın daha iyi kavranmasıdır. Yönlendirme söz konusudur. Bu anlayışta sanat eğitimi daha akli temellere oturtulur. Yaratıcı, yapıcı, üretken süreçler kadar, sanatın öğretilirliği üzerinde durur, duygusallığın yanı sıra tüm yeti ve yetenekleri ile zihni ön plana alır. Sanat uğraşlarında çocuğun yaptığını ve yapılanı söze dökerek kavramlaştırmasını, üzerine düşünerek yargılamasını, eleştiri ve değerlendirmelerini akli temellere dayandırmasını ister (San, 1982; San, 2003, aktaran Bolu 2010,s.41).

Bu iki sanat eğitimi anlayışı birbirine karşıt gibi gözükseler de aslında iki görüşünde yer aldığı karma bir anlayış sanat eğitiminin verimliliği açısından çok daha iyi olacaktır. Çocuğun sanat eğitimi yoluyla gerçekleştireceği duygusal anlamdaki rahatlama, grup içi çalışmalarındaki sosyalleşme, özgür düşünme ve

hareket etme, uyumlu kişilik geliştirmesi gibi sanat yoluyla eğitim anlayışının getirileriyle, sanat için eğitim anlayışının getireceği, yaratıcılığın ve yapıcılığın gelişmesi, eleştirel düşüncenin gelişmesi, yeteneklerin geliştirilmesi gibi getiriler harmanlanarak çağdaş bir sanat eğitimi anlayışı geliştirilmelidir(Bolu 2010,s.41).

Sanat eğitimcilerinin hemen tümünün birleştikleri bir nokta, çocuğun sanat etkinliğinde özgür bırakılması, bildiğince çizerek, yoğurarak kendi ölçülerini kendisinin saptamasının sağlanmasıdır. Çünkü çocuk yaşantı ve deneylerle öğrenir. Resim çizme gibi bir etkinlikte, beceriler çizerek geliştirilebilirler. Bir oyun halini alacak sanat etkinliği çocuğa kıvanç vermelidir(Yavuzer 1992,s.82). Zihin engelli öğrencilerde sanat eğitiminin sağlayacağı en büyük kazanım, günlük hayatta sürekli başaramama durumu ile karşı karşıya kalarak ifade edemedikleri kişiliklerini ve duygularını, sınırları olmayan sanat alanında özgürce ifade ederek, özgüven kazanabilmeleridir

Serbest resim faaliyetinde çocuğun kâğıdı kullanım biçimi, resimdeki kompozisyon ve kullanılan renkler, uzman gözlemciler için anlamlıdır. Çünkü çocuk, 'resim' yaparken kendini özgür bir 'oyun' ortamında hissettiğinden tüm davranışları kendiliğinden, doğaldır. Bu doğal ortam çocuğu izleyen uzmana onun gerçek duygularından haberdar olma olanağı verir(Yavuzer 1992,s.11).

Çizme, boyama, inşa etme gibi etkinlikler karmaşık süreçlerden oluşur. Çocuk bu çabaları sırasında çeşitli öğeleri birleştirerek anlamlı bir bütün oluşturur, böylelikle deneyim kazanır. Seçme, yorumlama ve yenileme, bu etkinliklerde dikkati çeken diğer işlemlerdir. Resim faaliyeti sırasında birey, konu seçimi ve yorumlamasıyla bize salt bir resim örneği vermemekte, resimden öte bilgiler de sunmaktadır. Çocuk bize resmiyle âdeta kendisinin bir parçasını yansıtmakta, olaylar hakkındaki duygu, düşünce ve görüş biçimlerini dile getirmektedir. Çocuk için resim, dinamik bir faaliyet örneği ve yalın bir anlatım aracıdır. Genelde sanat faaliyetleri, özelde resim açısından hiçbir zaman iki çocuk birbirine benzemez. Her biri büyüme, anlayış ve algılama açısından farklılık gösterir ve çevresini farklı olarak yorumlar. Bu nedenle türlü sanat faaliyetlerinde de farklılıklara rastlanır (Yavuzer 1992,s.13). Zihin engelli öğrencilerin sanatsal faaliyetlerinde bireysel farklılıkları ortaya çıkmakta, bu bireysel farklılıklar dikkate alınarak planlanan eğitim kişilik gelişimine katkı sağlamaktadır.

Zihinsel engelli bireyler çevreleri ile genelde uyum problemleri yaşamaktadır. Bunun birçok sebebi vardır. Bunlardan bazıları çevreyi gerektiği gibi algılamadaki zihinsel yetersizlikler, beceri eksikliği, gelişim geriliği, adaptasyon sürecindeki

problemler, sosyal çevrenin tutum ve davranışlarındaki eksiklikler ya da yanlışlıklar vb.

Çocuk çok az anlayabildiği ve kontrolünün dışındaki sosyal ve fiziksel dünyaya uyum sağlama zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Piaget'ye göre uyum sağlama çevreyle olan ilişkilerin özümlemesiyle oluşur. Çocuk, yaşadığı deneyimleri, var olan bilişsel yapısı ve fikirleriyle özümsemeye çalışır. Bu süreç içinde zaman zaman özümseyemediği deneyimler yaşayabilir. Bu nedenle Piaget'ye göre çocuğun duygusal ve zihinsel dengesi için, dıştan o kadar büyük bir kısıtlama getirmeyen, bunun yanında özümleme olanakları sağlayan bir etkinlik alanının bulunması gereklidir...Piaget, oyunda bulunan salt yapmış olmak için yapmak ve özümleme olanakları yaratmak gibi niteliklerin çocuk resimlerinde de olduğunu belirtir. Nitekim, Piaget ilk çocukluktaki karalamaları 'Saf Oyun' olarak niteler, aynı zaman da resmi bir terapi olarak kullanma fikrinin, Piaget'nin özümleme kavramına benzediği görülür (Yavuzer 1992,24). Zihinsel engelli öğrencilerin uyum problemlerini azaltmaya yada ortadan kaldırmaya yönelik olarak verilecek sanat eğitimi, hoş ve verimli vakit geçirme yönü ile saldırgan tutum gösteren öğrencilerin sakinleşmesine, algılama ve kavrama güçlüğü çeken öğrencilerin algılama ve kavrama becerilerini gelişmesine, yapılacak etkinliklerle çevrelerini daha iyi tanımlarına katkı sağlayacaktır.

Sanat eğitiminde elbette ki çocuğun sanatçı olarak yetiştirilmesi ön görülmemektedir. Dersler kapsamında çocuk beklide sahip olduğu bir yeteneği geliştirmeyi öğrenecek, bir sanat dalıyla ilgili yetkin bir kişi olabilecektir ancak bunun dışında da sanat eğitimi derslerinin çocuklar için başka getirileri de bulunmaktadır. Eğitimi içinde bulunduğu sanatsal alanla ilgili becerilerini geliştirme, özgür yaratım olanağı bulma, eleştirel düşünme, değerlendirme yapabilme, mevcut bir problemi kendi bakış açısıyla çözebilme, sosyal ilişkilerini geliştirme, iletişim becerilerini daha iyi seviyeye getirme, bir şeyler yaratma ve başarı duygusunu tadabilme gibi birçok şey saymak mümkündür. Çocuğun bu kazanımları elbette ki sanat eğitimi dersi içerisinde kalmayacak diğer ders etkinliklerine ve hayatına yansıyacaktır. Tüm bu saydığımız nedenlerden dolayı sanat eğitimi dersleri önemlidir. Öğrencilerin ihtiyaçları iyi şekilde değerlendirilip, doğru şekilde planlanıp programlanarak uygulanan sanat eğitimi derslerinin başarıya ulaşmaması söz konusu değildir(Bolu,2010,s.43).

Eğitim sistem olarak üç ana temel unsurdan oluşmaktadır. Bu üç ana unsurun birincisi “amaçların/hedeflerin” belirlenmesidir. Her şeyden önce neyin

öğretilmesi daha doğrusu ne gibi bir davranış değişikliğinin beklendiğinin belirlenmesi gerekmektedir. Başka türlü söylemek gerekirse bir öğretim programı için ilk dikkate alınması gereken husus, öğrencilerde oluşması beklenen istendik davranışların neler olduğunun tespit edilmesidir. İkinci husus istendik davranışları oluşturmak için geçerli “öğrenme yaşantılarının” belirlenmesidir. Bu öğrenme yaşantıları içerisine yöntemler, ilkeler, araçlar ve öğrenme-öğretme etkinliklerinin tamamı girmektedir. Eğitim durumlarında amaçların gösterdiği istendik davranışları öğrenciye kazandırmak için neler (öğretilecek konu alanıyla ilgili üniteler, işler, işlemler), nasıl (öğretim yöntemleri ve stratejileri, öğretim ilkeleri, öğretim materyalleri, öğretme-öğrenme etkinlikleri), nerede (derslik ya da dershane, atölye, laboratuvar, gerçek ortam), ne zaman (öğretim yılı, ayı, haftası, saat, süresi-haftada kaç saat, kaç hafta) öğretileceğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Belirlenen hedeflere ulaşmada kullanılan öğrenme durumları eğitim sürecinin en önemli ayaklarından birini oluşturmaktadır(Göğebakan,2012). Zihin engellilere verilecek sanat eğitimi planlanırken öğrencinin bireysel durumu mutlaka dikkate alınmalı, seçilecek olan hedef ve kazanımlar öğrencinin bireysel durumuna göre belirlenmelidir.

Görsel Sanatlar dersindeki davranışlara bakıldığında bir taraftan bilişsel alanla ilgili davranışlar, bir taraftan psikomotor alanla ilgili davranışlar ve bir taraftan da duyuşsal alanla ilgili davranışlar yer almaktadır. Bu ders üç yönün kendi içerisinde çok iyi koordine edildiği bir alanı kapsamaktadır; ancak bu üç alan içerisinde ağırlıklı olarak kas koordinasyonuna dayalı olduğu için psikomotor davranışlar diğerlerine göre biraz daha ön plana çıkmaktadır(Göğebakan,2012). Zihin engelli öğrencilerin bu davranışlara ne kadar çok ihtiyaç duyduğu dikkate alınırsa görsel sanatlar eğitiminin önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Resim, çocukla iletişim kurmakta karşılaştığı güçlükleri aşma konusunda, yetişkine yardımcı olur. Oyun gibi, grafik etkinlikler de çocuğun ilgisini canlı tutar ve haberi olmadan onun kendini ifade etmesini sağlar. Resim, çocuğun dış dünyayı algılayışının bir göstergesi kabul edilir. Çocuk, objeleri betimlemek üzere figüratif düşünce etkisinde formları oluşturur. Gördüğünü yansıtmaya en uygun formu çizmeye çalışır. Burada önemli olan görsel olarak yansıtılan konunun ne ifade ettiğidir(Yavuzer 1992,s.12).

Görsel sanatlar eğitimi zihinsel engeli öğrencilerin sosyal ve aile yaşantılarına olumlu katkı sağlamaktadır. Boş vaktini sanatsal etkinliklerle değerlendiren çocuk ailesine yük olmaktan kurtulmakta, problem davranış gösterme oranı düşmektedir.

Ayrıca sosyal çevrede ki sanatsal etkinliklere katılmakla hem sosyalleşmekte hem de sanatsal etkinlik yapma isteği pekişmektedir.

2.4.6 Görsel sanatlar eğitiminin zihin engelli öğrencilerin gelişimine katkısı.

Görsel sanatlar dersi öncelikle bir etkinlik dersidir. Birey bedensel, ruhsal ve duygusal bütünlük içerisinde bir etkinlik gerçekleştirmekte, gerçekleştirilen etkinlikler sonucunda var olan yeteneklerini ve becerilerini sürekli olarak bir üst seviyeye taşıırken mutlu bir süreç yaşamaktadır.

ABD Indianapolis Özel Görsel Sanatlar Merkezine (Indianapolis VSA) göre; özel gereksinimli bireylere yönelik görsel sanatlar eğitiminin, çalışma esnasında veya sonucunda öğrencinin bireysel yapısına bağlı olarak genel yaklaşım içerisinde, şu beceri ve davranışların kazandırılması için kullanıldığı vurgulanmaktadır: (a) kapsamlı akademik becerileri bilme ve yapabilme düzeyi, (b) problem çözme becerileri, (c) öğrenme sorumluluğu ve motivasyonu (güdümlü), (d) fikir üretme ve sonuçlarını yaşamaya başlama, (e) bağımsız düşünme ve harekete geçme, (f) kendi kişiliği ve işbirliğine yönelik beceriler, (g) yönergelerin uygulanması, (h) dikkat ve odaklanma, (i) yapılan işi sahiplenmek ve gurur duymak, (j) sanatsal bilgi ve beceri, (k) şahsına yönelik davranış ve düşünce geliştirme, (l) dikkat (yoğunlaşma), (m) iş alışkanlıkları, (n) yaşam becerileri (Keirstead ve Graham, 2004: 18, 19). Aynı şekilde Grytting (2000) de, görsel sanatlar eğitiminin özel gereksinimli bireylerin, benlik saygısının artırılması, problem çözme becerisinin geliştirilmesi, anlatım ve yaratıcılığın geliştirilmesi, görsel ayırt etme becerisinin artırılması, bireysel kontrol ve sorumluluk yapısının geliştirilmesi, öğrenmeye yönelik motivasyonun artırılması, kültürel ve tarihsel farkındalığın oluşturulması, estetik yargı oluşturmak için mevcut yeteneğin geliştirilmesi, akademik bilme ve yapabilme düzeyinin artırılması gibi beceri ve davranışlarının gelişmesinde olumlu katkı sağladığından söz etmektedir(Salderay 2008,s.20).

Saniye Ünal Kaya Görsel Sanatlar Eğitiminin Zihin Engelli Öğrencilerin Eğitimine Katkısı konulu tez çalışmasında Kırıçoğlu'ndan alıntı yaparak,

1) Sanata ilişkin en önemli özellik anlatımdır. Kişinin çok öznel iç görüşü, imgeleri,düşünüleri ve duygulan sanat ile görselleşir. Bu çok özel dünyanın dışa dönüşmesi, bir başka deyişle anlatımı; başkalarının bu anlamda anlatımının anlaşılması insan için bir gereksinimdir. Hangi sanat formu olursa olsun yaratma eylemi anlatmak isteneni izleyiciye iletme amacını güder. Bu aynı zamanda üretilen

aracılığı ile anlatımların paylaşılma istenmesidir. **Öyle ise sanat eğitimi çocuğa ve gence sanat aracılığı ile iletişim kurma olanağı verir** (Kırıçoğlu, 2002:48).

2) Sanatsal anlatımı, onun özel dilini kullanmayı öğrenen kişi, aynı zamanda bu dil yardımıyla geçmiş ve çağdaş sanat yapıtlarına değer yargısıyla ulaşabilir. Gördüğü yapıtları niteliksel olarak anımsar. Sanatın insana kazandırdığı bu niteliksel zenginlik, değerlerle düşünme gücü her yapıt incelemede biraz daha gelişir. Buna görsel duyarlılık ya da görsel okur yazarlık denilebilir. **Sanat eğitimi kişiye görsel okur-yazarlık kazandırır.**

3) Sanat eğitiminin bir başka işlevi de sanat yapıtlarına olduğu kadar çevreye ve her türlü görsel nesneye bir başka boyutta estetik ölçütlerle ulaşmayı sağlamaktır. Bu, sanat yapıtlarından seri üretime, tanıtımdan paketlemeye, mimarlık yapıtlarından çevre düzenine, televizyondan sinemaya, iç dekorasyondan giyime kadar her şeye, kendi özel oluşumları içinde sanat olarak ya da sanat gibi değerlendirmeye, yaklaşmak demektir. **Sanat eğitimi kişiye, niteliksel ayımsamaya yönelik eleştirel düşünme kazandırır.**

4) Değerlerle düşünmeyi, nitelikleri ayımsamayı öğrenen kişinin estetik açıdan bakış ve görüş alanı genişler. Beğenileri tek boyutta kalan, yalnız kendi bildikleri ve sevdiklerini güzel sayan insanlar yerine geniş düşünen insanlar yetiştirmek sanat eğitiminin amaçları içinde yer alır. **Sanat eğitimi kişiye kendi kültürünü olduğu kadar, öteki kültürleri öğrenme değerlendirme olanağı verir** (Kırıçoğlu, 2002:49-50).

5) Sanat eğitimi aynı zamanda insanın yapabileceklerine (gizil gücüne) sonsuz deneyim olanağı veren bir alandır. **Sanat eğitimi kişiye duygu, düşünüyü ve imgelerini bir ürüne dönüştürmede yaratıcı davranış kazandırır.**

6) Kişinin sanat aracılığıyla öğrendiği bu özel dil, üretirken kazandığı yaratıcı davranış, öğrendiği bütünlüğü yaratma yetisi ve izlerken elde ettiği eleştirel tavır, sonuçta, ona ayrıcalıklı bir göz kazandırır. **Böylece sanatsal boyutta topluma değer yarısıyla ve de toplumsal bir kritik olarak yaklaşım yeteneği kazanılır.**

7) Sanatın kişiye kazandırdığı bir başka boyut, yaratıcı eylemin, yine değeri kendinden kaynaklanan mutluluk duygusudur. **Bu hazzı aynı zamanda yaratmanın bir güdüsü olarak çocuklara tattırmak sanat eğitiminin bir başka amacıdır** (Kırıçoğlu, 2002:49-50).

8) Sanat bir kültür varlığıdır. **Çok ve gerçek sanat yapıtı görme, bu yapıtlardaki değerleri özümseme, kişide bir değer birikimi sağlar. Bu birikim, yeni yapıtlar olarak yaratıcı kişilerce geleceğe aktarılır.**

9) Sanat, bir yaratıcı süreç olarak kişiyi özgür düşünmeye, özgür çalışmaya ve yaratmaya götürür. Bu özelliği ile onda birey olma bilinci yaratır. **Bu işleviyle sanat, kültürel ve toplumsal gelişmede katılımcı kişiler yetişmesinde önemli rol üstlenir** (Kırıçoğlu, 2002:51 aktaran Kaya 2007,s.14,16).

Resim öğretmenleri, özel eğitim öğretmenlerine oranla; görsel sanatlar eğitimi dersinin öğrencilerin devinsel, bilişsel ve dil ve konuşma alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin edinimine, daha fazla katkıda bulunduğu görüşündedirler. Ancak; görsel sanatlar eğitimi dersinin, öğrencilerin öz-bakım ve günlük yaşam alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin edinimine katkısı konusundaki görüşleri ise öğretmenlerin resim ya da özel eğitim branşında olma durumlarına göre değişmeyecek benzerlik göstermektedir. Belirtilenler ışığında; resim öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerinde; görsel sanatlar eğitimi dersinin öğrencilerin devinsel, bilişsel ve dil ve konuşma alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin ediniminde anlamlı farklılıklar; öz-bakım ve günlük yaşam alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin ediniminde ise anlamlı benzerlikler olduğuna ilişkin bir sonuca varılabilir(Salderay 2008,s.150).

Gelişim alanlarına göre sanat eğitiminin yararları şöyle özetlenebilir:

- Fiziksel gelişimde; büyük-küçük kas motor koordinasyonunun gelişimine, el-göz koordinasyonunun gelişiminin desteklenmesine yardımcı olur.
- Bilişsel gelişimde; kavram öğrenmede, zıt kavramlar, matematikle ilgili beceriler, problem çözmeye yönelik becerilerin gelişiminin desteklenmesi, estetik ve artistik becerilerin gelişimine yardımcı olur.
- Dil gelişiminde; alıcı ve ifade edici dil gelişiminin desteklenmesine sanatla ilgili kavramların adlandırılabilmesine yardımcı olur.
- Sosyal gelişim alanında; paylaşma, işbirliği kurma, birlikte plan kurma, sözel iletişim kurma, gruba uyum sağlama gibi becerilerin geliştirilmesine ve desteklenmesine yardımcı olur(Kaya 2007,s.17).

Saniye Ünal Kaya 2007 de yaptığı tez çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır:

Öğrencinin sosyalleşmesinde görsel sanatlar eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, öğrencinin sosyalleşmesi için görsel sanatlar eğitimi uyguladıkları sonucuna ulaşmıştır(Kaya 2007,s.75)

Öğrencinin sosyalleşmesinde görsel sanatlar eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, zihin engelli öğrencilerin dış dünya ile iletişime geçmesi ve duygularını resim yoluyla ifade etmesi için görsel sanatlar eğitiminden faydalandıkları görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencinin sosyalleşmesinde görsel sanatlar eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, öğrencinin sosyalleşmesi için gerekli olan; güven duygusunu, çocuğun cesaretini geliştirmek ve öğrencinin motivasyonunu artırmak için görsel sanatlar eğitimini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır(Kaya 2007,s.76)

Görsel sanatlar eğitimi dersinin, diğer derslerin konu alanlarının (okuma, yazma, matematik, sosyal çalışmalar) kaynaştırılmasında kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, görsel sanatlar eğitimi dersini diğer derslerin konu alanlarının (okuma, yazma, matematik, sosyal çalışmalar) kaynaştırılmasında kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Görsel sanatlar eğitimi dersinin, diğer derslerin konu alanlarının (okuma, yazma, matematik, sosyal çalışmalar) kaynaştırılmasında kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, çizgi çalışması etkinliklerini, çocuğun yazı yazma becerisini geliştirebilmek için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Görsel sanatlar eğitimi dersinin, diğer derslerin konu alanlarının (okuma, yazma, matematik,sosyal çalışmalar) kaynaştırılmasında kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, görsel sanatlar eğitimi dersinin anlatım özelliğini, çocuğun okuduğu hikayeyi resim yolu ile ifade etmesi yönünde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır(Kaya 2007,s.77).

Görsel sanatlar eğitimi dersinin, diğer derslerin konu alanlarının (okuma, yazma, matematik, sosyal çalışmalar) kaynaştırılmasında kullanılmasına

ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, 'İki Boyutlu Çalışmalar' konusunu da, el-göz koordinasyonunun gelişimine katkı sağlaması için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır(Kaya 2007,s.78).

Öğrencinin el becerilerinin gelişmesinde görsel sanatlar eğitimi ders programının uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğimizde, öğretmenlerin genelde, görsel sanatlar eğitimi dersinin yapıldığı ortamlarda,

çocukların yaptığı çalışmaların, çocukların el becerilerinin geliştirilmesi amacına yönelik gerçekleştiği görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle, çocukların görsel sanatlar eğitiminin, el becerilerinin gelişmesinde faydalı olabildiğini söyleyebiliriz(Kaya 2007,s.80).

Görsel sanatlar dersi zihinsel engelli öğrencilerin gelişim alanlarına yaptığı katkı bugün birçok bilimsel veri ile ortaya konmuştur. Bunlar içinden en önemlisi öğrencinin yaptığı ve başardığı işlerle kendine duyduğu saygının artması, özgüven duygusunun gelişmesi, duygu ve düşüncelerini çeşitli sanatsal faaliyetler ile özgürce ifade edebilmesidir. Sanat eğitimi yalın bir bilgi edinme sürecinden çok yapılan etkinliklerle hem başarıma duygusunu tadarak haz alma hem de yapılan etkinlikler ile psikomotor, duyuşsal ve devinsel alanlarda gelişim sağlama süreci olmalıdır.

2.4.7. Bu Alanda Yapılmış Araştırmalar

Salderay (2001), “Zihin Engelli Bireylerle Çalışan Özel Eğitim Öğretmenlerinin Plastik Sanatlar Eğitimine İlişkin Görüşleri” konulu yüksek lisans tezinde, zihin engelli bireylerle çalışan özel eğitim öğretmenlerinin plastik sanatlar eğitimine ilişkin görüşlerini almada görüşme çeşitlerinden biri olan yapılandırılmış görüşme tekniğini kullanmıştır. Bu doğrultuda; elde edilen bulgulara göre; zihinsel engelli bireylerin eğitiminde plastik sanatlar eğitiminin kullanımının, gerek bu alanda eğitilmiş eğitimciler yönünden gerekse plastik sanatlar eğitimi alanının potansiyel varlığının kullanılması yönünden yeterli düzeyde olmadığını belirlemiştir.

Salderay (2008),“Türkiye’deki Zihin Engelliler İş Okullarında Görsel Sanatlar Dersinin Öğrencilerin Beceri, Davranış Ve Meslek Edinimindeki Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri” konulu doktora tezinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı zihin engelliler iş okullarında görsel sanatlar dersini veren öğretmenlerin görüşlerine göre, görsel sanatlar dersinin öğrencilerin beceri, davranış ve meslek edinimindeki katkısını değerlendirmiştir. Araştırmada;

1) Resim öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenlerinin görüşleri, görsel sanatlar eğitimi dersinin öğrencilerin; iletişim (a), çalışma (b) ve kişisel (c) alanlardaki sosyal yaşam becerilerinin (davranış) ediniminde anlamlı farklılıklar; sosyal (d) alandaki sosyal yaşam becerilerinin ediniminde ise anlamlı benzerlikler göstermektedir;

2) Resim öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenlerinin görüşleri, görsel sanatlar eğitimi dersinin öğrencilerin; devinsel (a), bilişsel (d) ve dil ve konuşma (e) alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin (beceri) ediniminde anlamlı farklılıklar; öz-bakım (b) ve günlük yaşam (c) alanlarındaki günlük yaşam becerilerinin ediniminde ise anlamlı benzerlikler göstermektedir;

3) Resim öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenlerinin görüşleri, görsel sanatlar eğitimi dersinin öğrencilerin; iş-çalışma düzeni (a) ve mesleki hazırlık (b) alanlarındaki mesleki eğitiminde anlamlı farklılıklar göstermektedir; Sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca; araştırma sonunda ortaya çıkan sorunlara dayalı olarak araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmiştir.

(Salderay 2009) “Özel Eğitim Sürecinde Görsel Sanatlar Uygulamalarının Önemine İlişkin Aile Düşünce Yapılarının Değişimi konulu araştırmasında, özel eğitim sürecinde uygulanan görsel sanatlar uygulamalarının önemine ilişkin ailelerin değişen düşünce yapılarına göre, çocukları ile gerçekleştirilen görsel sanatlar uygulamalarının öncesi ve sonrasında önem arz eden noktalar değerlendirilmiştir.

Araştırmada; özel eğitim sürecinde görsel sanatlar uygulamalarının önemine ilişkin aileler önceden “el becerisinin gelişimi”, “fiziksel ve zihinsel gelişime katkı sağlaması”, “öz-güven kazandırması” ve “toplumsallaşmaya katkı sağlaması” açısından önemli olduğunu (% 79.0) düşünürken; sonradan “fiziksel ve zihinsel gelişime katkı sağlaması”, “öz-güven kazandırması”, “toplumsallaşmaya katkı sağlaması”, “mutluluk vermesi”, “başarı duygusunu tattırması” ve “bağımsız yaşam becerilerinin edinimi” açısından önemli olduğunu (% 89.5) düşünmeye başlamışlardır; Özel eğitim sürecinde görsel sanatlar uygulamalarının önemine ilişkin aileler önceden “el becerisinin gelişimi”, “rahatlatıcı olması” ve “konsantrasyon yapısını artırması” açısından önem taşıdığını, “el-göz-beyin koordinasyonunu geliştirmesi”, “başarı duygusunu tattırması” ve “bağımsız yaşam becerilerinin edinimi” açısından önem taşımadığını düşünürken; sonradan “el-göz-beyin koordinasyonunu geliştirmesi”, “başarı duygusunu tattırması” ve “bağımsız yaşam becerilerinin edinimi” açısından önem taşıdığını, “el becerisinin gelişimi”, “rahatlatıcı olması” ve “konsantrasyon yapısını artırması” açısından önem taşımadığını düşünmeye başlamışlardır, sonucuna ulaşılmıştır.

(Kaya 2007) ‘Görsel Sanatlar Eğitiminin Zihin Engelli Öğrencilerin Eğitimine Katkısı’ konulu tezinde; zihin engelli öğrencilere eğitim veren özel eğitim öğretmenlerin görüşlerini almış, araştırmasında;

1. Okullarda zihin engelli öğrencilere eğitim veren özel eğitim öğretmenlerinin zihin engelli öğrencilerin görsel sanatlar eğitimi ile ilgili eğitim durumlarının, yeterli olmadığı sonucuna,

2. Görsel sanatlar eğitimi ders müfredatının uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini incelediğinde, öğretmenlerin genelde müfredat içeriğinin, uygulamada bir takım aksaklıklara neden olduğu', görüşünde oldukları sonucuna,

3. Öğretmenler tarafından sanat eğitiminin faydalarının yeteri kadar bilinmemesinden kaynaklanan eksiklikler görülmektedir sonucuna ulaşmıştır.

(Bolu 2010) "Zihinsel Engelli Çocukların Gelişiminde Sanat Eğitimi Derslerinin Katkısı" konulu tez çalışmasında, zihinsel engel ve zihinsel engelli çocukların eğitimi açıklanırken, bu çocuklara verilmek istenen sanat eğitiminin, özel eğitim çerçevesinde nasıl şekillendiğine değinilmiştir. Araştırma kapsamında, zihinsel engele sahip çocuklarla çalışılabilecek sanat eğitimi içerikli derslere ait konu ve teknikler sunmuştur.

Yapılan çalışmayla, sanat eğitiminin zihinsel engelli çocukların akademik, motor, iletişim, çalışma, öz bakım, günlük yaşam, dil ve konuşma becerilerine, kişisel, duygusal, sosyal gelişimlerine, oyun ve sanat etkinliklerine olan katkıları literatür taraması, zihinsel engelli çocuklarla yapılan etkinlikler ve gözlemlerle aktarmıştır.

(Turan 2004) "Zihinsel Engellilerde Resim Eğitimi" konulu tez çalışmasında; Zihinsel engelli çocuklara uyumsal sosyal davranışların kazandırılması onların seviyelerine uygun bir sanat eğitimi verilerek değişen ve gelişen sosyal yaşantılara etkin olarak katılımlarının sağlanması ile mümkün olur. Normal çocukların sosyal gelişimlerinde de izlenen yol budur. zihinsel engelli çocukların en farklı yönleri, onların verilen eğitimde ilgi ve yardıma ihtiyaçlarının daha fazla olmasıdır sonucuna ulaşmıştır

(Kaya 2009) "Özel Eğitim Sınıflarına Devam Eden Zihinsel Engelli Öğrencilerin Sanatsal Gelişim Düzeylerinde Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönteminin Etkisi" konulu tez çalışmasında Özel Eğitim Sınıfında eğitim gören zihinsel engelli öğrencilerin sanatsal gelişim düzeyleri tespit edilip, Çok Alanlı Sanat Eğitimi yöntemi (ÇASEY) uygulanarak, yöntemin sanatsal gelişim düzeylerine etkisi değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda; ÇASEY'nin eğitilebilir zihinsel engelli öğrencilerin, sanatsal gelişim düzeyini biyolojik yaşlarından beklenen düzeye doğru yükselttiği tespit edilmiştir. Yöntem figür-obje betimlemesi yönünden, renk-şekil bilgi ve uygulaması yönünden ve kompozisyon yönünden sanatsal gelişim sağlamıştır. Öğrencilerin görsel algılama düzeyleri artmış, betimleme, yorumlama, estetik beğeni oluşturma ve yargılama düzeylerinin geliştiği tespit edilmiştir.

Uygulama sonucunda ÇASEY'nin, Görsel Sanatlar Eğitimi'nin eğitilebilir zihinsel engelli öğrencilere uygulanan geleneksel yöntemine göre daha etkin olduğu görülmüş, Görsel Sanatlar dersinde uygulanması önerilmiştir.

(Akçal 2012)“Görsel Sanatlar Dersinin Zihinsel Engelli Öğrencilerin Bilişsel Beceri Edinimlerine Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri” konulu tez çalışmasında, görsel sanatlar dersinin zihinsel engelli öğrencilerin bilişsel beceri edinimlerindeki katkısı değerlendirilmiştir. Araştırmada:

Görsel sanatlar öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenleri, görsel sanatlar eğitimi dersinin, öğrencilerin renk ve boyut kavramları, yazı yazma, sayı sayma ve tane kavramı, problem çözme ve yazı araç gereçlerini kullanabilme, çizgi çizme, eşleme ve ayırt etme, biçim ve şekil, boyut, konum, sınırlı boyama, renk kavramı, görsel hafıza, akılda tutma, sınıflama ve gruplama, çevre ile ilgili gözlemlerini, izlenimlerini, duygularını ve düşüncelerini çizgisel, renksel veya şekillendirme olarak yansıtabilme, büyüklük-küçüklük, uzunluk-kısalık, kalınlık incelik ve azlık-çokluk kavram becerilerinin ediniminde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak, görsel sanatlar öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenleri arasında ortalama puanlar incelendiğinde küçük bir fark gözlenmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre değerlendirmesinde ise, görsel sanatlar eğitimi dersinin, öğrencilerin biçim ve şekil kavramı, boyut kavramı, konum, yazı yazma becerileri, görsel hafıza becerileri, akılda tutma becerileri, çevre ile ilgili gözlemleri, izlenimlerini, duygularını ve düşüncelerini çizgisel, renksel veya şekillendirme olarak yansıtabilme becerilerinin gelişiminde katkısı konusunda bayan ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmakla birlikte; çizgi çizme eşleme ve ayırt etme, sayı sayma ve tane kavramı, sınırlı boyama renk kavramı, sınıflama ve gruplama, problem çözme, yazı araç gereçlerini kullanabilme, büyüklük-küçüklük, uzunluk-kısalık, kalınlık incelik ve azlık-çokluk kavram becerilerinin ediniminde ise bayan ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı gözlenmektedir.

3.BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde sırasıyla araştırma modeline, evren ve örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesine, verilerin toplanmasına ve çözümlenmesine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, görsel sanatlar öğretmenlerinin ve özel eğitim öğretmenlerinin görsel sanatlar dersi için belirlenen kazanımların zihin engelli öğrencilere uygunluğuna ilişkin görüşlerini betimlemeye yönelik olduğu için tarama modelindedir.

Bu araştırmanın bağımlı değişkenleri öğretmenlerin görsel sanatlar dersi için belirlenen kazanımların zihin engelli öğrencilere uygunluğu konusundaki görüşleridir. Araştırmada, bu görüşlerin öğretmenlerin görsel sanatlar ya da özel eğitim öğretmeni olma durumlarına göre farklılığı da incelenmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin branşları (görsel sanatlar ya da özel eğitim) da araştırmanın bağımsız değişkenini oluşturmaktadır.

Çalışmada, “Türkiye’deki özel eğitim ortaokulu, özel eğitim ortaokulu ve mesleki eğitim merkezi ile özel altsınıflarında okutulan görsel sanatlar dersinin kazanımların zihin engelli öğrencilere uygunluğuna ilişkin görüşleri nedir?” sorusuna yanıt bulmak amacı ile nicel araştırmalarda veri toplama yöntemlerinden biri olan anket kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki özel eğitim ortaokulu, özel eğitim ortaokulu ve mesleki eğitim merkezi ile özel altsınıflarında ders veren görsel sanatlar ve özel eğitim öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu amaçla İbn-i Sina Özel Eğitim ve Uygulama Merkezi Yalova, AOSB Eğitim Uygulama Okulu İzmir, Özel Eğitim Uygulama Merkezi Malatya, Turgut Özal Özel Eğitim Ortaokulu Ve Mesleki Eğitim Merkezi Malatya, Org. Halil Sözer Ortaokulu Eskişehir, Fertek Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi Niğde, İstiklal Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi Kayseri, Fatih Ortaokulu Malatya Ilıpınar Reha Midilli Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş

Uygulama Merkezi İzmir, Yakacık Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi İstanbul, Gebze Özel Eğitim Uygulama Okulu Ve İş Eğitim Merkezi Kocaeli, Firdevs Hattat Oğlu Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi Balıkesir, Saliye Nedir Eğitim Uygulama Okulu İzmir, Nasrettin Hoca Özel Eğitim Uygulama Merkezi Ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi Akşehir, Hürriyet İlkokulu Eskişehir, Seyit Harun İmam Hatip Ortaokulu Konya, okullarında çalışan görsel sanatlar ve özel eğitim öğretmenleri araştırma kapsamına alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmacı, araştırma konusunun belirlenmesinden sonra araştırmaya yönelik kaynak taraması yapmış. Bu doğrultuda Türkiye Cumhuriyetindeki eğitim kurumlarında okutulan görsel sanatlar dersi için MEB tarafından hazırlanan öğretmen kılavuzunda belirlenmiş olan görsel sanatlar ders kazanımları hiçbir değişiklik yapılmadan esas alınarak 128 maddelik bir anket oluşturulmuştur. Hazırlanan bu anket geçerlilik testine tabi tutulmuştur. Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısının ,927 olduğu gözlemlenmiştir

128 maddeden oluşan anket formu sorularının değerlendirilmesinde, beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Bu doğrultuda oluşturulan derecelendirme tüm sorular için; öğrencilerin hiçbiri (1), öğrencilerin bir kısmı (2), öğrencilerden bazıları (3), öğrencilerin çoğunluğu (4), tüm öğrenciler (5) şeklinde ifade edilmiştir. Diğer bir deyişle; “öğrencilerin hiçbiri”nden “tüm öğrenciler” e doğru bir derecelendirme ile birlikte, en düşük değer “1” en yüksek değer “5” şeklinde ifade edilmiştir. Katılımcılar yukarıda belirtilen seçeneklerden birini seçerek yanıtlamışlardır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve elde edilen verilerin çözümlemesi amacıyla SPSS programı kullanılmıştır. Bütün anket maddelerinin yüzdeleri ortalamaları ve frekansları (sıklık değerleri) tablolar ve grafikler aracılığı ile tek tek yorumlanmıştır.

Öğretmenlerin algı puanlarının görsel sanatlar ya da özel eğitim alanında olma ve kadın ya da erkek olma durumuna göre, istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla t-testi kullanılmıştır.

4.BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen bilgiler sonucunda oluşan araştırmanın bulguları yer almaktadır.

Anket formu ile elde edilen bilgiler doğrultusunda formda bulunan her bir soru tek tek incelenmiştir. Araştırmanın bulgularının oluşturulmasında kullanılan sorular ile verilen yanıtların oranı, ortalaması ve yüzdelik hesaplaması tablolar ve grafikler ile ayrı ayrı ifade edilmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen bulguların tek tek yorumlanması ve grafiklerle ifade edilmesi ile seçenekler arasında ortaya çıkan uçurumun gözler önüne serilmesi amaçlanmıştır.

Anket formu ile elde edilen bulgular doğrultusunda elde edilen bilgiler ve yorumları şu şekildedir.

4.1. Demografik özellikler

Tablo 4.1.1 Cinsiyetiniz nedir?

	sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli yüzde %
kadın	24	57,1	63,2	63,2
erkek	14	33,3	36,8	100,0
Toplam	38	90,5	100,0	
Kayıp veri	4	9,5		
Toplam	42	100,0		

Araştırmaya katılan öğretmen sayısı 42, bunlardan 38 (%90,5)'i bu soruya cevap verirken 4 (%9,5)'ü bu soruya cevap vermemiştir. Katılımcıların 24 (%57,1) ü kadın, 14 (33,3)' ü erkektir.

Tablo 4.1.2. Branşınız nedir?

	sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli yüzde %
görsel sanatlar	15	35,7	35,7	35,7
Özel eğitim sınıf öğretmenliği	27	64,3	64,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 15 (%35,7)'i görsel sanatlar branşında iken, 27 (%64,3)' si Özel eğitim sınıf öğretmenliği branşında görev yapmaktadır.

Tablo 4.1.3 Cinsiyetiniz nedir? * Branşınız nedir?

		branşınız nedir?		
		görsel sanatlar	Özel eğitim sınıf öğretmenliği	Toplam
cinsiyetiniz nedir?	kadın	7	17	24
	erkek	6	8	14
Toplam		13	25	38

Araştırmaya katılan öğretmenlerden branşı görsel sanatlar olanların 7'si kadın 6'sı erkek, branşı özel eğitim sınıf öğretmenliği olanların 17'si kadın 8'i erkek olduğunu belirtmiştir.

4.2. Dördüncü Sınıf Ders Kazanımları

4.2.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

1 Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.

Tablo:4.2.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
	Ortalama	2,3333		
	sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerden bazıları	8	19,0	19,0	31,0
öğrencilerin bir kısmı	25	59,5	59,5	90,5
öğrencilerin hiçbiri	4	9,5	9,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.

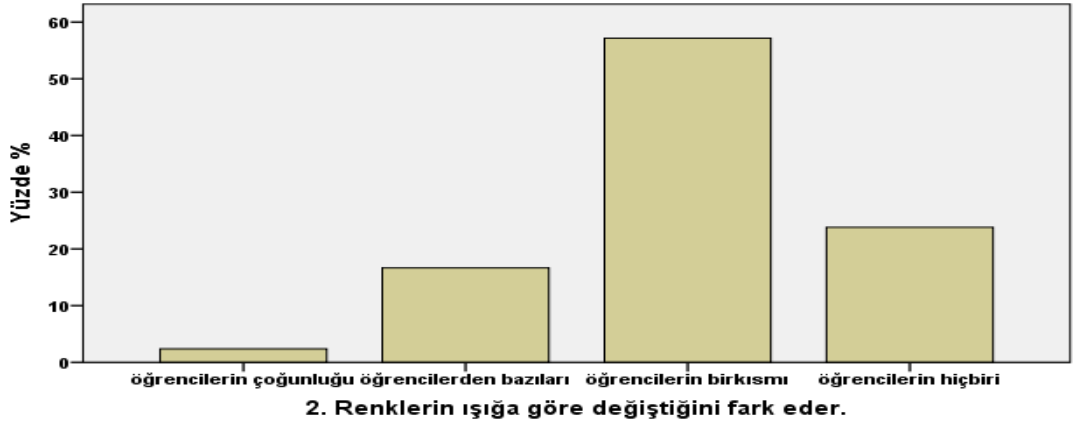
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %59.5’la ‘öğrencilerin bir kısmı’ seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3333’ tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının % 31,0’da kaldığı görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.

Tablo:4.2.1.2. Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,9762			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	19,0
	öğrencilerin bir kısmı	24	57,1	57,1	76,2
	öğrencilerin hiçbiri	10	23,8	23,8	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.2.

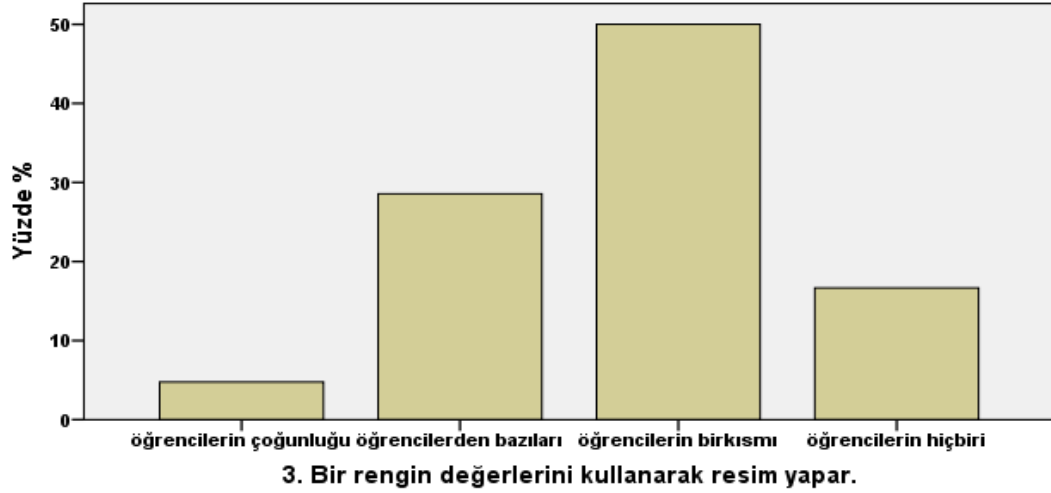
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %57,1 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9762’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının % 19,0’da kaldığı görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.

Tablo:4.2.1.3. Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,2143			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	12	28,6	28,6	33,3
	öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	83,3
	öğrencilerin hiçbiri	7	16,7	16,7	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.3.

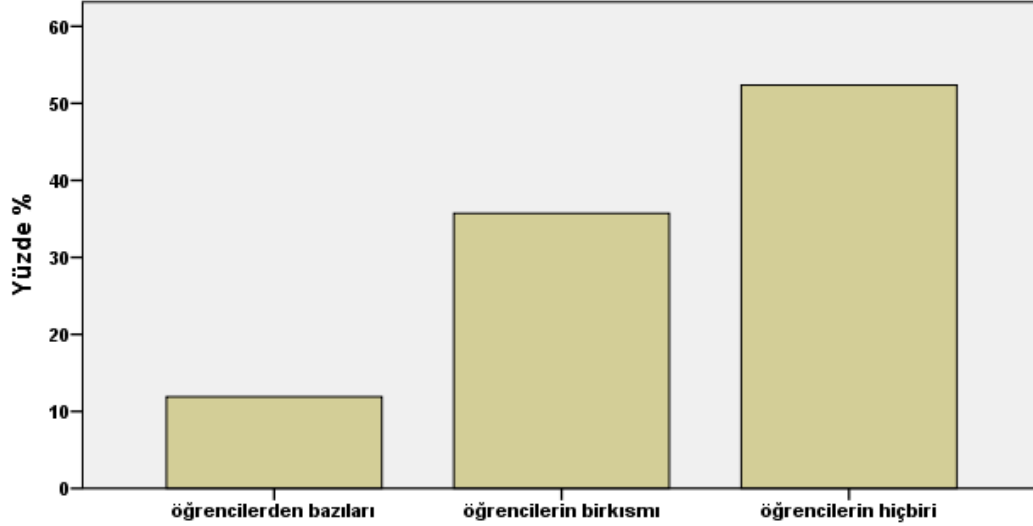
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,2143’dür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %33,3’te kaldığı görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.

Tablo:4.2.1.4. Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5952		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	47,6
öğrencilerin hiçbiri	22	52,4	52,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.4.

4. Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.

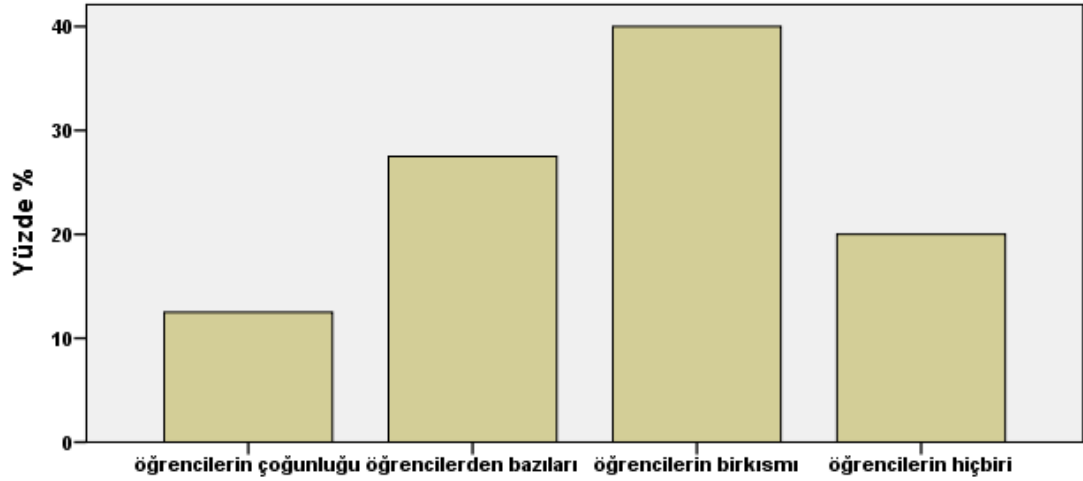
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5952’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9’da kaldığı görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “öğrencilerin çoğunluğu ve tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.

Tablo:4.2.1.5. Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	40			
	Kayıp veri	2			
	Ortalama	2,3250			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		5	11,9	12,5	12,5
öğrencilerden bazıları		11	26,2	27,5	40,0
öğrencilerin bir kısmı		16	38,1	40,0	80,0
öğrencilerin hiçbiri		8	19,0	20,0	100,0
Toplam		40	95,2	100,0	
Kayıp veri		2	4,8		
Toplam		42	100,0		

Grafik 4.2.1.5.

5. Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.

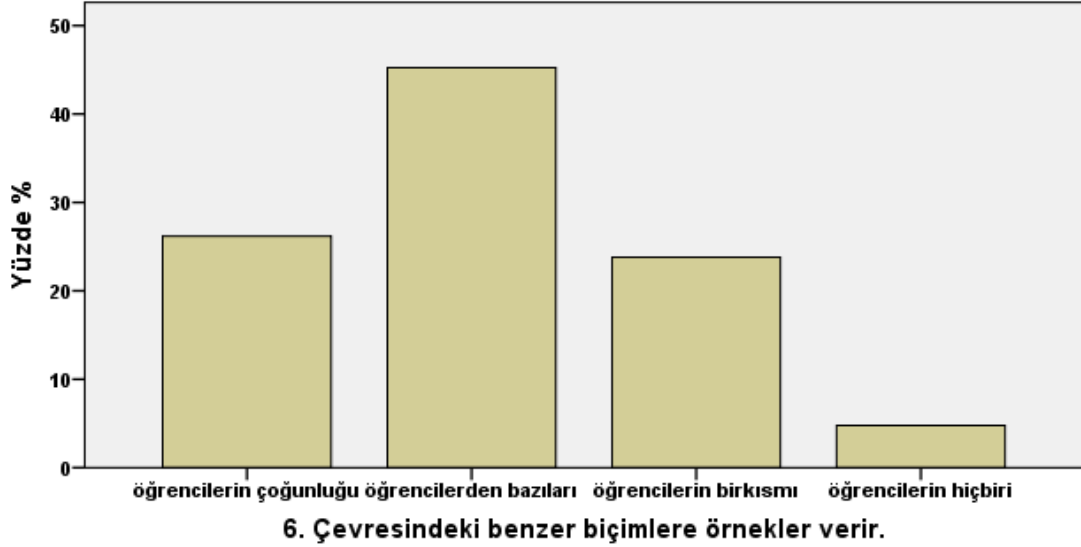
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %38,1 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3250’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %40,0’da kaldığı görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.

Tablo:4.2.1.6. Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,9286		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	11	26,2	26,2	26,2
öğrencilerden bazıları	19	45,2	45,2	71,4
öğrencilerin bir kısmı	10	23,8	23,8	95,2
öğrencilerin hiçbiri	2	4,8	4,8	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.6.

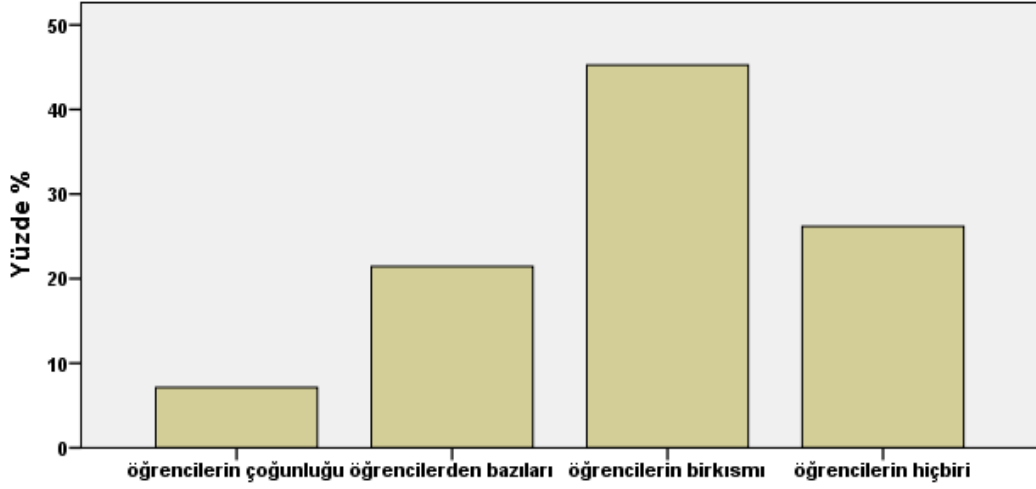
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerden bazıları” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,9286’dır. Bu ise orta bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %71,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.

Tablo:4.2.1.7. Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	2,0952			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		3	7,1	7,1	7,1
öğrencilerden bazıları		9	21,4	21,4	28,6
öğrencilerin bir kısmı		19	45,2	45,2	73,8
öğrencilerin hiçbiri		11	26,2	26,2	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.7.

7. Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %45,2 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0952’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %28,6 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.

Tablo:4.2.1.8. Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6905		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	20	47,6	47,6	57,1
öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.8.

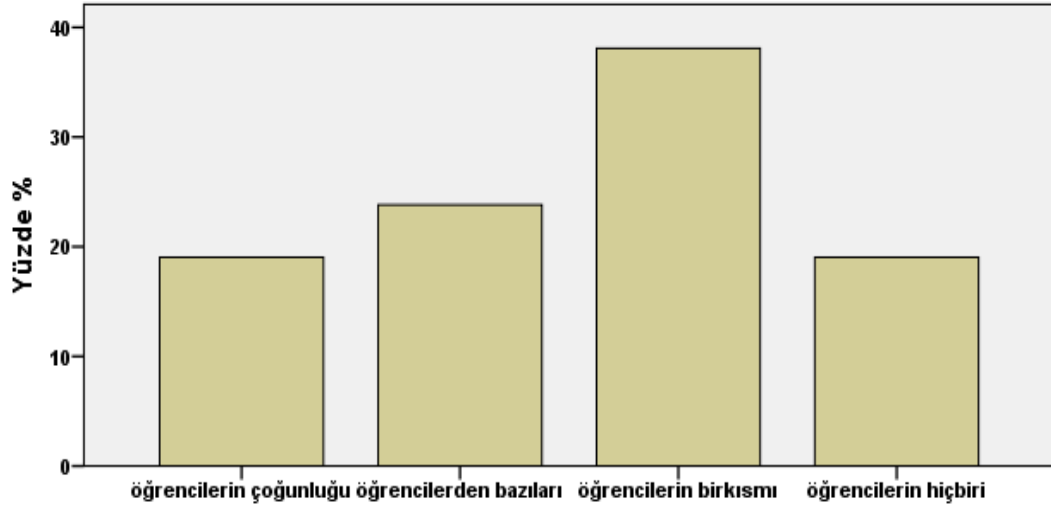
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %47,6 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6905’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.

Tablo:4.2.1.9. İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		2,4286

Grafik 4.2.1.9.

9. İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.

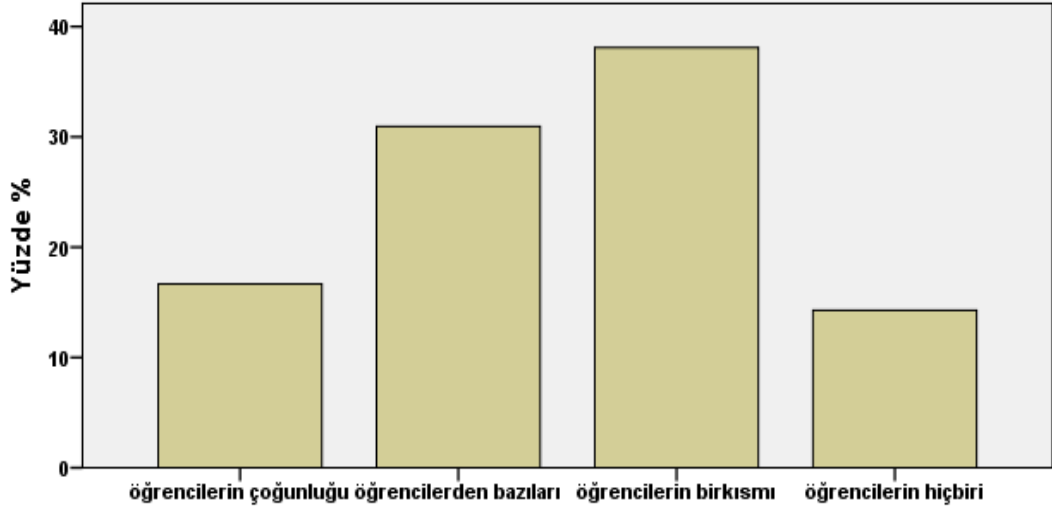
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %38,1’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,4286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %42,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

10. Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.

Tablo:4.2.1.10. Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.

Katılan öğretmen sayısı	42			
Kayıp veri	0			
Ortalama	2,5000			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	7	16,7	16,7	16,7
öğrencilerden bazıları	13	31,0	31,0	47,6
öğrencilerin bir kısmı	16	38,1	38,1	85,7
öğrencilerin hiçbiri	6	14,3	14,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.10

10. Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.

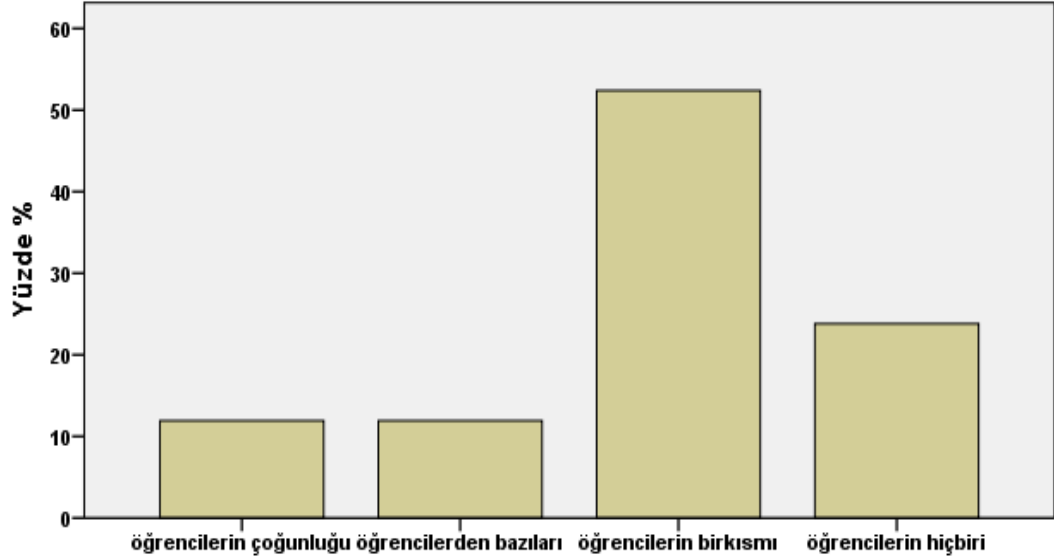
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %38,1’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,5000’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %47,6 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

11. Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.

Tablo:4.2.1.11. Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,1190		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	23,8
öğrencilerin bir kısmı	22	52,4	52,4	76,2
öğrencilerin hiçbiri	10	23,8	23,8	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.11.

11. Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.

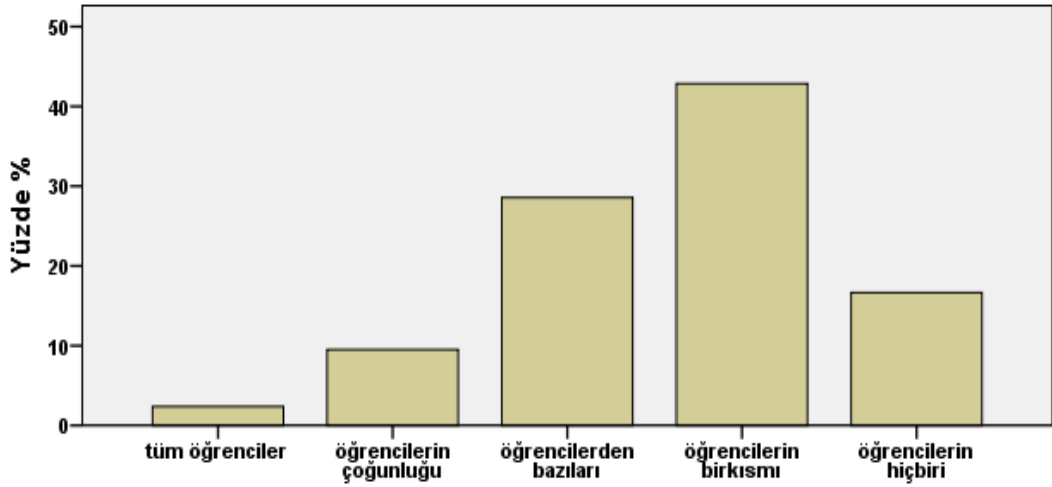
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %52,4’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,1190’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

12. Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.

Tablo:4.2.1.12. Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,3810		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerden bazıları	12	28,6	28,6	40,5
öğrencilerin bir kısmı	18	42,9	42,9	83,3
öğrencilerin hiçbiri	7	16,7	16,7	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.12.

12. Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %42,9’la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3810’dur. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %40,5 olduğu görülmektedir.

13. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

Tablo:4.2.1.13. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,3333		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerden bazıları	10	23,8	23,8	35,7
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	85,7
öğrencilerin hiçbiri	6	14,3	14,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.13.

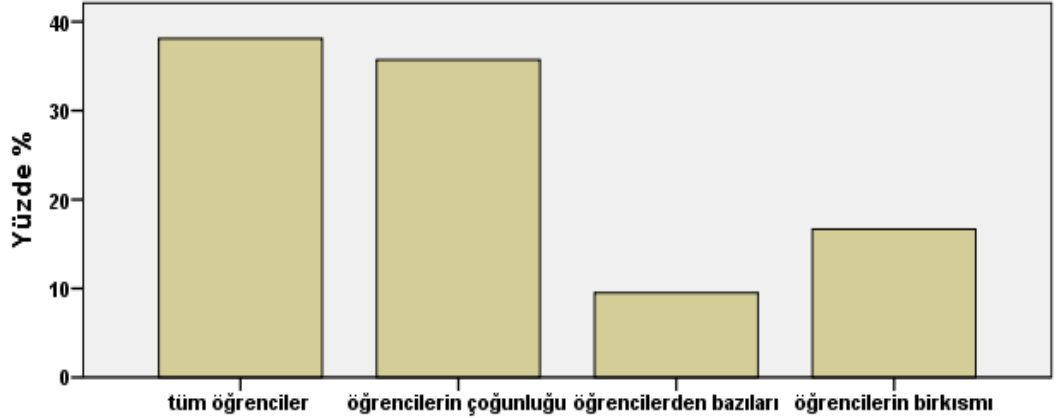
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3333’tür. Bu ise düşük bir olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %35,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

14. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarını izlemekten zevk alır.

Tablo:4.2.1.14. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarını izlemekten zevk alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	3,9524			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler		16	38,1	38,1	38,1
öğrencilerin çoğunluğu		15	35,7	35,7	73,8
öğrencilerden bazıları		4	9,5	9,5	83,3
öğrencilerin bir kısmı		7	16,7	16,7	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.1.14.

14. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarını izlemekten zevk alır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarını izlemekten zevk alır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %38,1’le “tüm öğrenciler” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,9524’tür. Bu ise kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %83,3 olduğu görülmektedir.

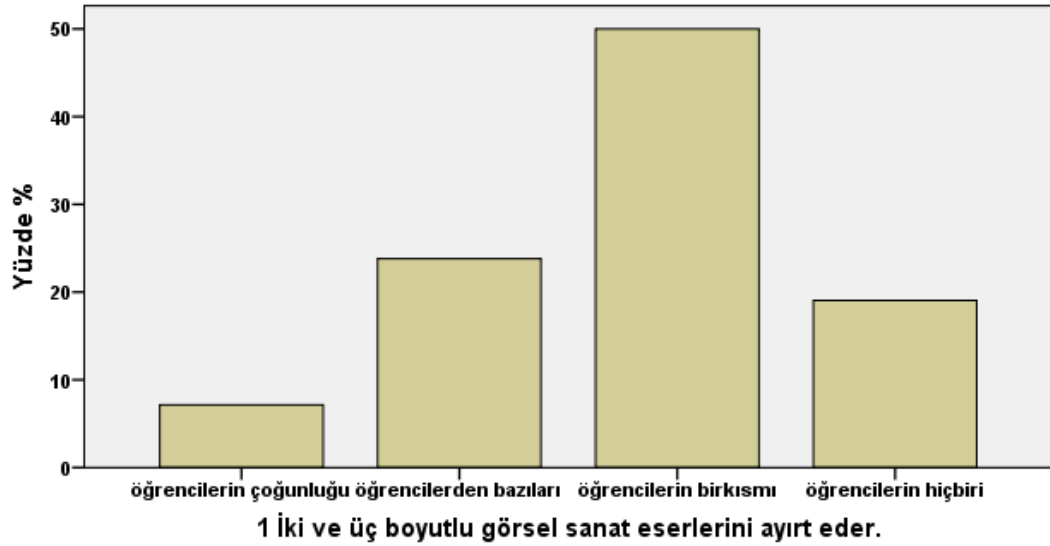
4.2.2. Görsel Sanatlar Kültürü

1 İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.

Tablo 4.2.2.1 İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,1905			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	7,1
	öğrencilerden bazıları	10	23,8	23,8	31,0
	öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	81,0
	öğrencilerin hiçbiri	8	19,0	19,0	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.2.1

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,1905’tir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %31,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2 Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünümleri olduğunu fark eder.

Tablo 4.2.2.2. Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünümleri olduğunu fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,0976		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,3
	öğrencilerden bazıları	7	16,7	24,4
	öğrencilerin bir kısmı	22	52,4	78,0
	öğrencilerin hiçbiri	9	21,4	100,0
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.2.2.2.

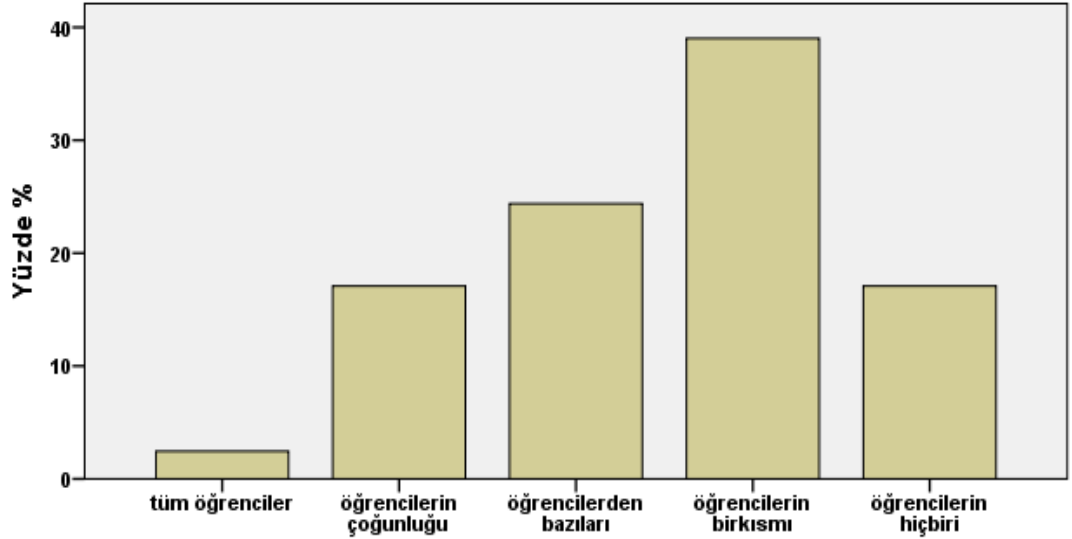
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünümleri olduğunu fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %52,4’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0976’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %24,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3 Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.

Tablo 4.2.2.3. Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,4878		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	1	2,4	2,4
	öğrencilerin çoğunluğu	7	16,7	17,1
	öğrencilerden bazıları	10	23,8	24,4
	öğrencilerin bir kısmı	16	38,1	39,0
	öğrencilerin hiçbiri	7	16,7	17,1
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.2.2.3.

3 Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %38,1 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,1190’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %43,9 olduğu görülmektedir.

4 Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.

Tablo 4.2.2.4. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,9286			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	21,4	23,8
	öğrencilerin bir kısmı	18	42,9	42,9	66,7
	öğrencilerin hiçbiri	14	33,3	33,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.2.4.

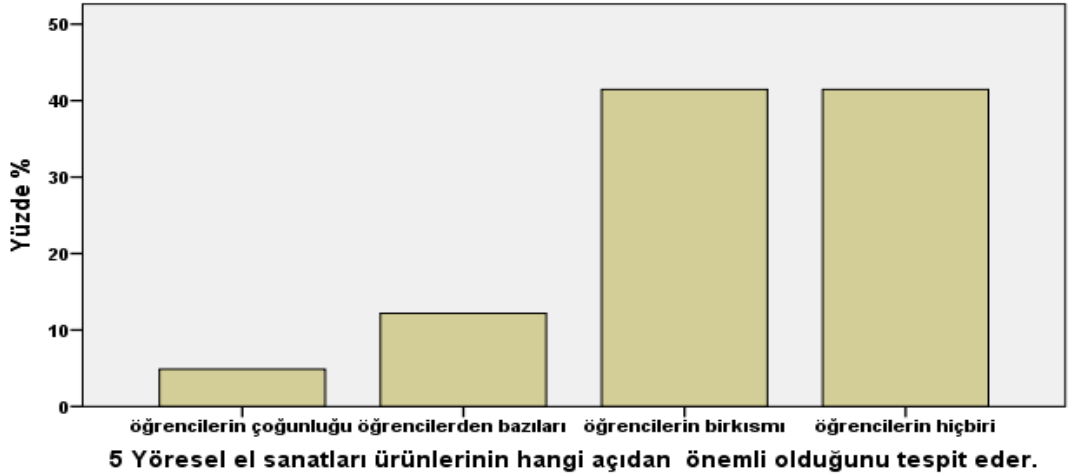
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %42,9’la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5 Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.

Tablo 4.2.2.5. Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41			
	Kayıp veri	1			
Ortalama		1,8049			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,9	4,9
	öğrencilerden bazıları	5	11,9	12,2	17,1
	öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	41,5	58,5
	öğrencilerin hiçbiri	17	40,5	41,5	100,0
	Toplam	41	97,6	100,0	
	Kayıp veri	1	2,4		
Toplam		42	100,0		

Grafik 4.2.2.5.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %41,5’le “öğrencilerin bir kısmı ve öğrencilerin hiçbiri” seçeneklerinin eşit yüzde aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8049’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %17,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6 Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.2.2.6. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,7619			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
	öğrencilerin bir kısmı	23	54,8	54,8	64,3
	öğrencilerin hiçbiri	15	35,7	35,7	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.2.6.

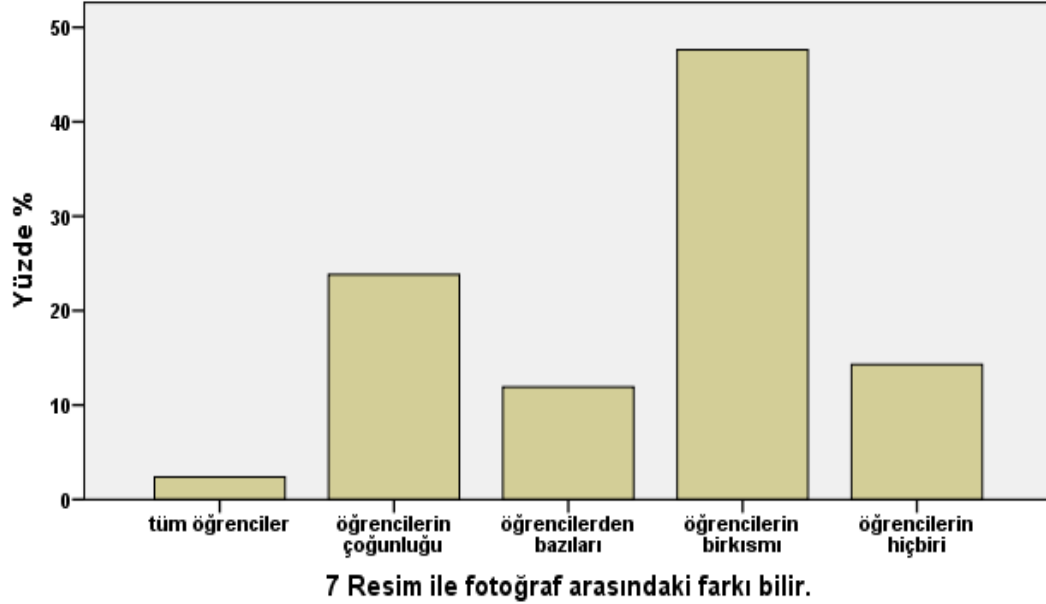
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %54,8 ‘la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7619’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7 Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.

Tablo 4.2.2.7. Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,5238		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	10	23,8	23,8	26,2
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	38,1
öğrencilerin bir kısmı	20	47,6	47,6	85,7
öğrencilerin hiçbiri	6	14,3	14,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.2.7.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %47,6 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,5238’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %38,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

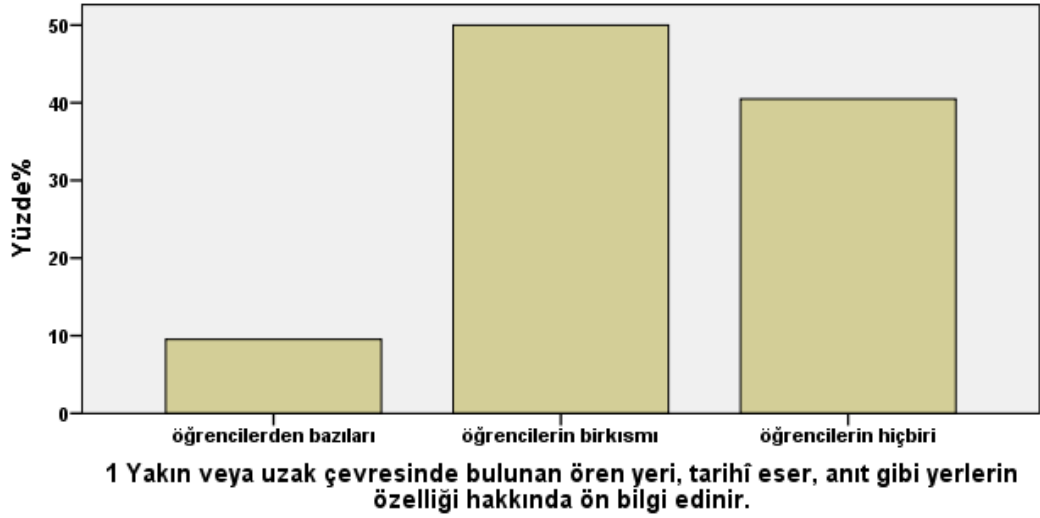
4.2.3. Müzecilik

1.Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.

Tablo 4.2.3.1 Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,6905			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	9,5
	öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	59,5
	öğrencilerin hiçbiri	17	40,5	40,5	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.3.1.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2 Müzelerin içerdiği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.

Tablo 4.2.3.2. Müzelerin içerdiği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5000		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	7,1
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	40,5
öğrencilerin hiçbiri	25	59,5	59,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.3.2.

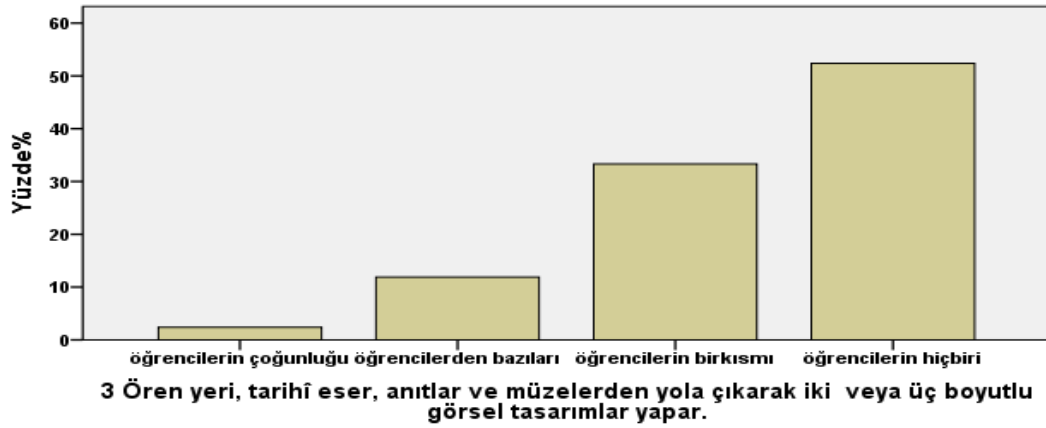
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Müzelerin içerdiği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5000’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3 Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.2.3.3. Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,6429			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		5	11,9	11,9	14,3
öğrencilerin bir kısmı		14	33,3	33,3	47,6
öğrencilerin hiçbiri		22	52,4	52,4	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.3.3.

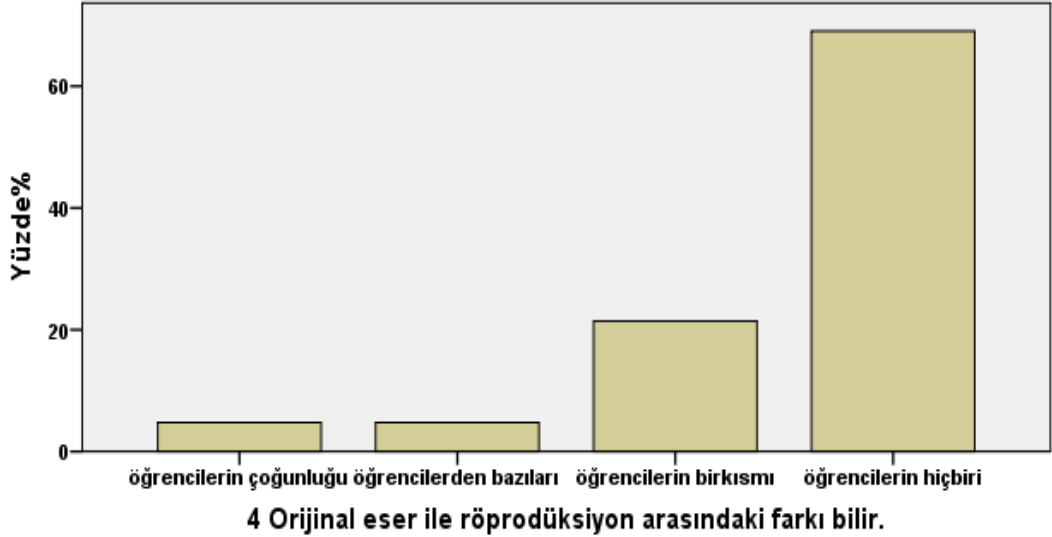
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4’le “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4 Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir.

Tablo 4.2.3.4. Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,4524		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	9,5
öğrencilerin bir kısmı	9	21,4	21,4	31,0
öğrencilerin hiçbiri	29	69,0	69,0	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.3.4.

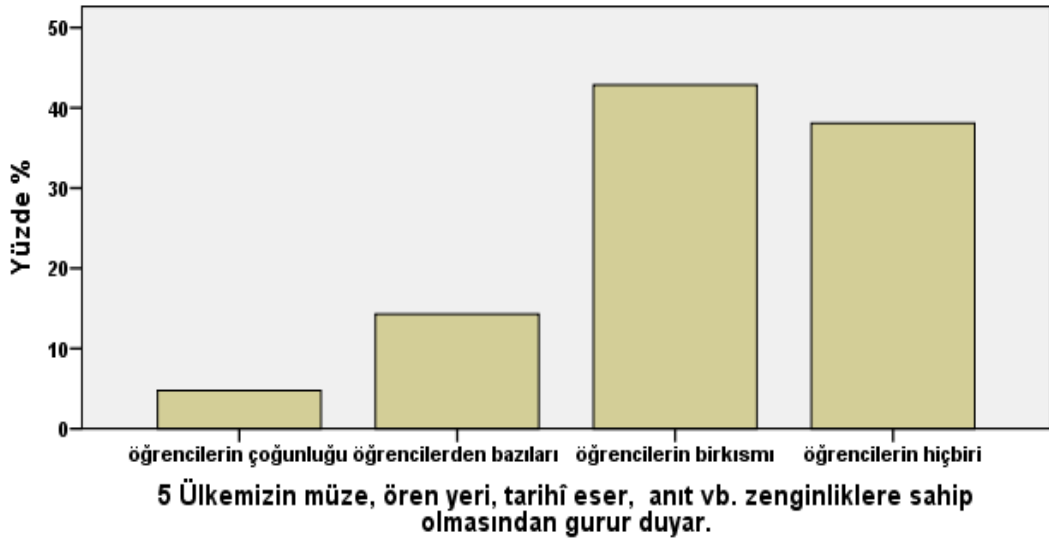
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %69,0 ‘la “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4524’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5 Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Tablo 4.2.3.5 Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8571		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı	18	42,9	42,9	61,9
öğrencilerin hiçbiri	16	38,1	38,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.2.3.5.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %42,9’la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8571’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4.3. Beşinci Sınıf Ders Kazanımları

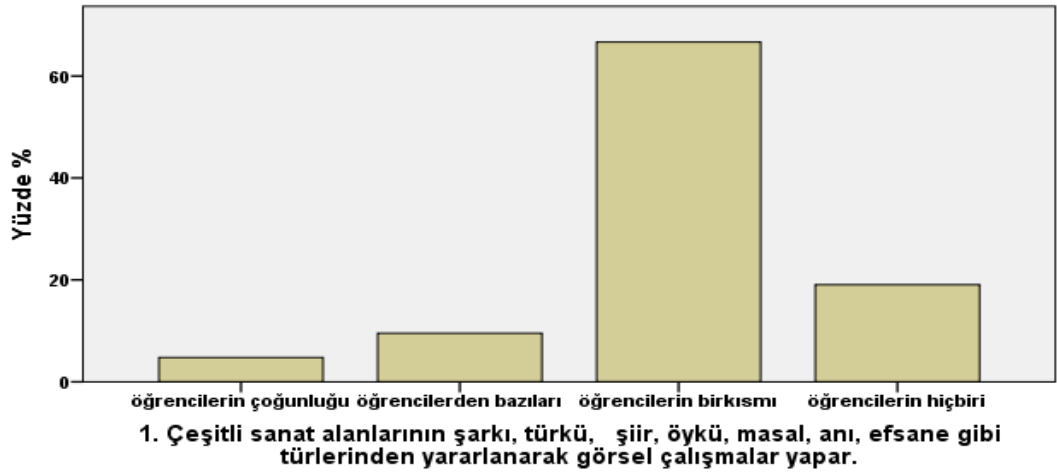
4.3.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.

Tablo 4.3.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,0000			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	14,3
	öğrencilerin bir kısmı	28	66,7	66,7	81,0
	öğrencilerin hiçbiri	8	19,0	19,0	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.1.

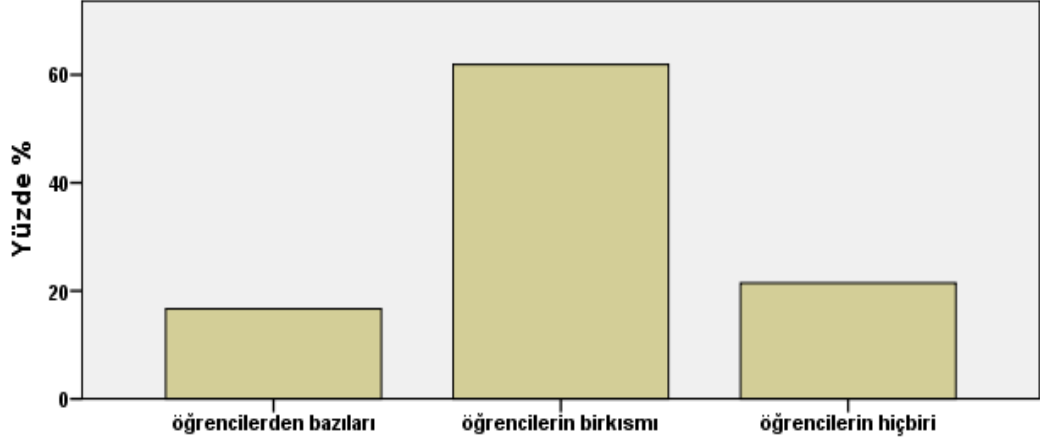
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %66,7 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0000’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.

Tablo 4.3.1.2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,9524			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		7	16,7	16,7	16,7
öğrencilerin bir kısmı		26	61,9	61,9	78,6
öğrencilerin hiçbiri		9	21,4	21,4	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.2.

2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.

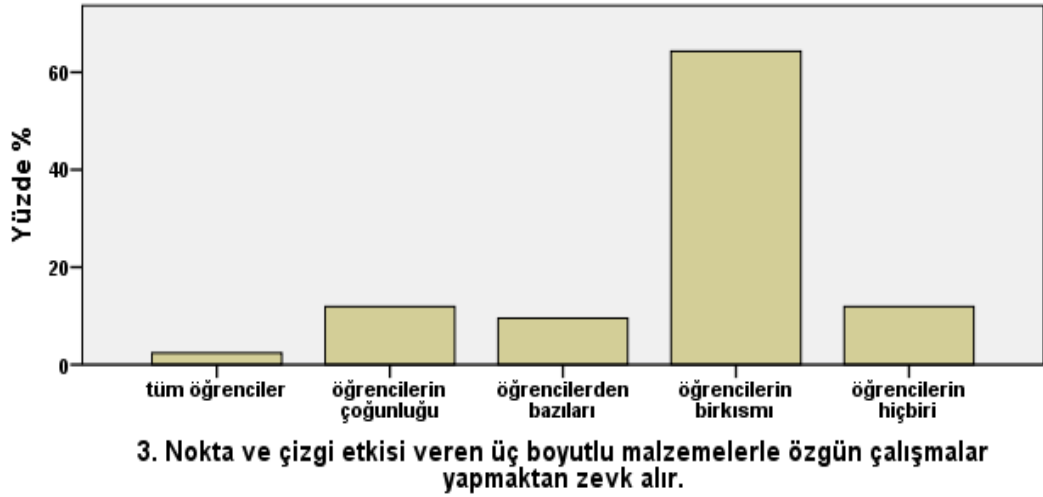
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %61,9’la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9524’dür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır.

Tablo 4.3.1.3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,2857		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	5	11,9	11,9	14,3
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	23,8
öğrencilerin bir kısmı	27	64,3	64,3	88,1
öğrencilerin hiçbiri	5	11,9	11,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.3.

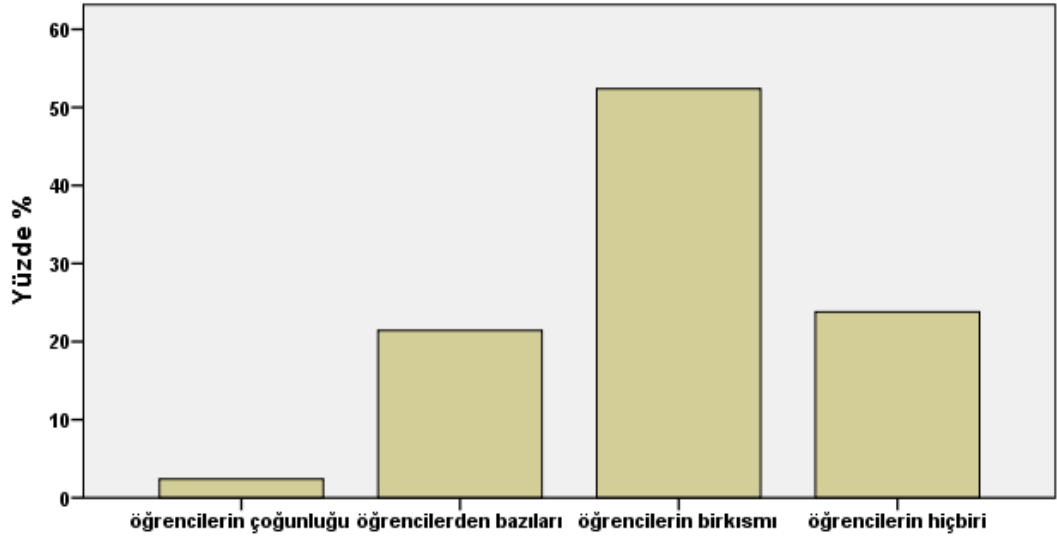
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %64,3 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,2857’dir. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır.

4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.

Tablo 4.3.1.4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,0238			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	21,4	23,8
	öğrencilerin bir kısmı	22	52,4	52,4	76,2
	öğrencilerin hiçbiri	10	23,8	23,8	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.4.

4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.

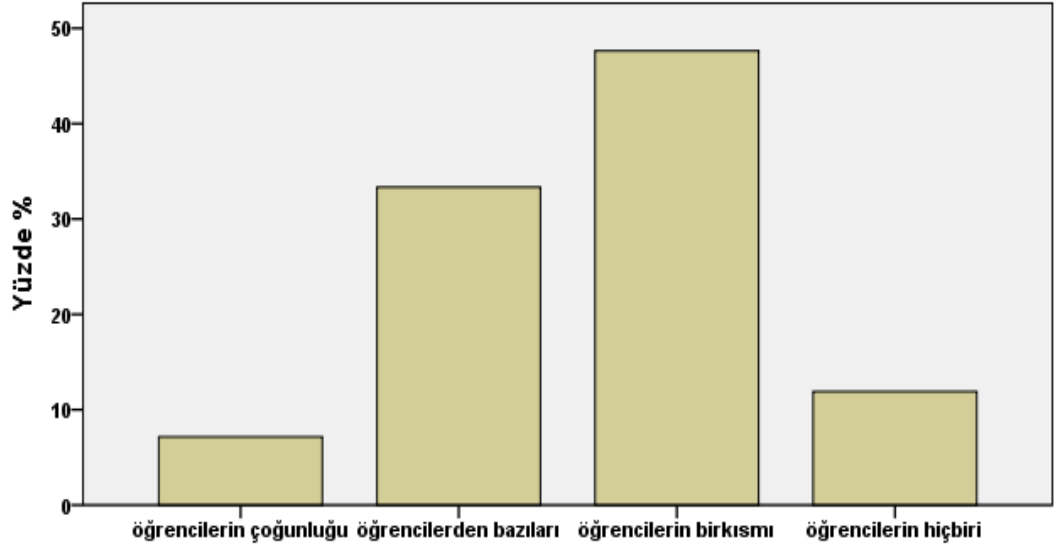
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ‘le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0238’dir. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.

Tablo 4.3.1.5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,3571		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	7,1
öğrencilerden bazıları	14	33,3	33,3	40,5
öğrencilerin bir kısmı	20	47,6	47,6	88,1
öğrencilerin hiçbiri	5	11,9	11,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.5.

5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.

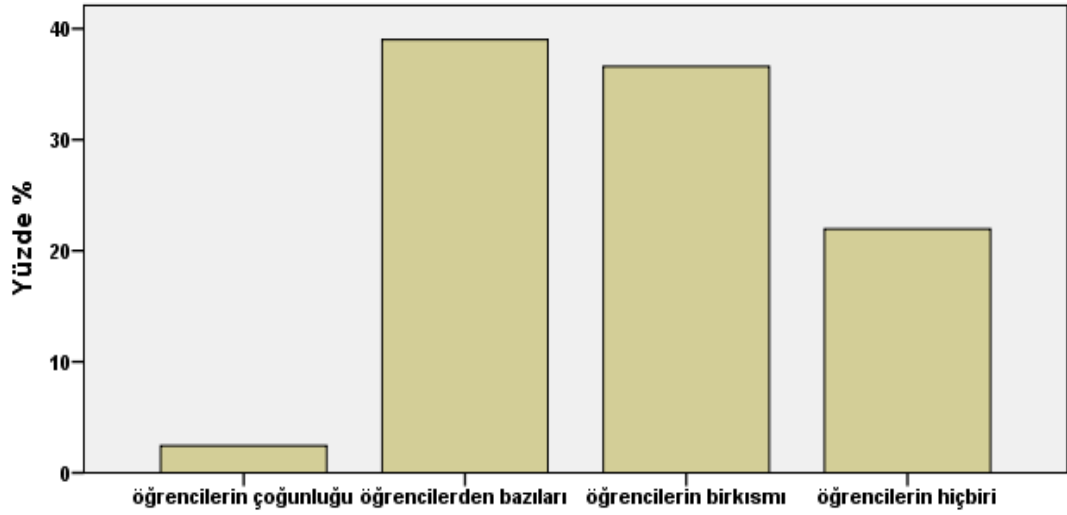
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %47,6 ‘la “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3571’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %40,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.

Tablo 4.3.1.6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,2195		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	16	38,1	39,0
	öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	36,6
	öğrencilerin hiçbiri	9	21,4	22,0
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.3.1.6.

6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.

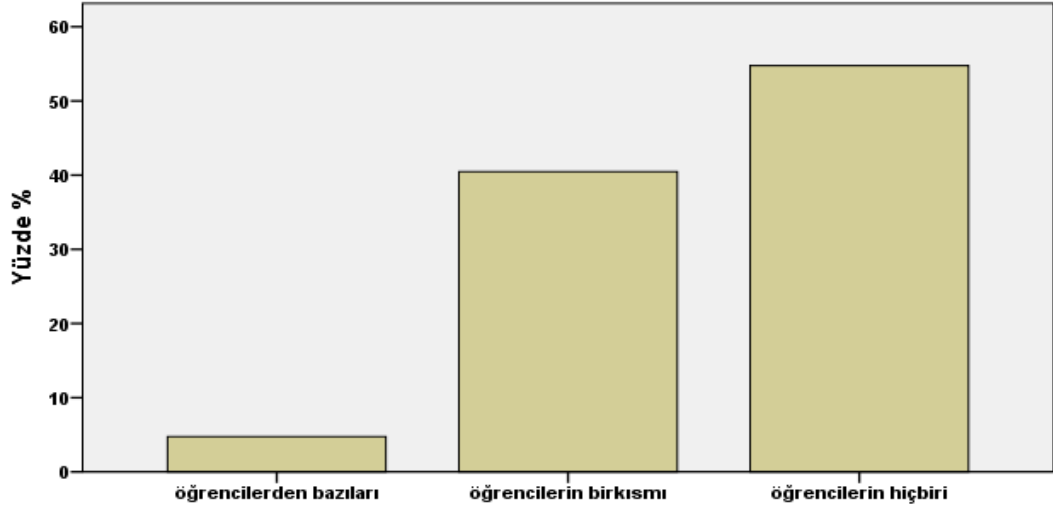
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 38,1 ‘le “öğrencilerden bazıları” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,2195’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %41,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.

Tablo 4.3.1.7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,5000			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerin bir kısmı		17	40,5	40,5	45,2
öğrencilerin hiçbiri		23	54,8	54,8	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.7.

7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.

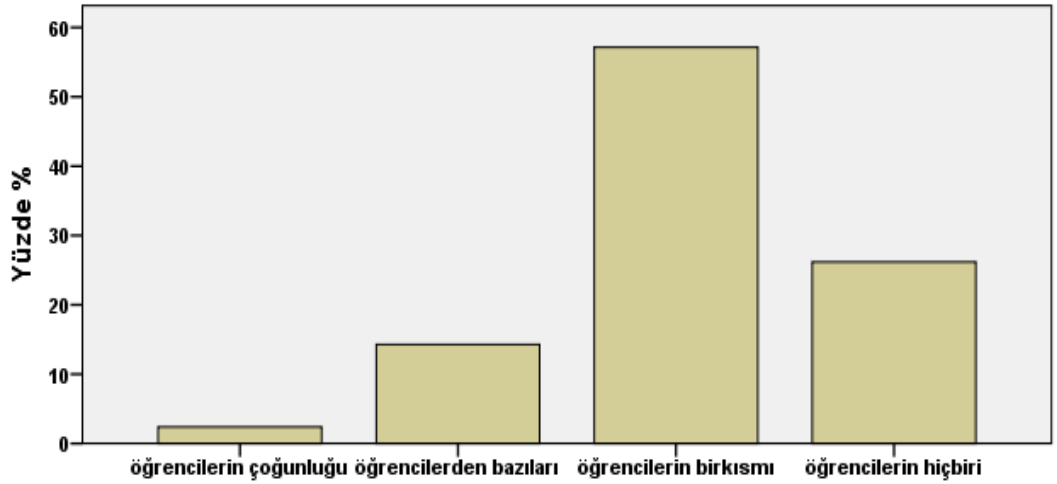
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi çalışmalarında kullanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ‘le “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5000’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %4,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.

Tablo 4.3.1.8. Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,9286		

Grafik 4.3.1.8.

8. Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.

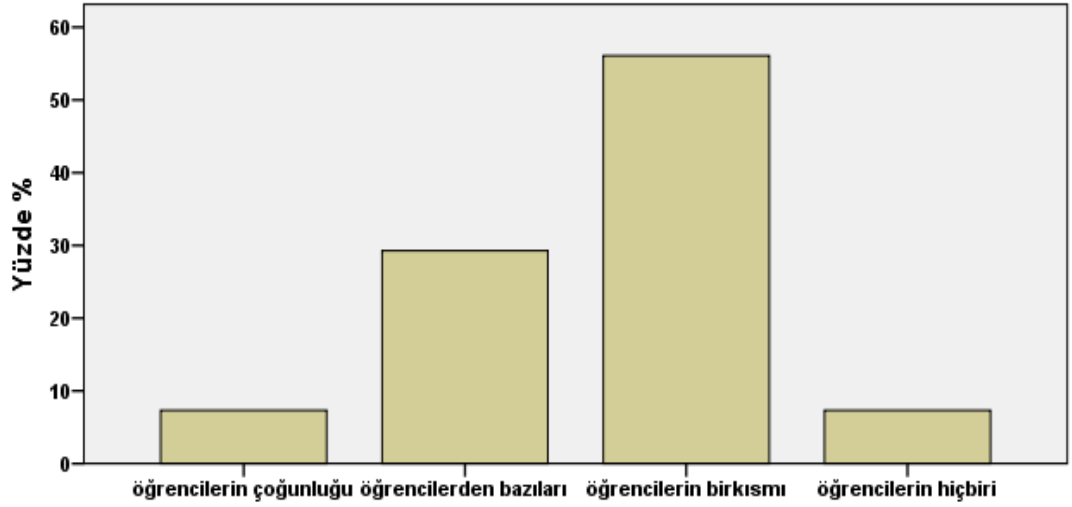
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Görsel doku oluşumunda nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ‘le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

Tablo 4.3.1.9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,3659		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,3
	öğrencilerden bazıları	12	28,6	29,3
	öğrencilerin bir kısmı	23	54,8	56,1
	öğrencilerin hiçbiri	3	7,1	7,3
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.3.1.9.

9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

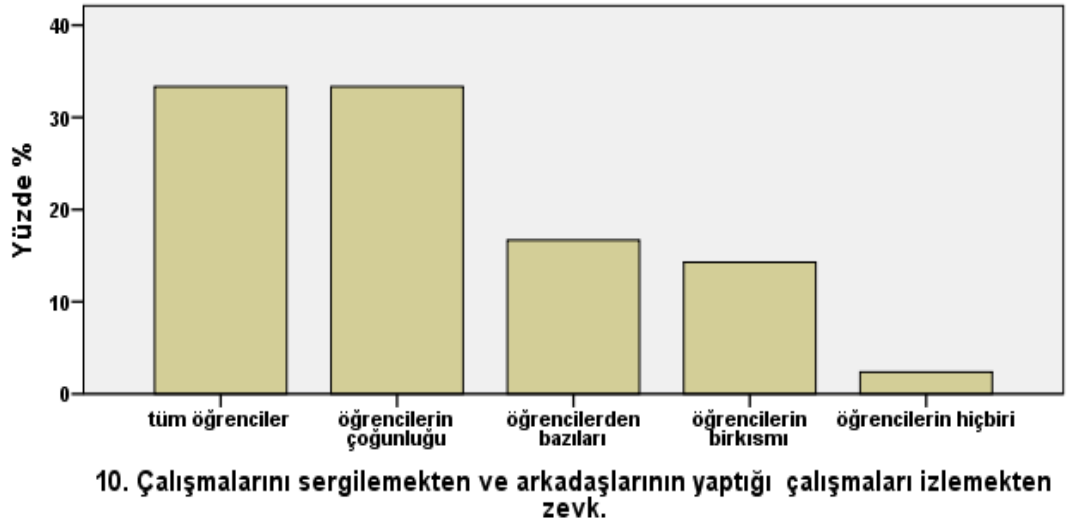
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8’le “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,3659’dur. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %36,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

10. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.

Tablo 4.3.1.10. Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		3,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	14	33,3	33,3	33,3
öğrencilerin çoğunluğu	14	33,3	33,3	66,7
öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	83,3
öğrencilerin bir kısmı	6	14,3	14,3	97,6
öğrencilerin hiçbiri	1	2,4	2,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.1.10.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 33,3 ‘le “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerinin eşit değer aldığı görülmektedir. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %83,3 olduğu görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,8095’tir. Bu ise kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır.

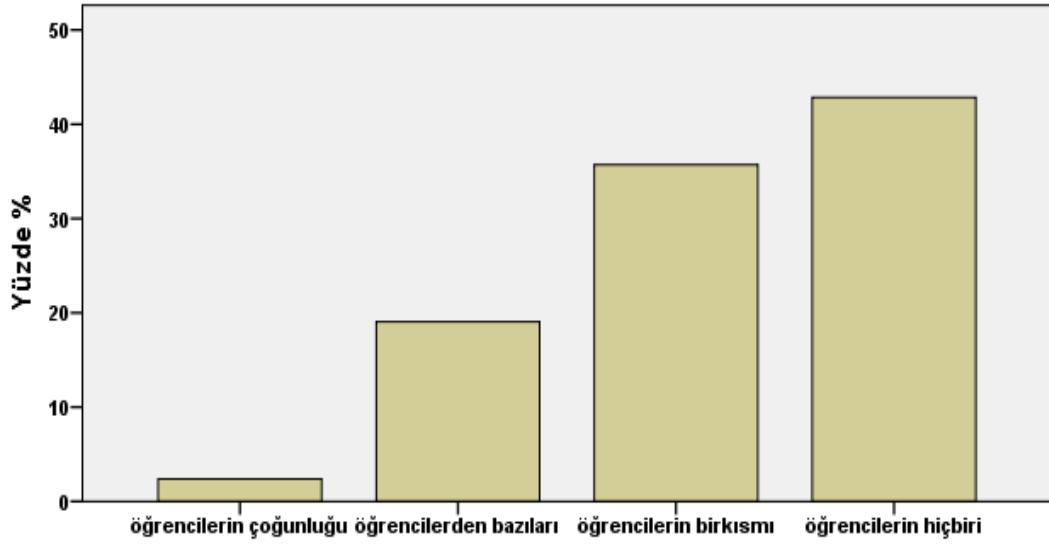
4.3.2 Görsel Sanatlar Kültürü

1 Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.

Tablo 4.3.2.1 Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	8	19,0	19,0	21,4
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	57,1
öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.1

1. Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9’la “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8095’tir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %21,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.

Tablo 4.3.2.2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	19,0
öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	59,5
öğrencilerin hiçbiri	17	40,5	40,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.2.

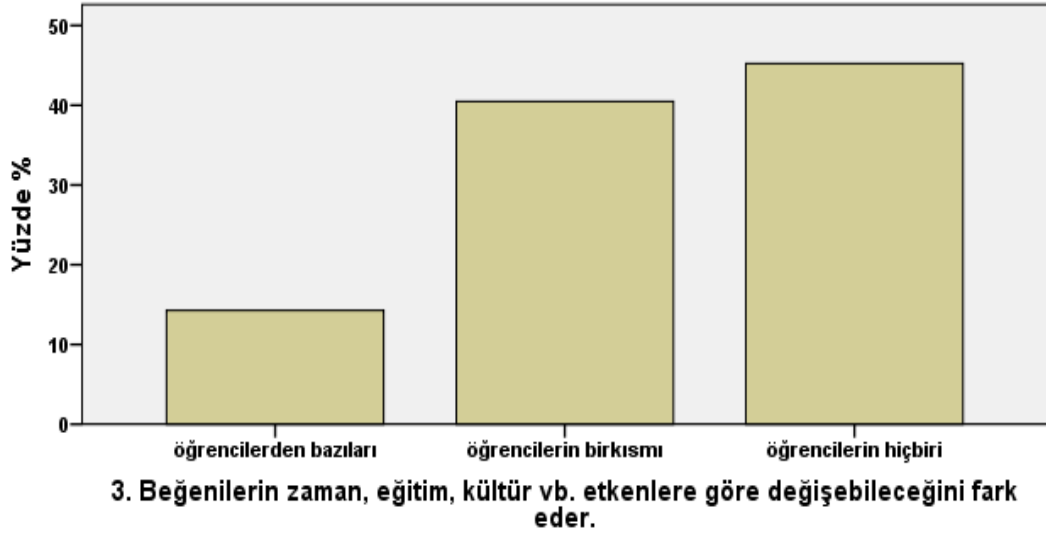
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 40,5’le “öğrencilerin bir kısmı ve öğrencilerin hiçbiri” seçeneklerinin eşit değer aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8095’tir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.

Tablo 4.3.2.3. Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42	
	Kayıp veri	0	
Ortalama		1,6905	
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
			Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3
öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	54,8
öğrencilerin hiçbiri	19	45,2	100,0
Toplam	42	100,0	

Grafik 4.3.2.3.

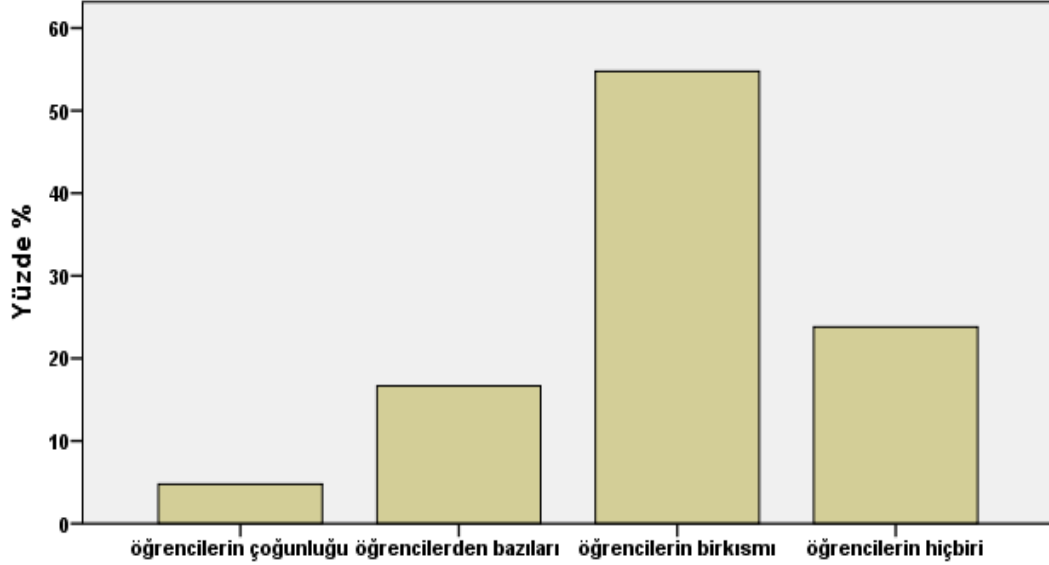
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ‘le “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6905’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.

Tablo 4.3.2.4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	2,0238			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları		7	16,7	16,7	21,4
öğrencilerin bir kısmı		23	54,8	54,8	76,2
öğrencilerin hiçbiri		10	23,8	23,8	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.4.

4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.

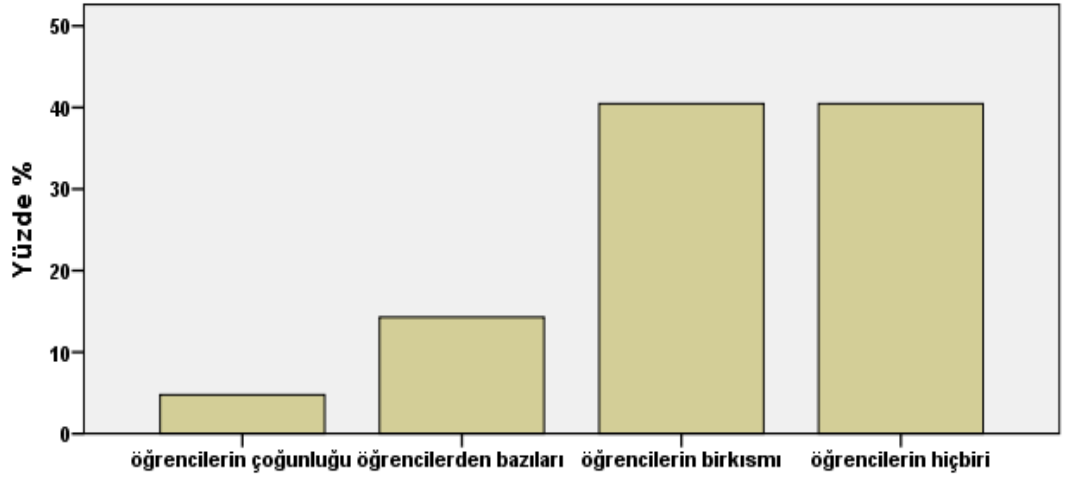
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0238’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %21,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır

5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.

Tablo 4.3.2.5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8333		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	59,5
öğrencilerin hiçbiri	17	40,5	40,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.5.

5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.

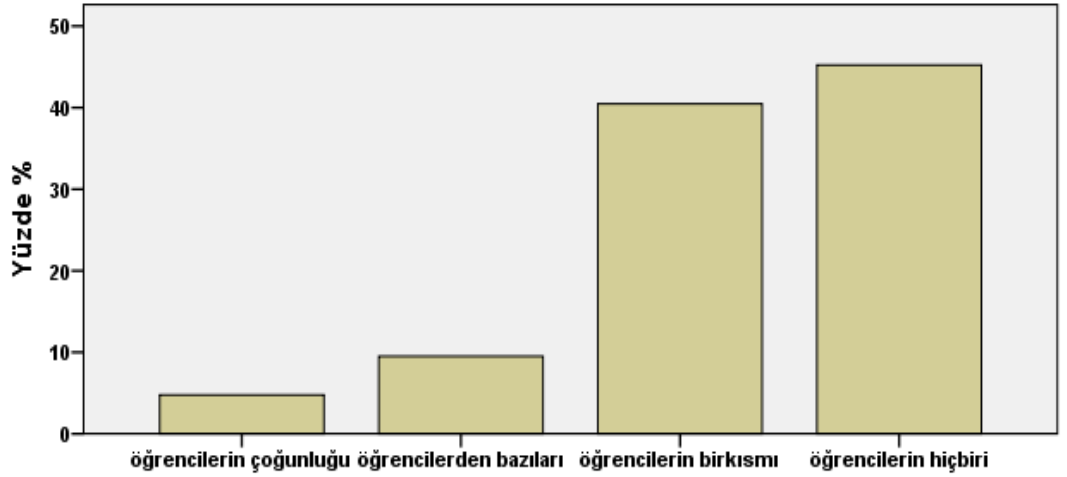
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 40,5’le “öğrencilerin bir kısmı ve öğrencilerin hiçbiri” seçeneklerinin eşit değer aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8333’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.

Tablo 4.3.2.6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,7381			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	14,3
	öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	54,8
	öğrencilerin hiçbiri	19	45,2	45,2	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.6.

6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.

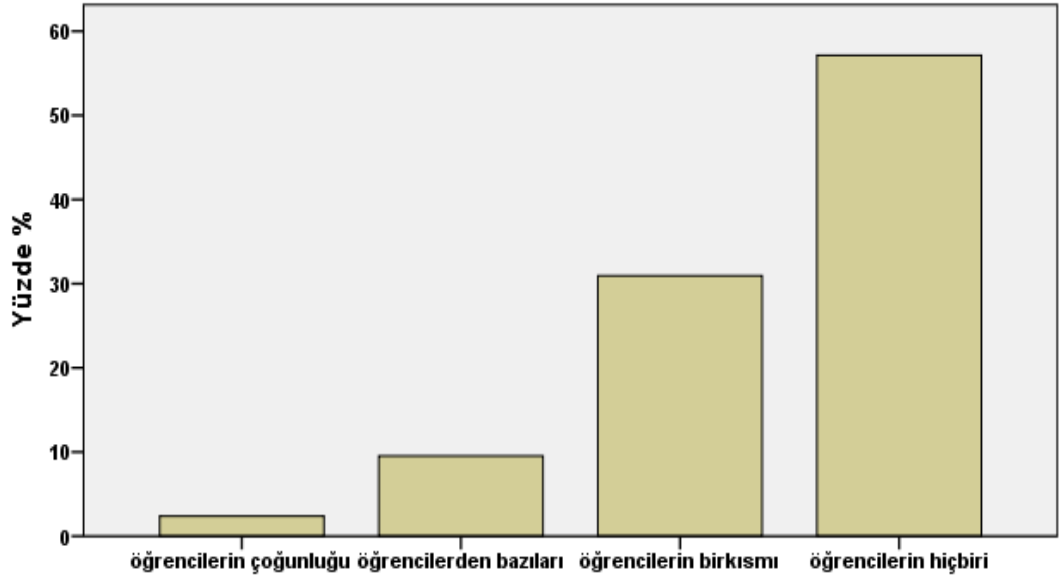
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7381’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Sanatçı-zanaatçı ayırımını yapar.

Tablo 4.3.2.7. Sanatçı-zanaatçı ayırımını yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	42,9
öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.2.7.

7. Sanatçı-zanaatçı ayırımını yapar.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Sanatçı-zanaatçı ayırımını yapar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

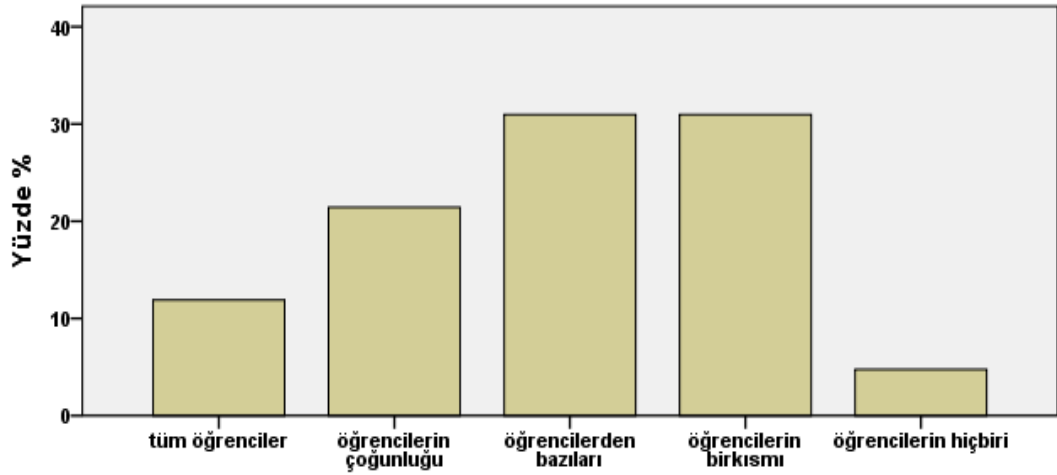
4.3.3. Müzecilik

1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.

Tablo 4.3.3.1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	3,0476			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	5	11,9	11,9	11,9
	öğrencilerin çoğunluğu	9	21,4	21,4	33,3
	öğrencilerden bazıları	13	31,0	31,0	64,3
	öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	95,2
	öğrencilerin hiçbiri	2	4,8	4,8	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.3.1.

1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 31,0 ile “öğrencilerin bir kısmı ve öğrencilerden bazıları ” seçeneklerini eşit değer aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,0476’dır. Bu ise kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %64,3 olduğu görülmektedir.

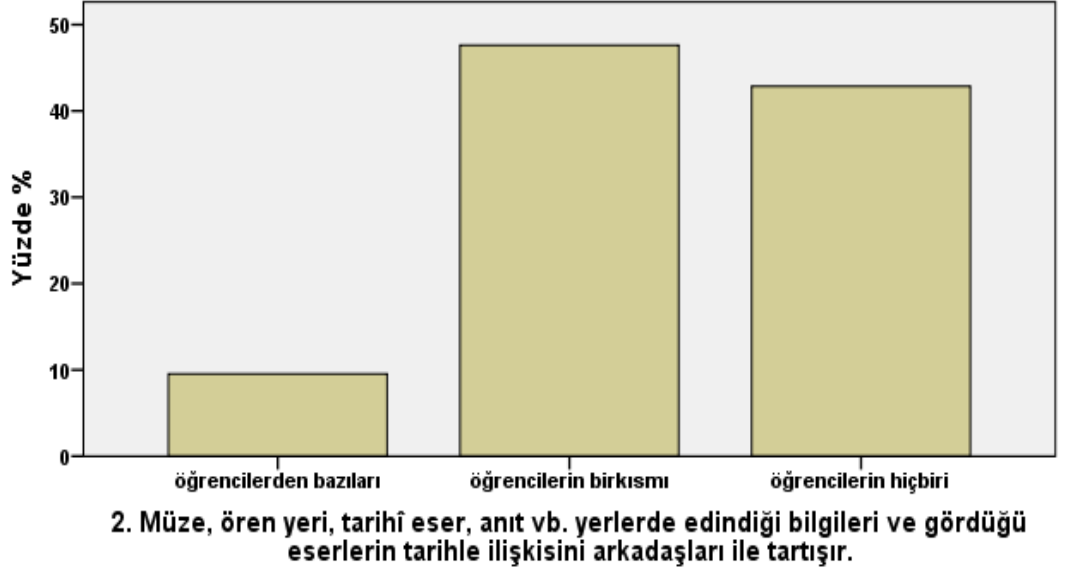
2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.

Tablo 4.3.3.2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		1,6667

	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	9,5
öğrencilerin bir kısmı	20	47,6	47,6	57,1
öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.3.3.2.

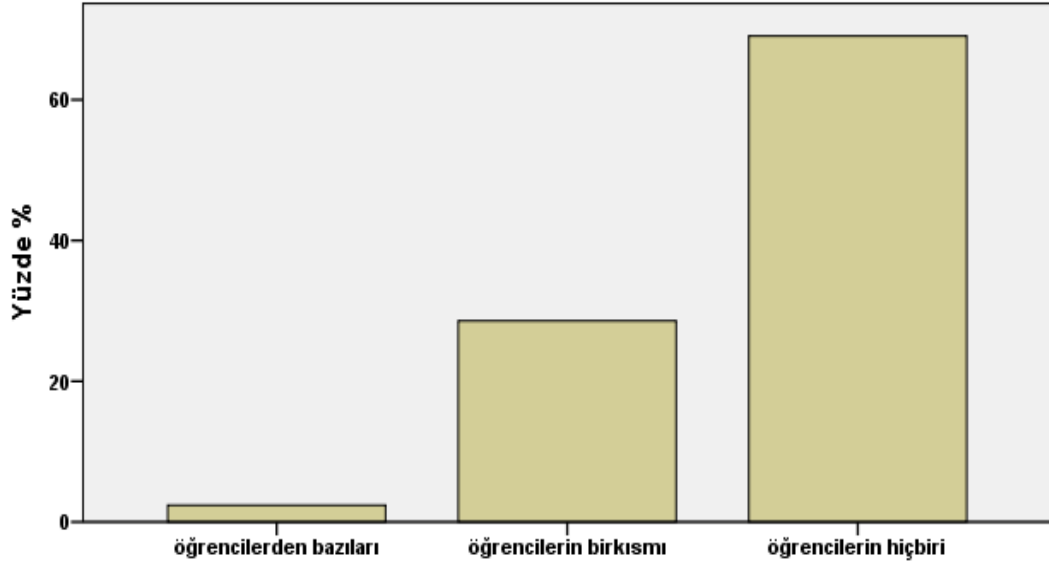
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.

Tablo 4.3.3.3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,3333		

Grafik 4.3.3.3.

3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.

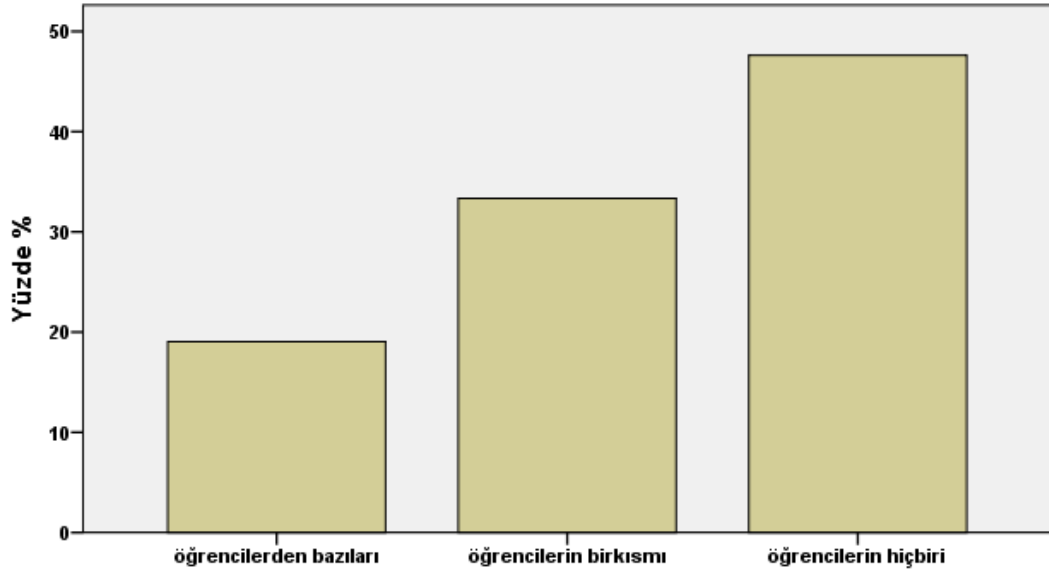
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**“Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 69,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,3333’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Bu tüm maddeler içinde en düşük değerdir. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %2,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.3.3.4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42	
	Kayıp veri	0	
Ortalama		1,7143	
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
			Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	8	19,0	19,0
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	52,4
öğrencilerin hiçbiri	20	47,6	100,0
Toplam	42	100,0	

Grafik 4.3.3.4.

4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

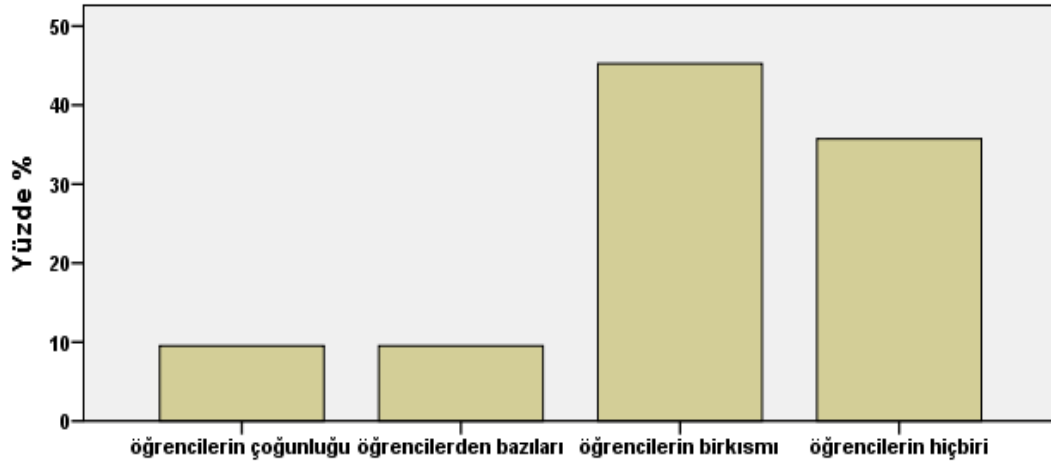
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Tablo 4.3.3.5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,9286		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	4	9,5	9,5
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	19,0
	öğrencilerin bir kısmı	19	45,2	64,3
	öğrencilerin hiçbiri	15	35,7	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0

Grafik 4.3.3.5.

5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4.4. Altıncı sınıf ders kazanımları

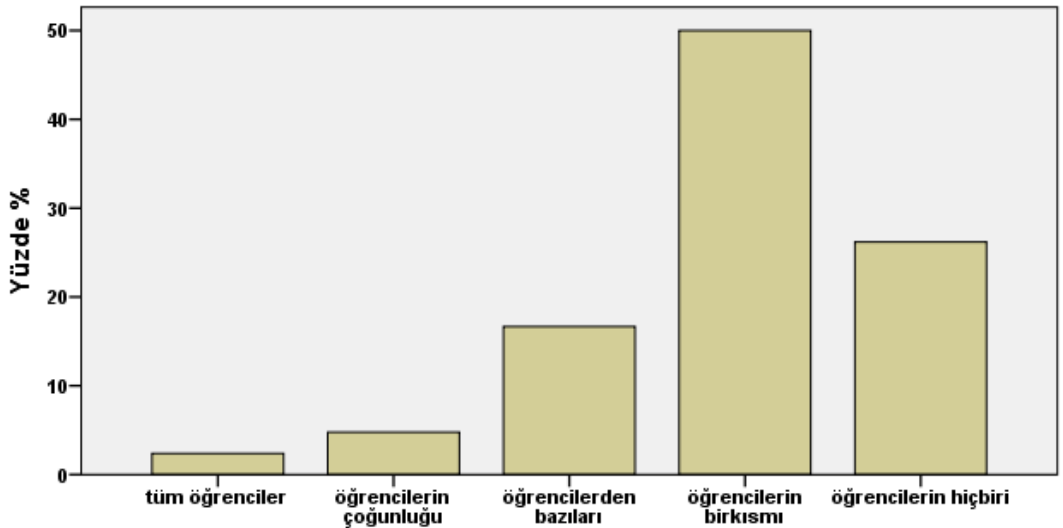
4.4.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.

Tablo 4.4.1.1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,0714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	7,1
öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	23,8
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	73,8
öğrencilerin hiçbiri	11	26,2	26,2	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.1.

1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0714’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir.

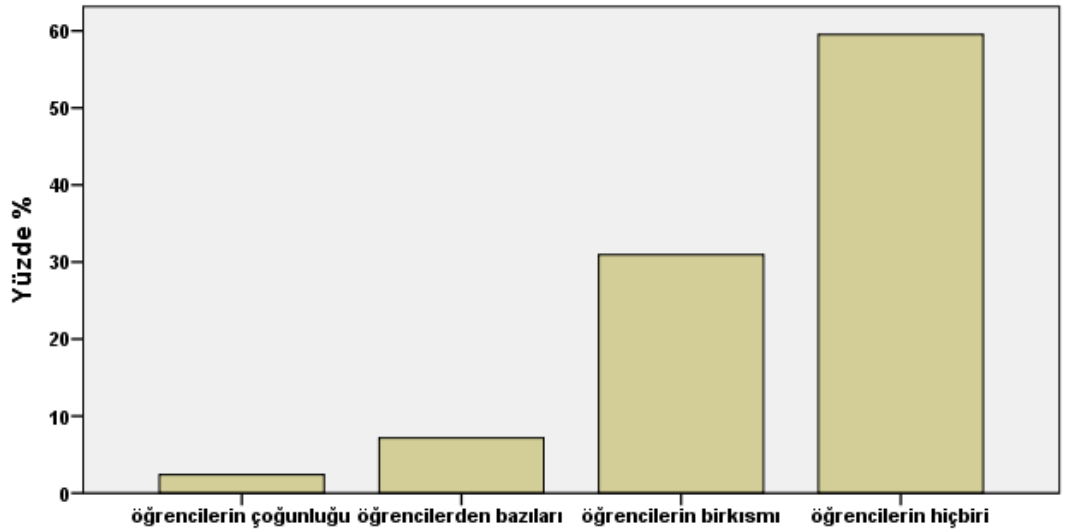
2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.

Tablo 4.4.1.2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		1,5238

	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	40,5
öğrencilerin hiçbiri	25	59,5	59,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.2.

2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.

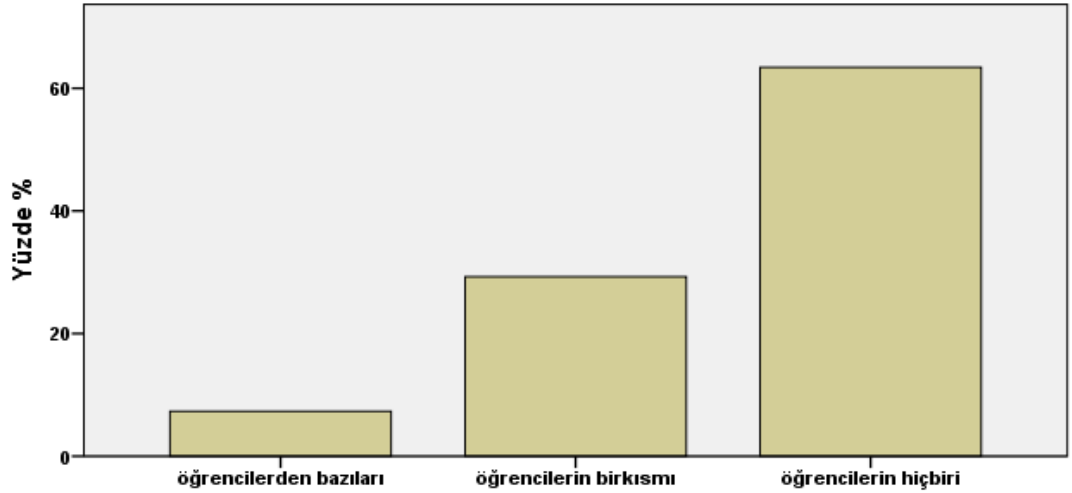
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.

Tablo 4.4.1.3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		1,4390		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,3	7,3
öğrencilerin bir kısmı	12	28,6	29,3	36,6
öğrencilerin hiçbiri	26	61,9	63,4	100,0
Toplam	41	97,6	100,0	
Kayıp veri	1	2,4		
Toplam	42	100,0		

Grafik 4.4.1.3.

3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.

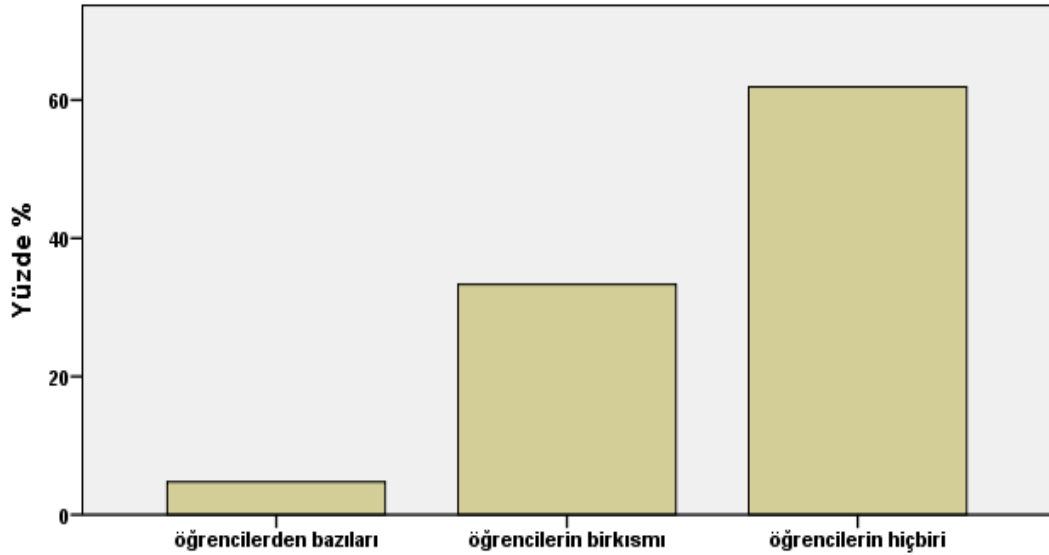
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 61,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4390’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu ” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.

Tablo 4.4.1.4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,4286		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	38,1
öğrencilerin hiçbiri	26	61,9	61,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.4.

4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.

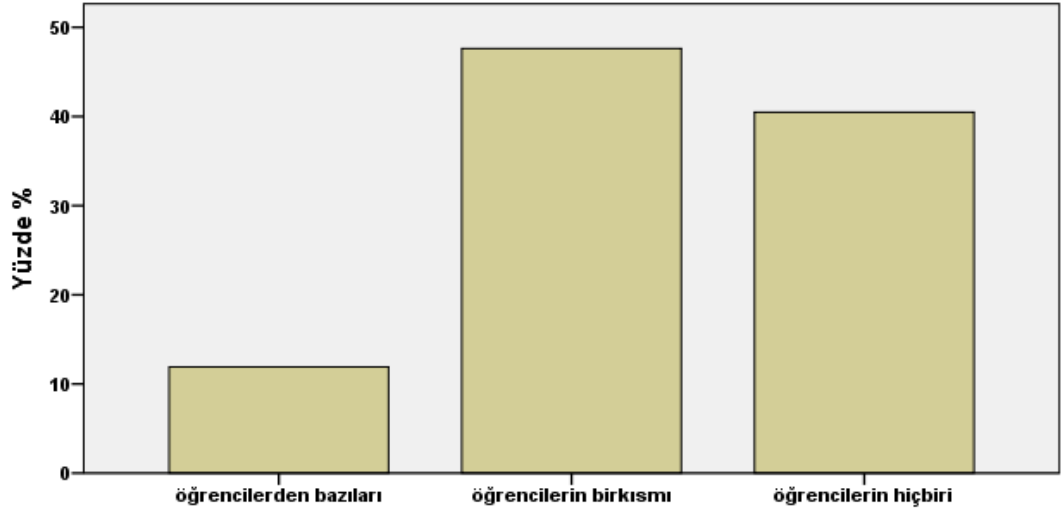
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 61,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4286’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %4,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.

Tablo 4.4.1.5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42	
	Kayıp veri	0	
Ortalama		1,7143	
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
			Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9
öğrencilerin bir kısmı	20	47,6	59,5
öğrencilerin hiçbiri	17	40,5	100,0
Toplam	42	100,0	

Grafik 4.4.1.5.

5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.

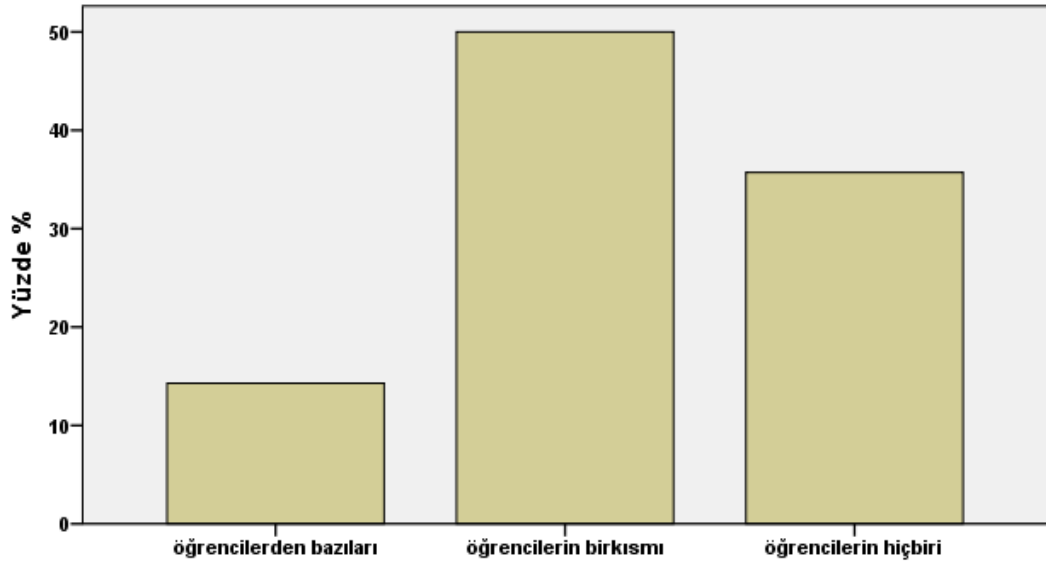
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. İki ve üç boyutlu çalışmalarında benzerlik, zıtlık ve tekrarları kullanır.

Tablo 4.4.1.6. İki ve üç boyutlu çalışmalarında benzerlik, zıtlık ve tekrarları kullanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7857		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	14,3
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	64,3
öğrencilerin hiçbiri	15	35,7	35,7	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.6.

6. İki ve üç boyutlu çalışmalarında benzerlik, zıtlık ve tekrarları kullanır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “İki ve üç boyutlu çalışmalarında benzerlik, zıtlık ve tekrarları kullanır.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7857’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar.

Tablo 4.4.1.7. Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	16,7
öğrencilerin bir kısmı	19	45,2	45,2	61,9
öğrencilerin hiçbiri	16	38,1	38,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.7

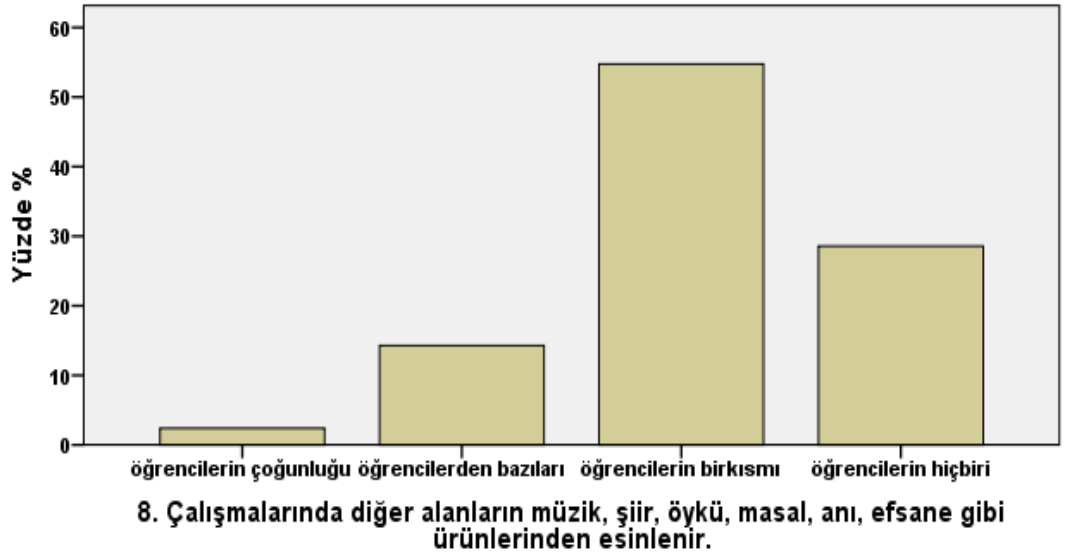
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8095’tir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.

Tablo 4.4.1.8. Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,9048			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		6	14,3	14,3	16,7
öğrencilerin bir kısmı		23	54,8	54,8	71,4
öğrencilerin hiçbiri		12	28,6	28,6	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.8.

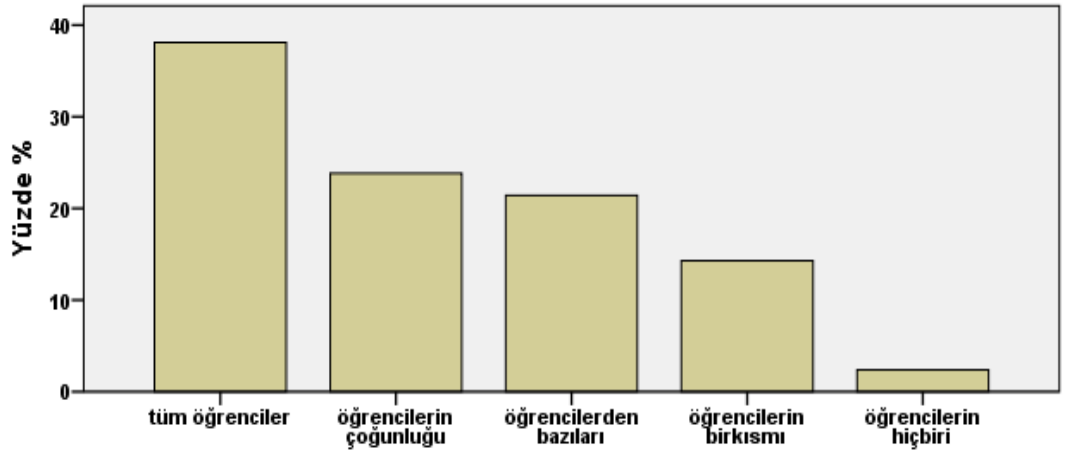
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9048’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.

Tablo 4.4.1.9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		3,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	16	38,1	38,1	38,1
öğrencilerin çoğunluğu	10	23,8	23,8	61,9
öğrencilerden bazıları	9	21,4	21,4	83,3
öğrencilerin bir kısmı	6	14,3	14,3	97,6
öğrencilerin hiçbiri	1	2,4	2,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.1.9.

9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 38,1 ile “tüm öğrenciler” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,8095’tir. Bu ise eğitim açısından kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %83,3 olduğu görülmektedir.

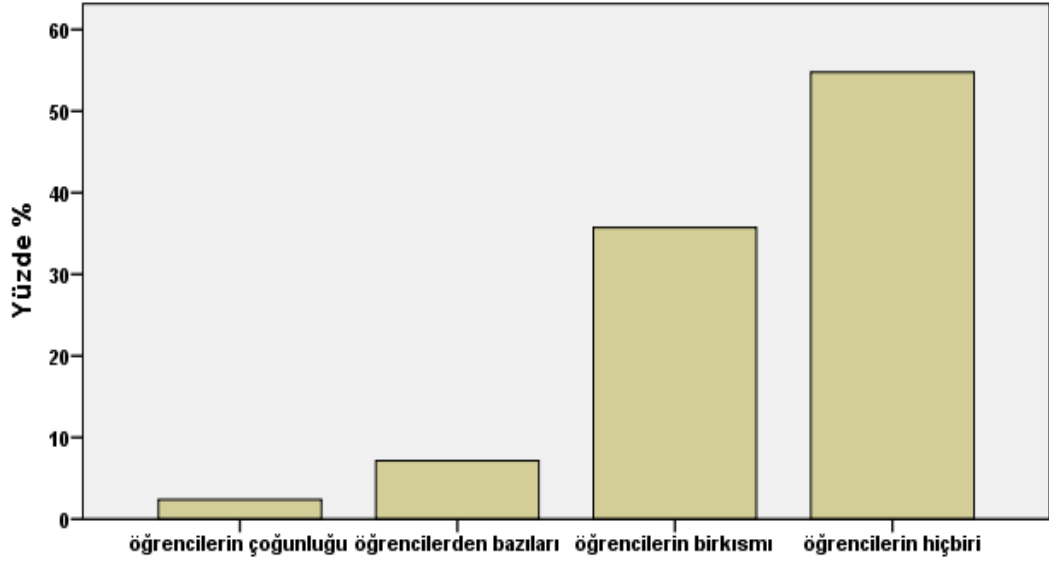
4.4.2. Görsel Sanatlar Kültürü

1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.

Tablo 4.4.2.1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	45,2
öğrencilerin hiçbiri	23	54,8	54,8	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.1.

1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.

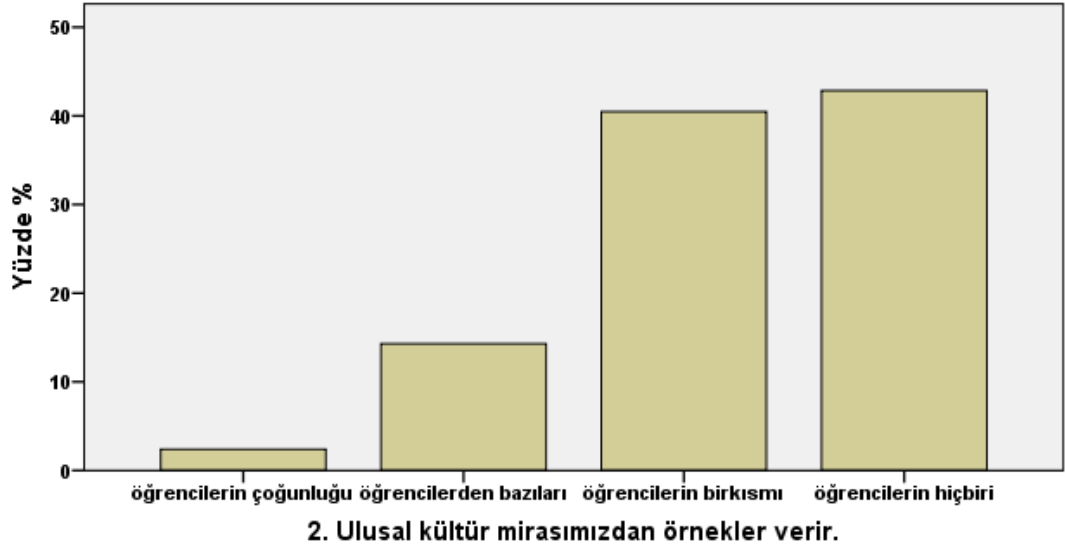
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**“Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.

Tablo 4.4.2.2. Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,7619			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	16,7
	öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	57,1
	öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.2.

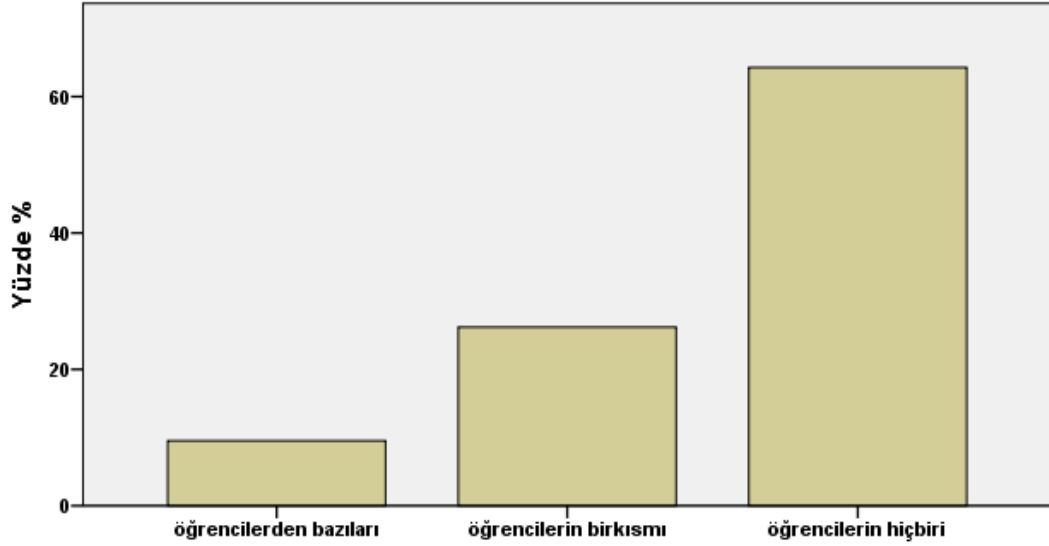
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7619’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.

Tablo 4.4.2.3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,4524		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	9,5
öğrencilerin bir kısmı	11	26,2	26,2	35,7
öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.3.

3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.

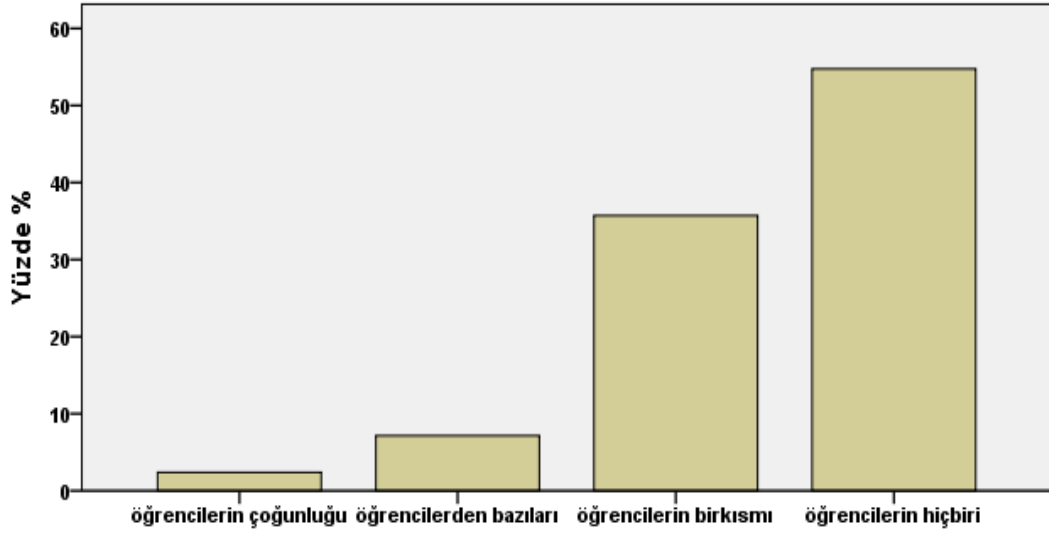
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4524’dür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.

Tablo 4.4.2.4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	45,2
öğrencilerin hiçbiri	23	54,8	54,8	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.4.

4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.

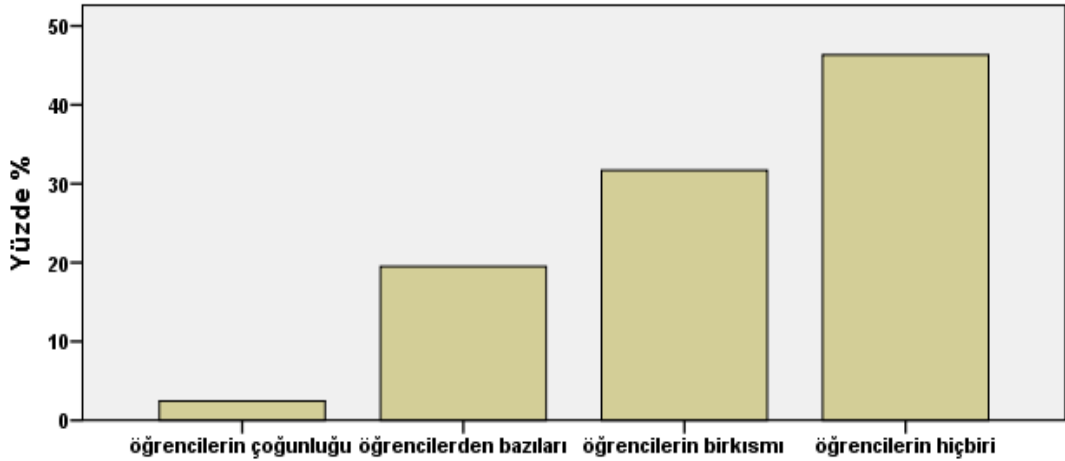
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.

Tablo 4.4.2.5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		1,7805		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	8	19,0	19,5	22,0
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,7	53,7
öğrencilerin hiçbiri	19	45,2	46,3	100,0
Toplam	41	97,6	100,0	
Kayıp veri	1	2,4		
Toplam	42	100,0		

Grafik 4.4.2.5.

5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.

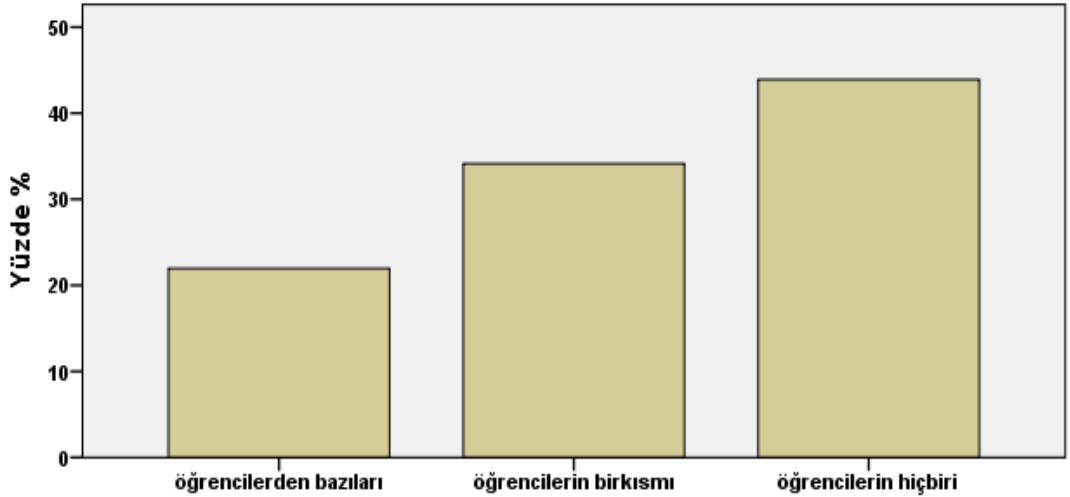
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %22,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.4.2.6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	41			
	Kayıp veri	1			
Ortalama		1,7805			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	22,0	22,0
	öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	34,1	56,1
	öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	43,9	100,0
	Toplam	41	97,6	100,0	
	Kayıp veri	1	2,4		
Toplam		42	100,0		

Grafik 4.4.2.6.

6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

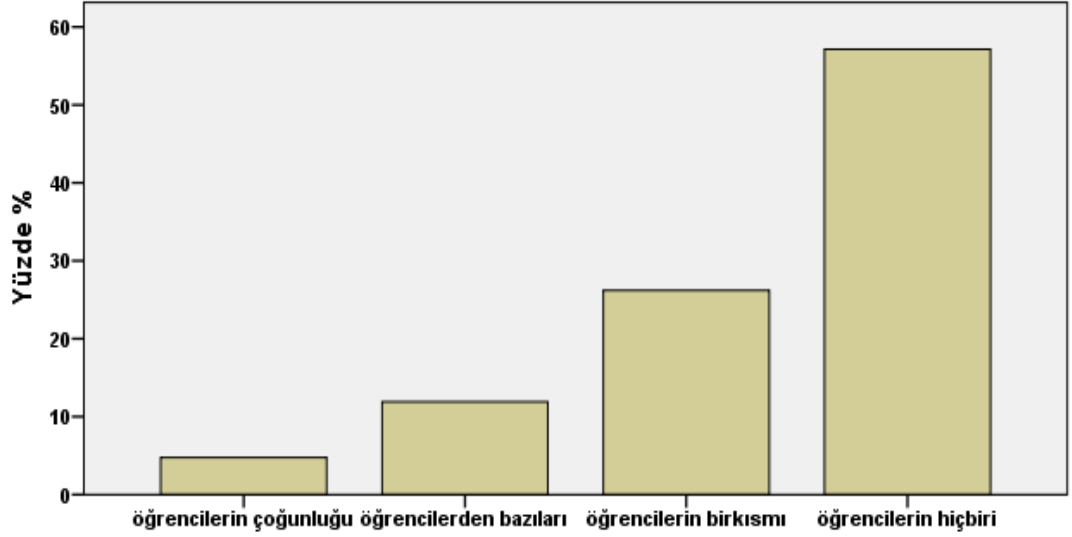
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (% 100) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7805’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %22,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlığının belirlediğini fark eder.

Tablo 4.4.2.7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlığının belirlediğini fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6429		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	16,7
öğrencilerin bir kısmı	11	26,2	26,2	42,9
öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.7.

7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlığının belirlediğini fark eder.

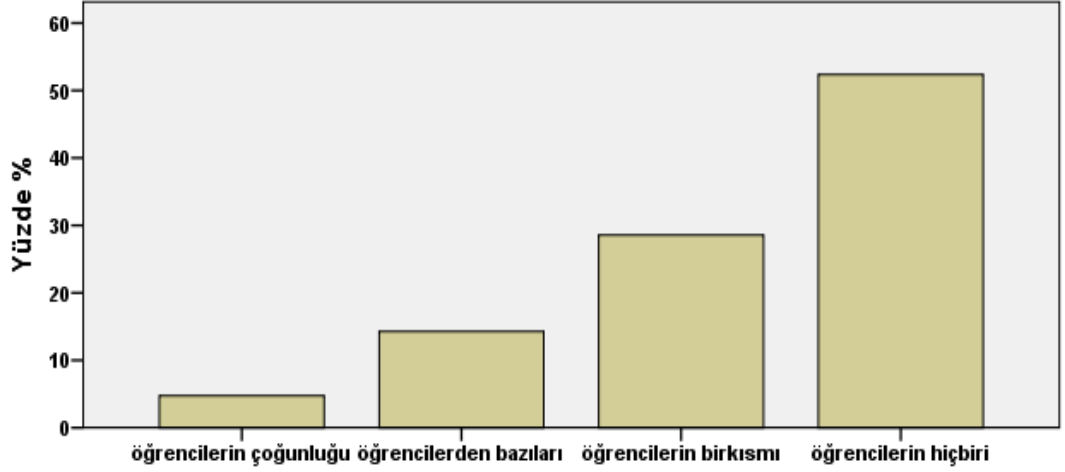
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlığının belirlediğini fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.

Tablo 4.4.2.8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7143		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı	12	28,6	28,6	47,6
öğrencilerin hiçbiri	22	52,4	52,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.2.8.

8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

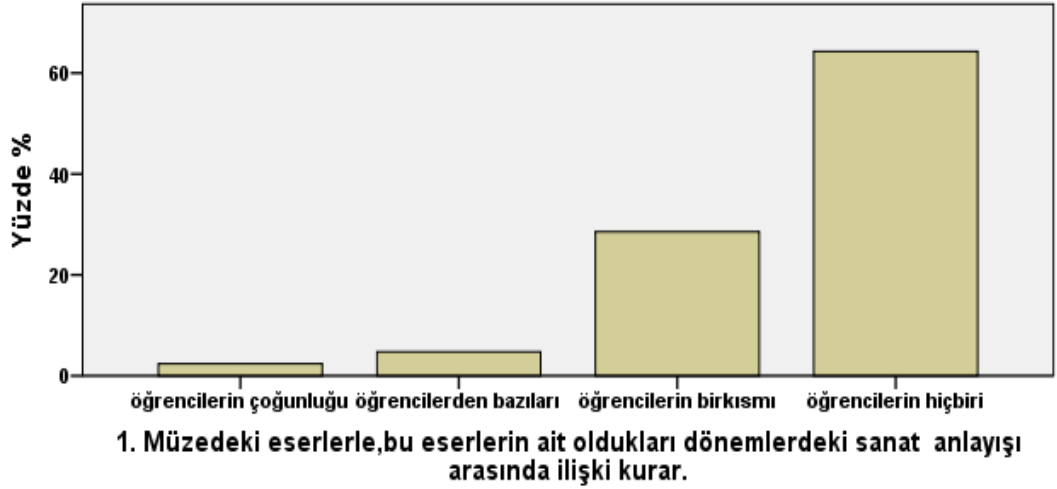
4.4.3. Müzecilik

1. Müzedeki eserlerle,bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.

Tablo 4.4.3.1. Müzedeki eserlerle,bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,4524			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	7,1
	öğrencilerin bir kısmı	12	28,6	28,6	35,7
	öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.3.1.

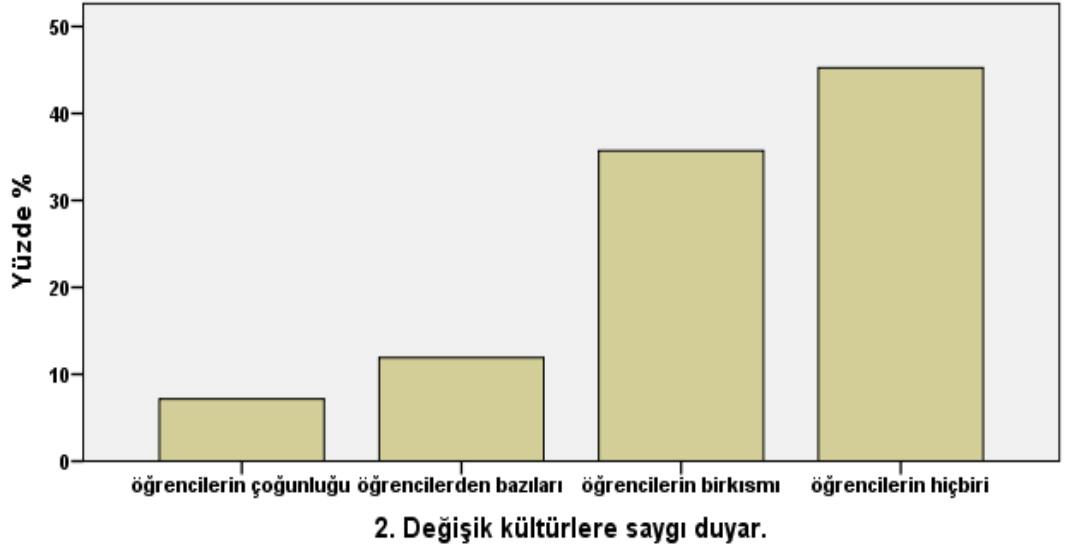
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müzedeki eserlerle,bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4524’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Değişik kültürlere saygı duyar.

Tablo 4.4.3.2. Değişik kültürlere saygı duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,8095			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	7,1
	öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	19,0
	öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	54,8
	öğrencilerin hiçbiri	19	45,2	45,2	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.3.2.

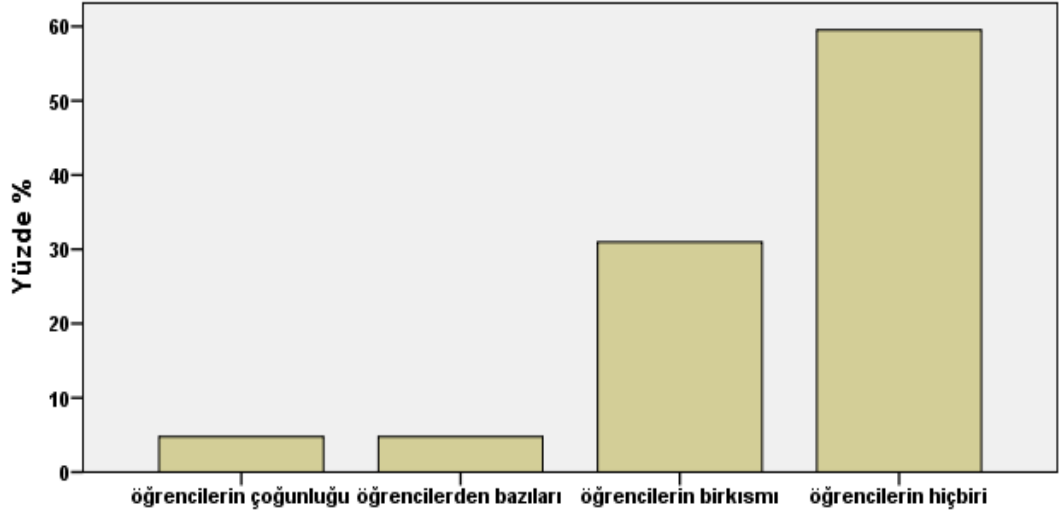
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Değişik kültürlere saygı duyar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8095’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.

Tablo 4.4.3.3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5476		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	9,5
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	40,5
öğrencilerin hiçbiri	25	59,5	59,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.3.3.

3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.

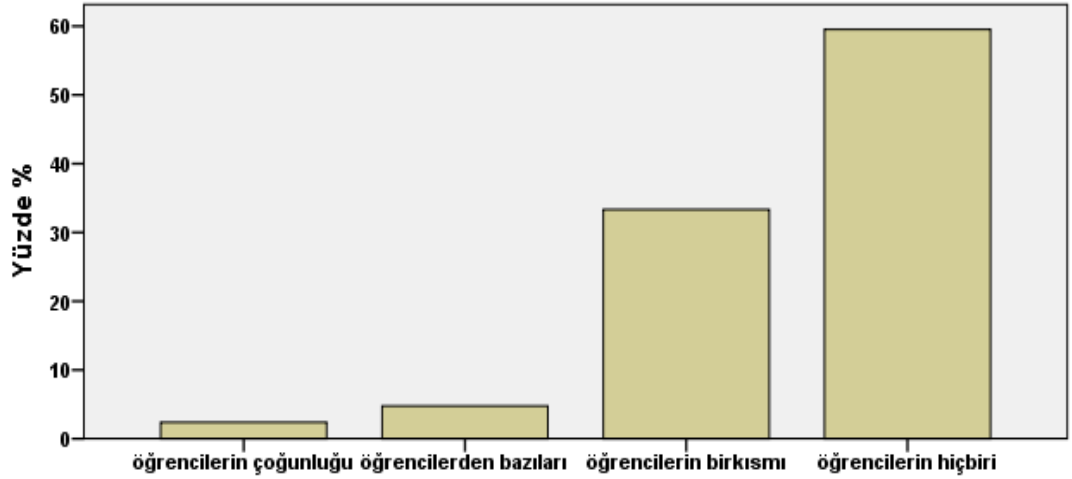
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5476’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.

Tablo 4.4.3.4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		1,5000

Grafik 4.4.3.4.

4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.

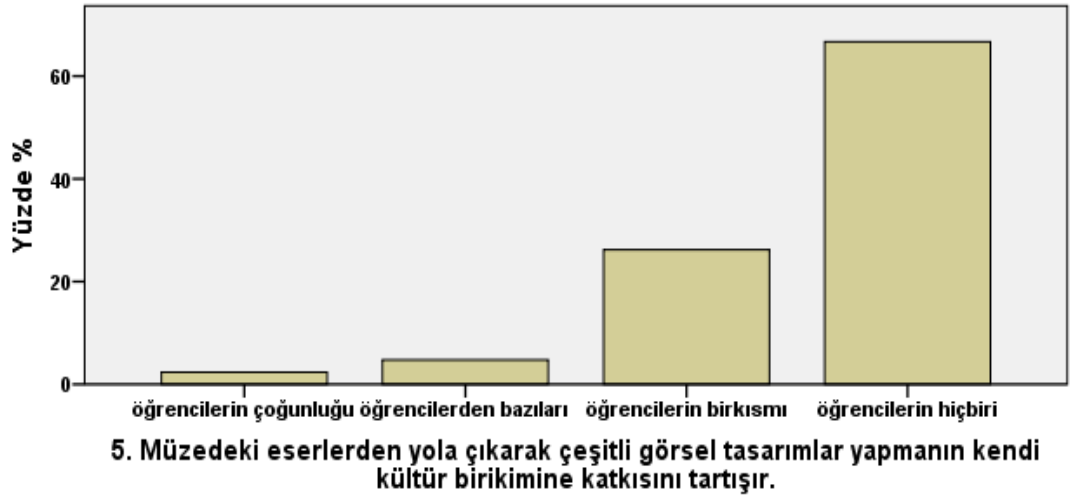
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5000’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.

Tablo 4.4.3.5. Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,4286		
</				

Grafik 4.4.3.5.

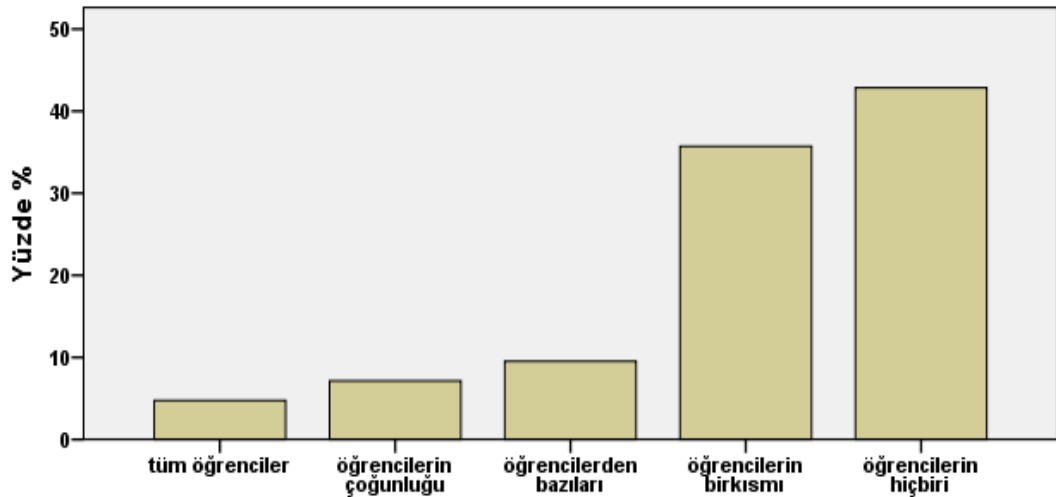
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 66,7 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5000’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Tablo 4.4.3.6. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,9524			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	11,9
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	21,4
	öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	57,1
	öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.4.3.6.

6. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9524’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %21,4 olduğu görülmektedir.

4.5. Yedinci sınıf ders kazanımları

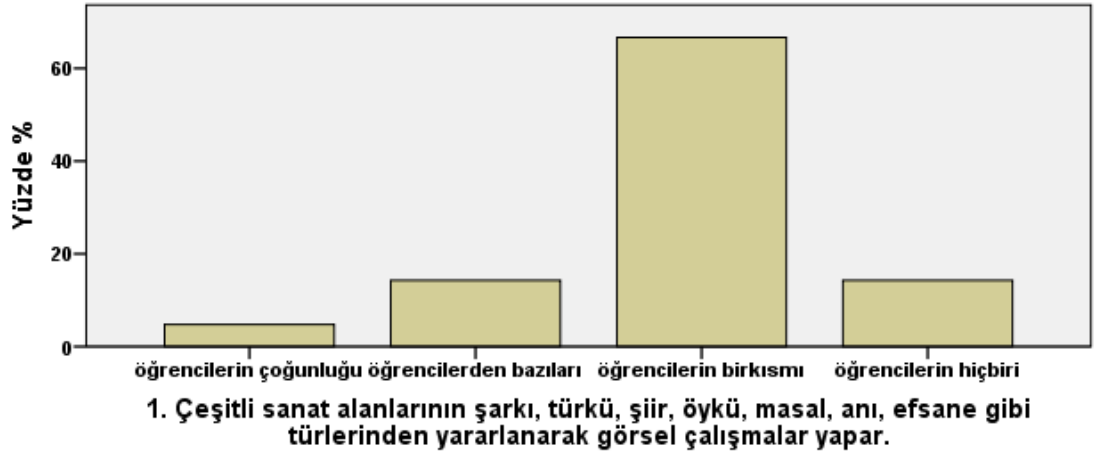
4.5.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.

Tablo 4.5.1.1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,0952			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları		6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı		28	66,7	66,7	85,7
öğrencilerin hiçbiri		6	14,3	14,3	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.1.

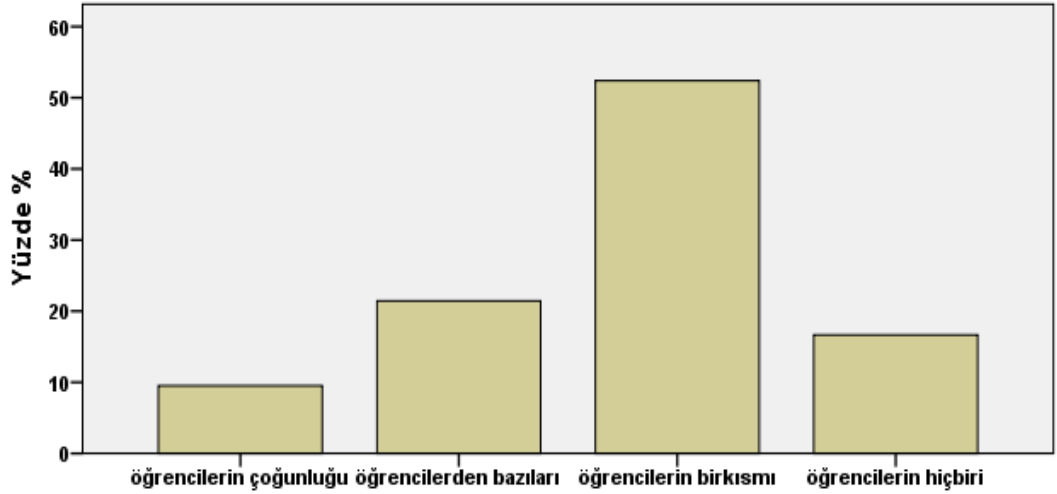
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 66,7 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0952’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.

Tablo 4.5.1.2. Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		2,2381
	</	

Grafik 4.5.1.2.

2. Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.

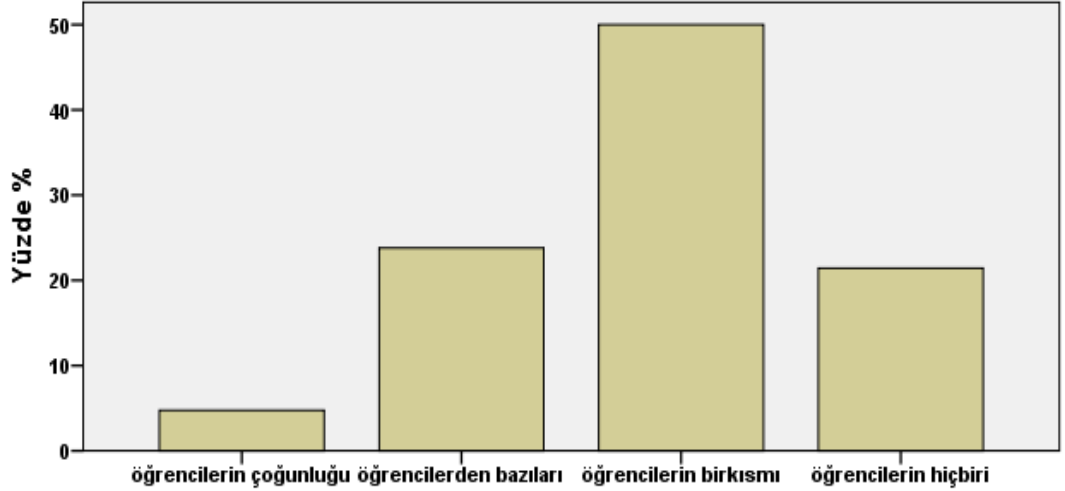
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,2381’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %31,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.

Tablo 4.5.1.3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,1190		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	10	23,8	23,8	28,6
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	78,6
öğrencilerin hiçbiri	9	21,4	21,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.3.

3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.

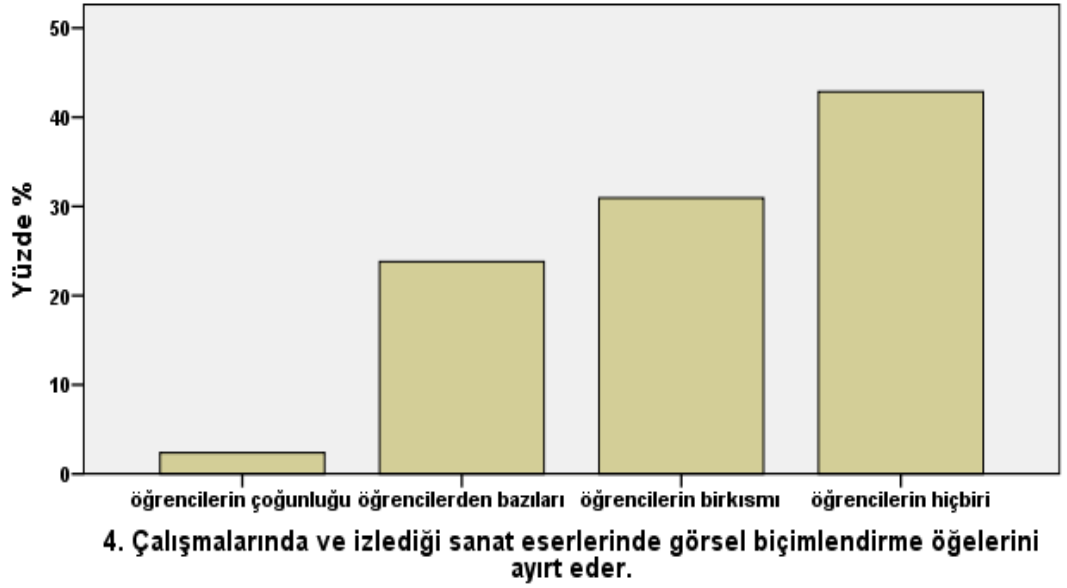
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,1190’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %28,6 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.

Tablo 4.5.1.4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8571		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	10	23,8	23,8	26,2
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	57,1
öğrencilerin hiçbiri	18	42,9	42,9	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.4.

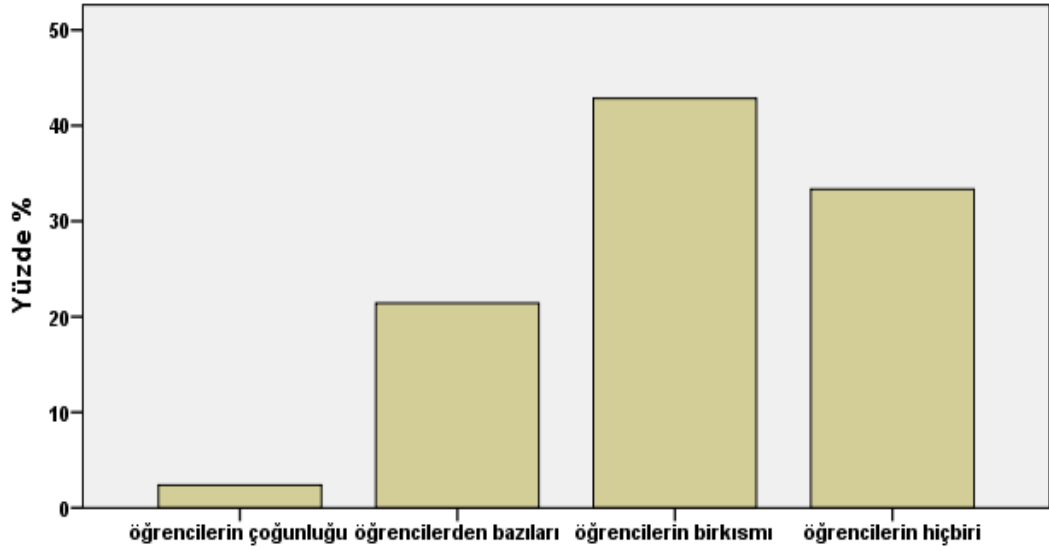
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8571’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %26,2 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.

Tablo 4.5.1.5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,9286			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	21,4	23,8
	öğrencilerin bir kısmı	18	42,9	42,9	66,7
	öğrencilerin hiçbiri	14	33,3	33,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.5.

5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.

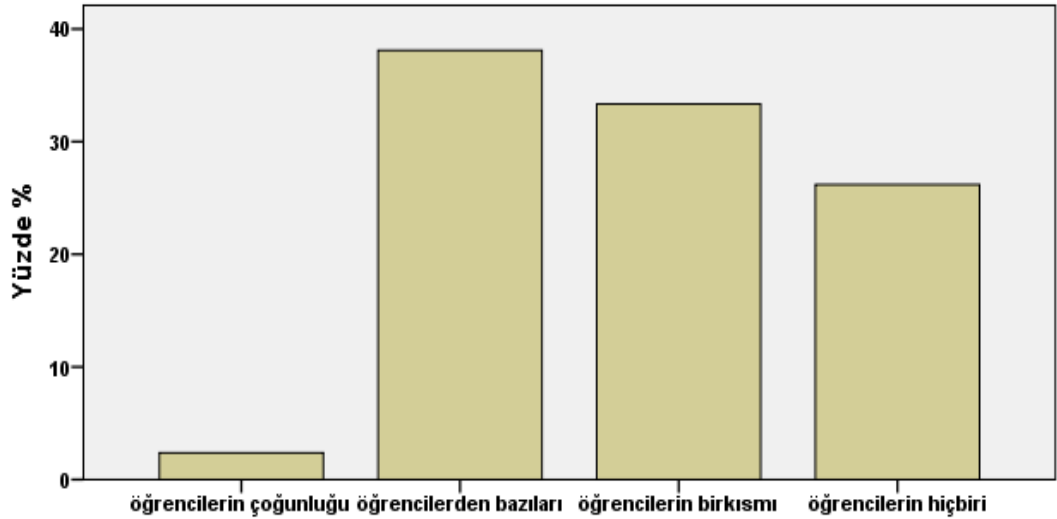
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 42,9 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.

Tablo 4.5.1.6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,1667		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	16	38,1	38,1	40,5
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	73,8
öğrencilerin hiçbiri	11	26,2	26,2	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.6.

6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.

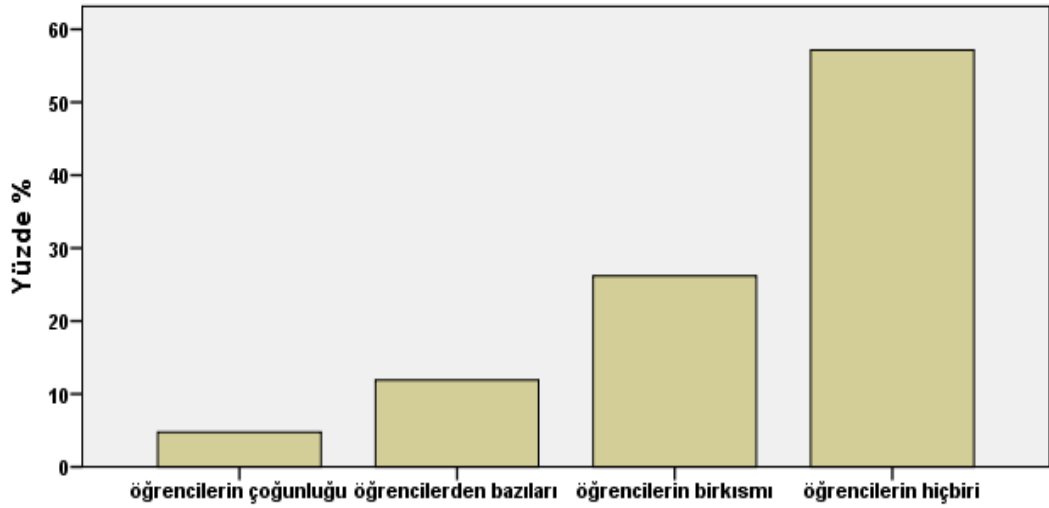
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 38,1 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,1667’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %40,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.

Tablo 4.5.1.7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,6429			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	16,7
	öğrencilerin bir kısmı	11	26,2	26,2	42,9
	öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.7.

7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.

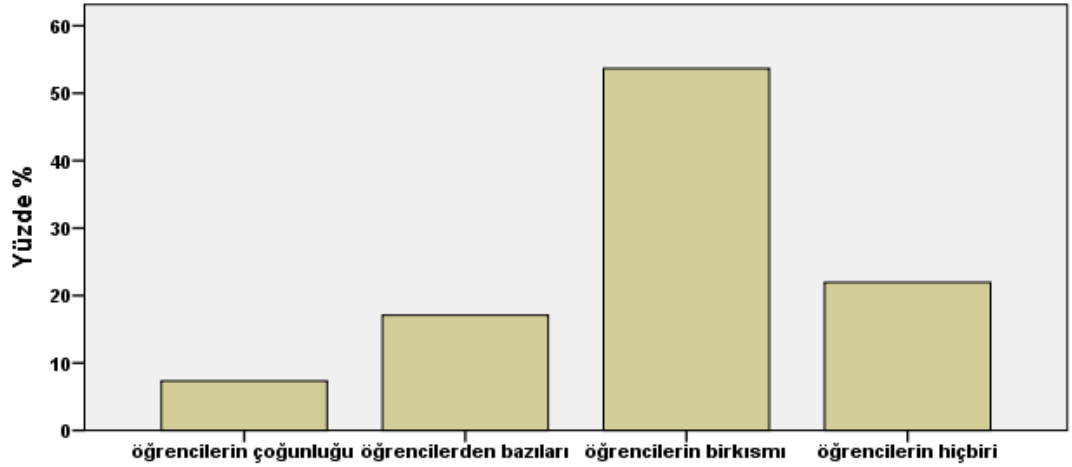
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

Tablo 4.5.1.8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,0976		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,3	7,3
öğrencilerden bazıları	7	16,7	17,1	24,4
öğrencilerin bir kısmı	22	52,4	53,7	78,0
öğrencilerin hiçbiri	9	21,4	22,0	100,0
Toplam	41	97,6	100,0	
Kayıp veri	1	2,4		
Toplam	42	100,0		

Grafik 4.5.1.8.

8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

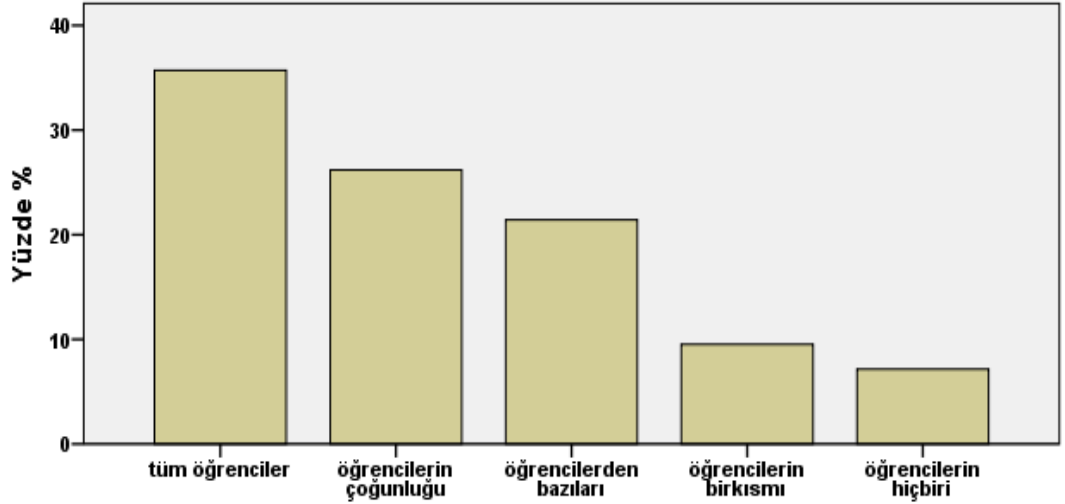
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0976’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %24,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

Tablo 4.5.1.9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		3,7381			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	15	35,7	35,7	35,7
	öğrencilerin çoğunluğu	11	26,2	26,2	61,9
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	21,4	83,3
	öğrencilerin bir kısmı	4	9,5	9,5	92,9
	öğrencilerin hiçbiri	3	7,1	7,1	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.1.9.

9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 35,7 ile “tüm öğrenciler” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,7381’dir. Bu ise kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %83,3 olduğu görülmektedir.

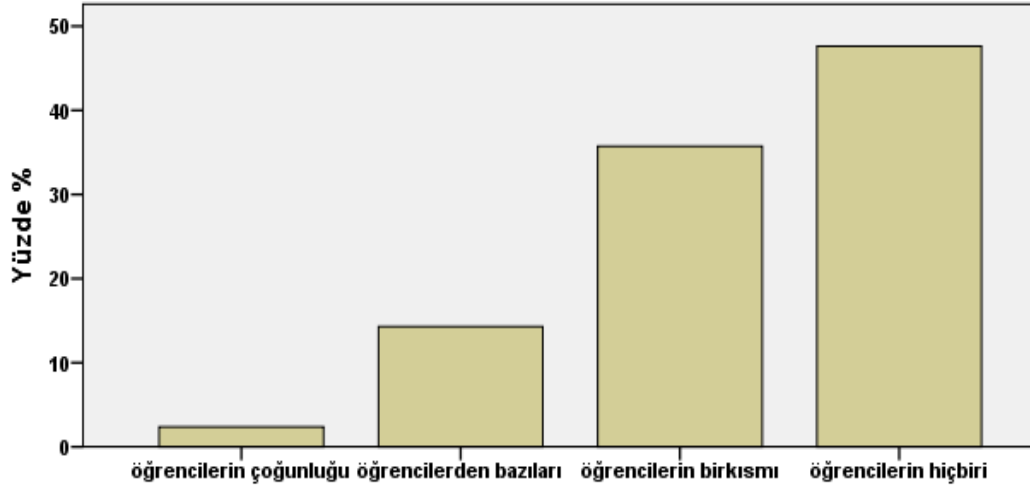
4.5.2. Görsel Sanatlar Kültürü

1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.

Tablo 4.5.2.1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,7143			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		6	14,3	14,3	16,7
öğrencilerin bir kısmı		15	35,7	35,7	52,4
öğrencilerin hiçbiri		20	47,6	47,6	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.1.

1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.

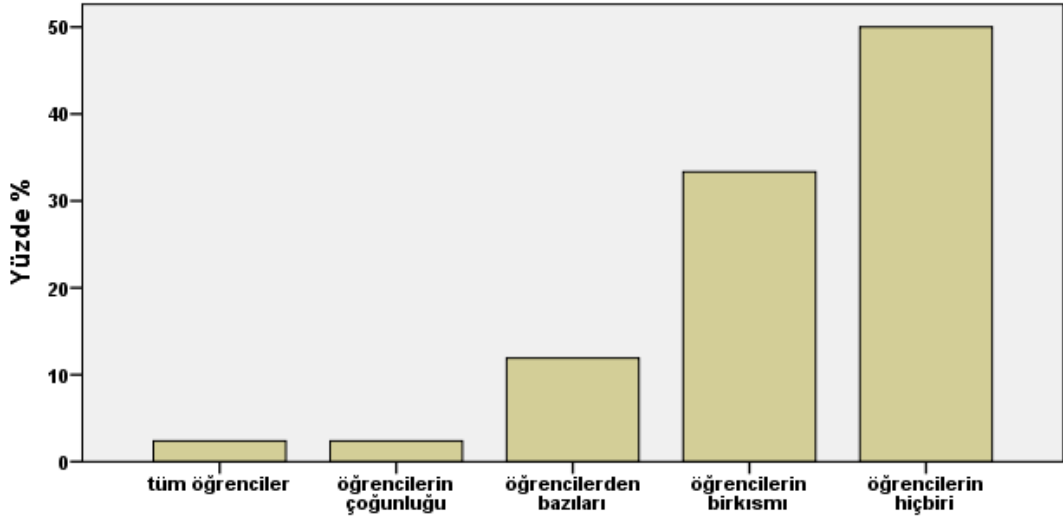
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.

Tablo 4.5.2.2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7381		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	4,8
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	16,7
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	50,0
öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	50,0	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.2.

2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.

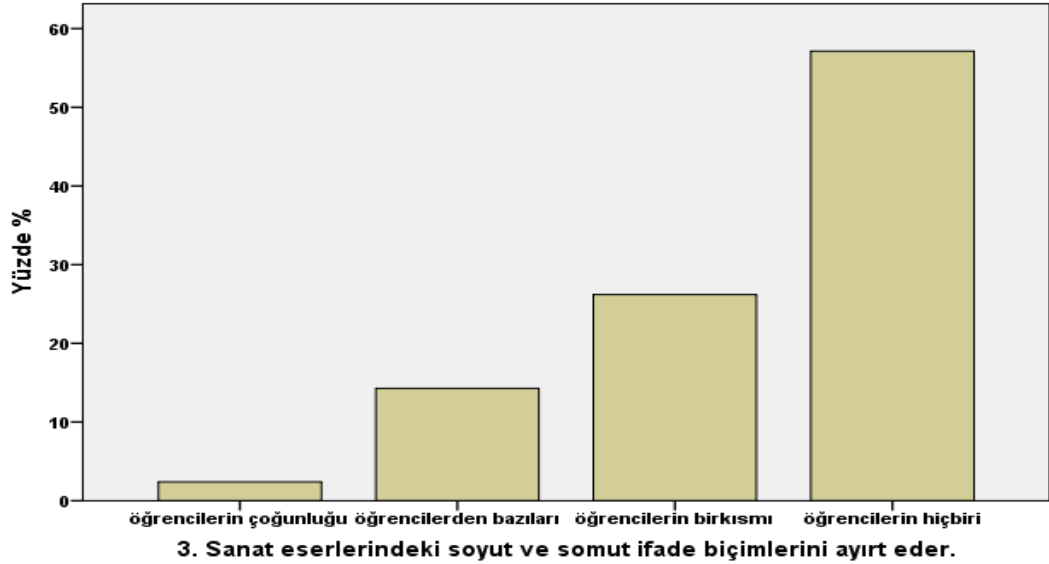
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7381’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.

Tablo 4.5.2.3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,6190			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	16,7
	öğrencilerin bir kısmı	11	26,2	26,2	42,9
	öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.3.

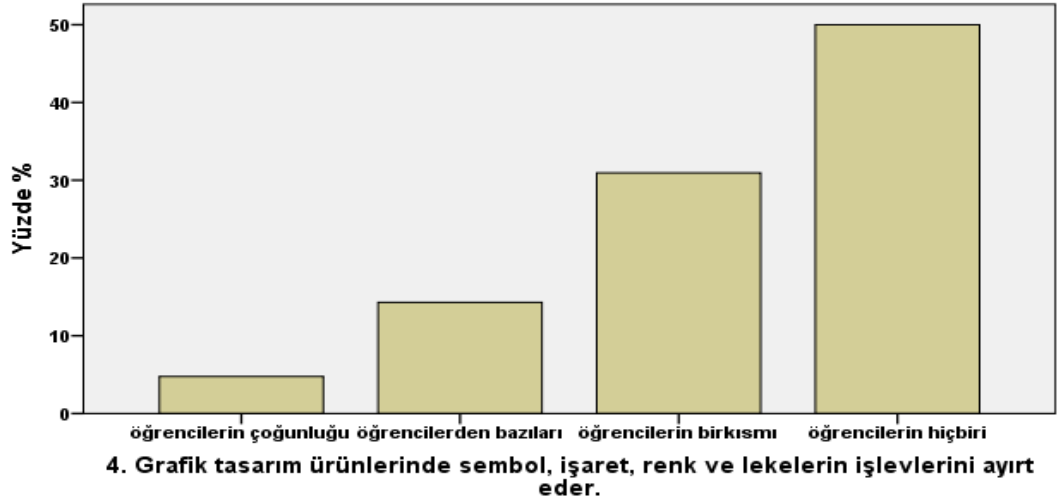
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6190’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.

Tablo 4.5.2.4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7381		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	50,0
öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	50,0	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.4.

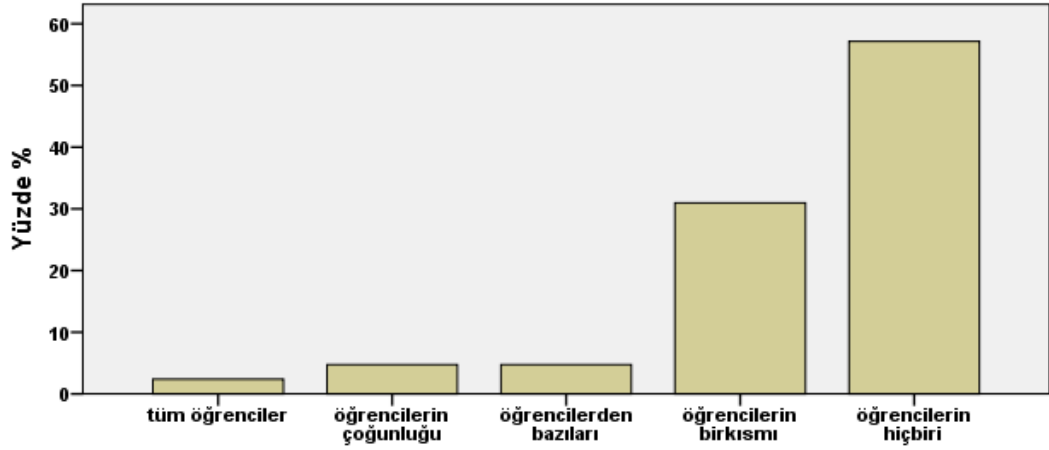
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7381’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.

Tablo 4.5.2.5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6429		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	7,1
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	11,9
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	42,9
öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.5.

5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.

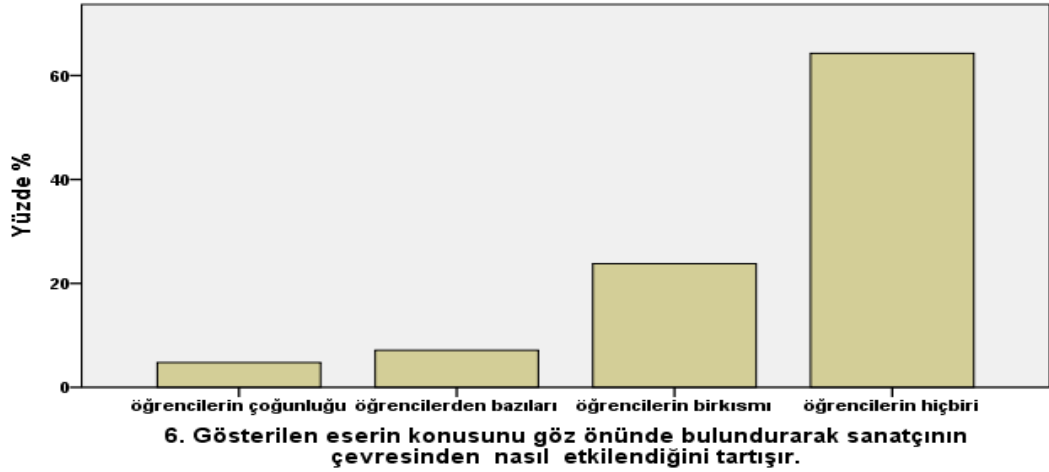
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir.

6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.

Tablo 4.5.2.6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5238		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	11,9
öğrencilerin bir kısmı	10	23,8	23,8	35,7
öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.6.

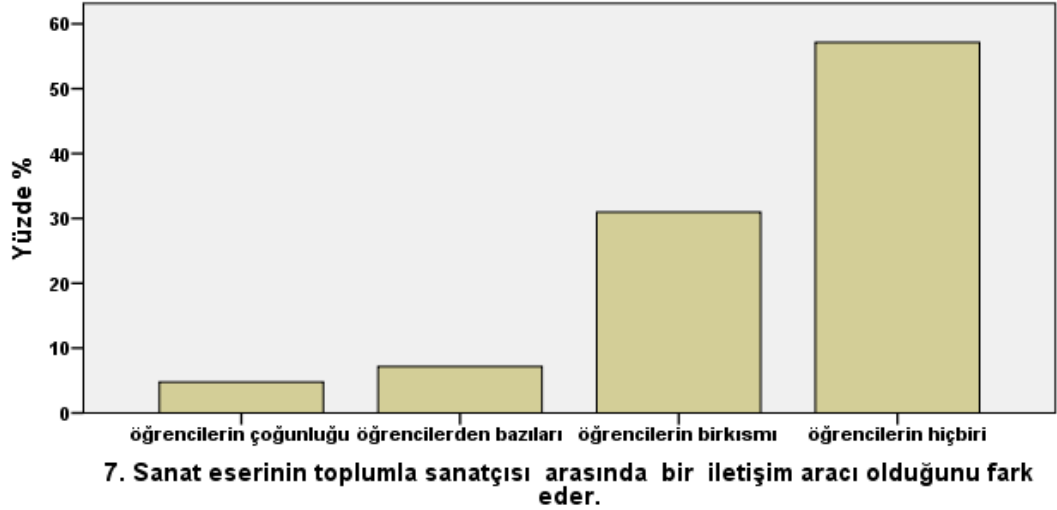
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.

Tablo 4.5.2.7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5952		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	11,9
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	42,9
öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.7.

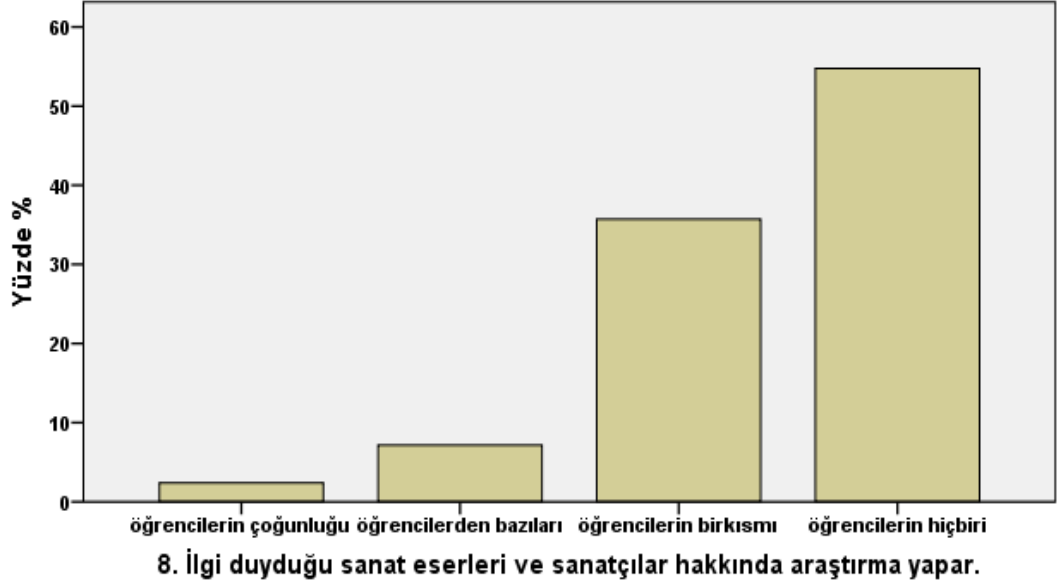
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5952’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. İlgı duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.

Tablo 4.5.2.8. İlgı duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	45,2
öğrencilerin hiçbiri	23	54,8	54,8	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.8.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**İlgı duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görölmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’tür. Bu ise **çok düşük** bir değeri olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görölmektedir. Dikkat çeken diğeri bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

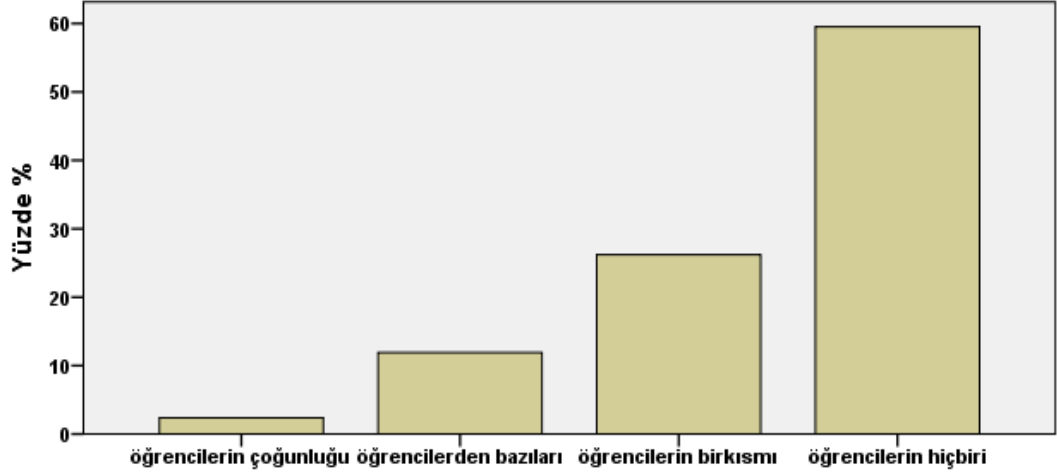
9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.

Tablo 4.5.2.9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42
	Kayıp veri	0
Ortalama		1,5714

	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	14,3
öğrencilerin bir kısmı	11	26,2	26,2	40,5
öğrencilerin hiçbiri	25	59,5	59,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.9.

9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.

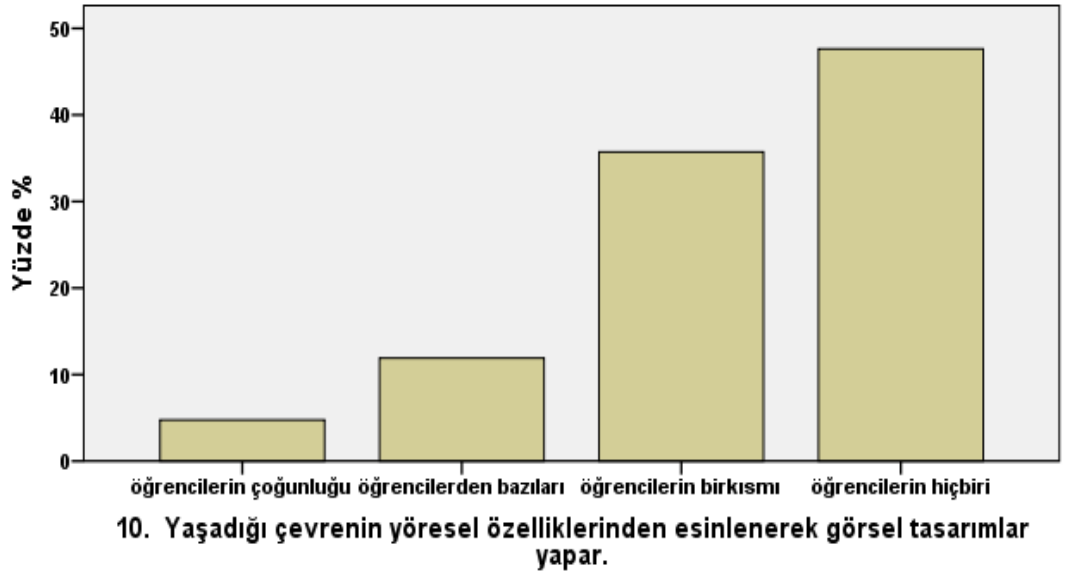
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5714’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.5.2.10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7381		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	16,7
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	52,4
öğrencilerin hiçbiri	20	47,6	47,6	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.2.10.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7381’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

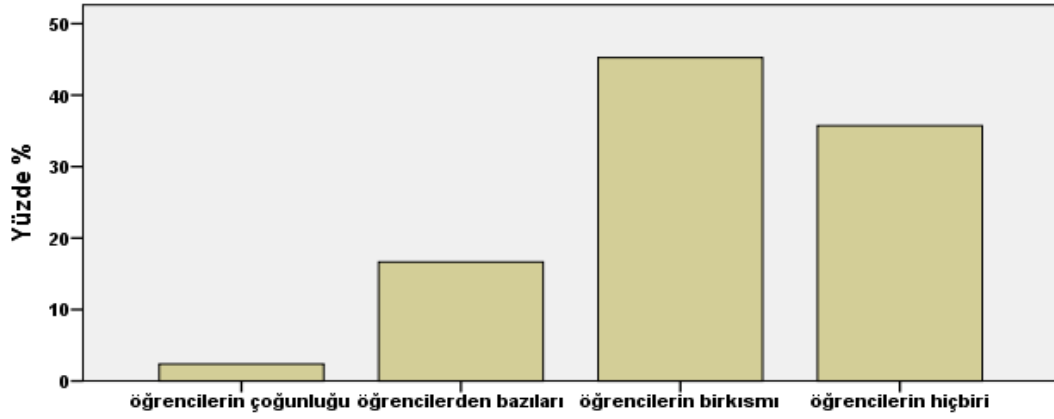
4.5.3 Müzecilik

1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.

Tablo 4.5.3.1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,8571			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		7	16,7	16,7	19,0
öğrencilerin bir kısmı		19	45,2	45,2	64,3
öğrencilerin hiçbiri		15	35,7	35,7	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.1.

1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.

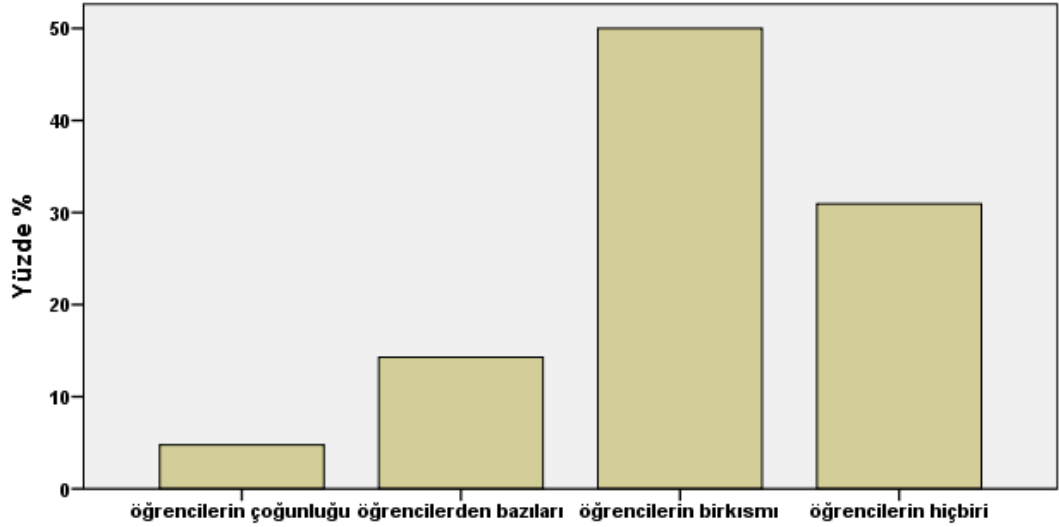
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8571’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.

Tablo 4.5.3.2. Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,9286		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	19,0
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	69,0
öğrencilerin hiçbiri	13	31,0	31,0	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.2.

2. Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9286’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Tarihi eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.

Tablo 4.5.3.3. Tarihi eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,6429			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
	öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	50,0
	öğrencilerin hiçbirisi	21	50,0	50,0	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.3.

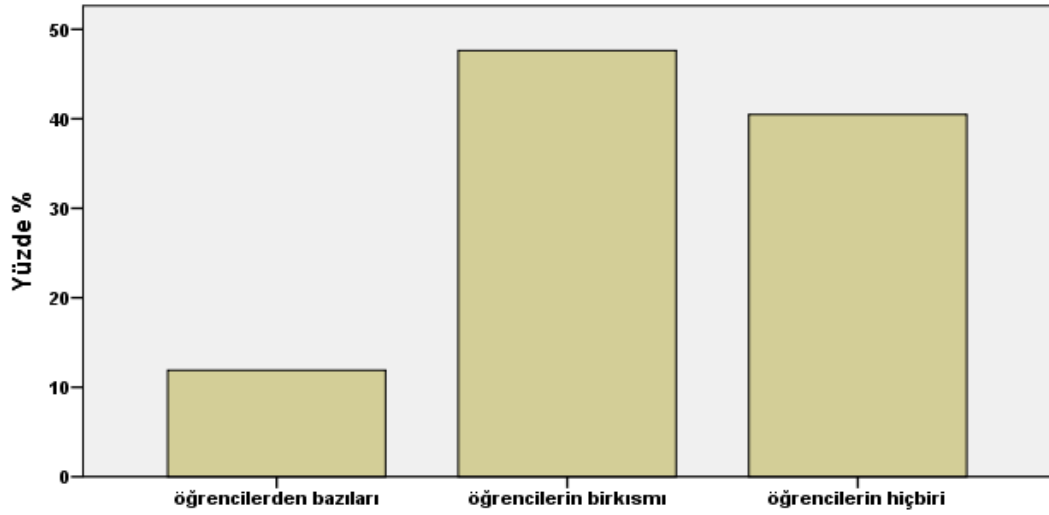
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Tarihi eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbirisi” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “öğrencilerin çoğunluğu” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.

Tablo 4.5.3.4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,7143			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerin bir kısmı		20	47,6	47,6	59,5
öğrencilerin hiçbiri		17	40,5	40,5	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.4.

4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.

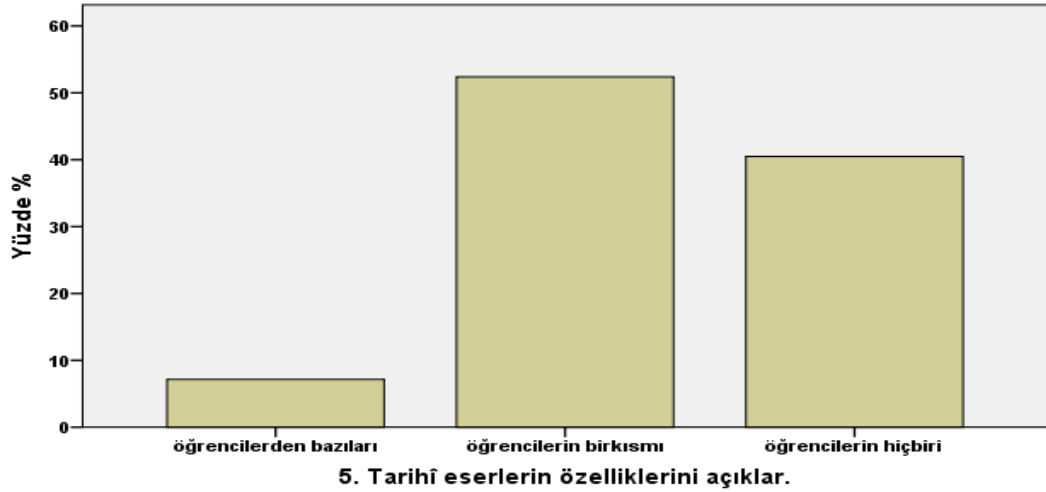
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanat eserinin özelliklerini kavrar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.

Tablo 4.5.3.5. Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6667		

Grafik 4.5.3.5.

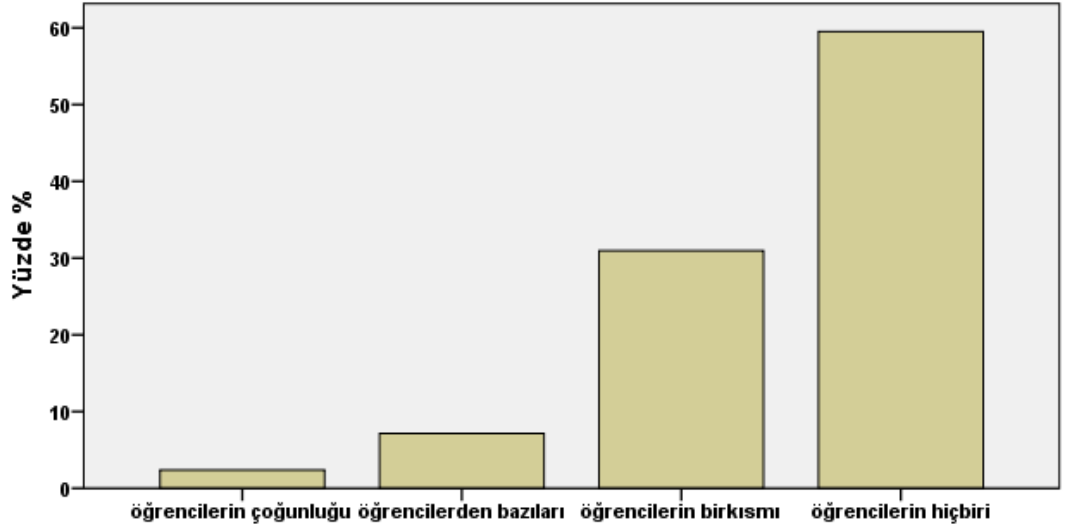
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.

Tablo 4.5.3.6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5238		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	40,5
öğrencilerin hiçbiri	25	59,5	59,5	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.6.

6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.

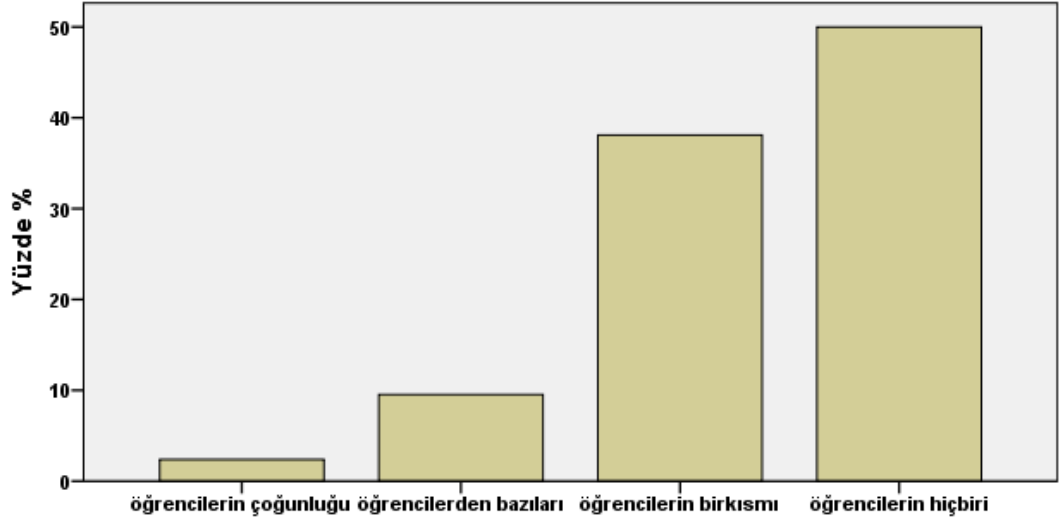
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. İlgı duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.

Tablo 4.5.3.7. İlgı duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,6429			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerin bir kısmı		16	38,1	38,1	50,0
öğrencilerin hiçbiri		21	50,0	50,0	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.5.3.7.

7. İlgı duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.

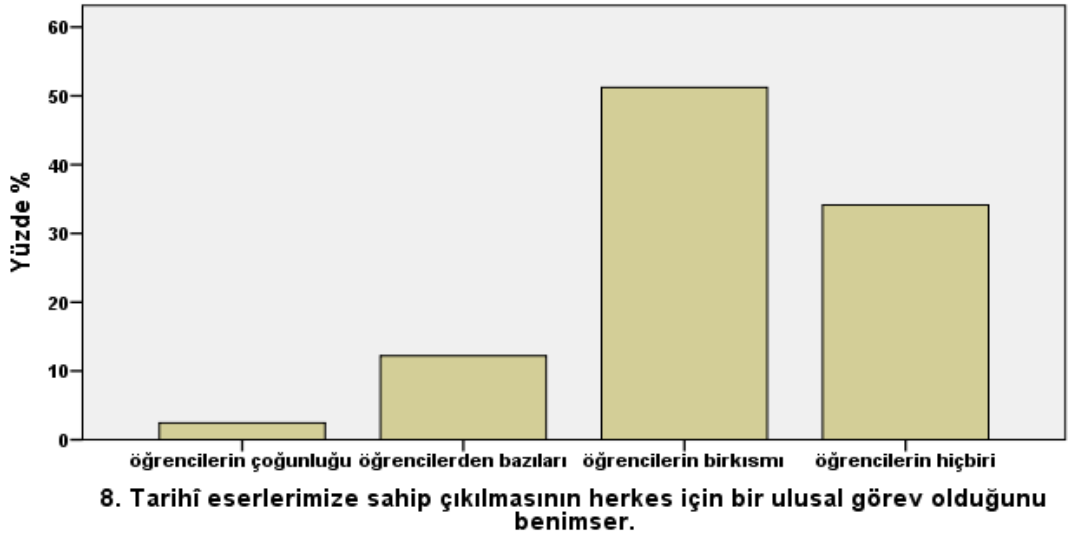
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “İlgı duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görölmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görölmektedir. Dikkat çeken diğeri bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.

Tablo 4.5.3.8. Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		1,8293		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	5	11,9	12,2	14,6
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	51,2	65,9
öğrencilerin hiçbiri	14	33,3	34,1	100,0
Toplam	41	97,6	100,0	
Kayıp veri	1	2,4		
Toplam	42	100,0		

Grafik 4.5.3.8.

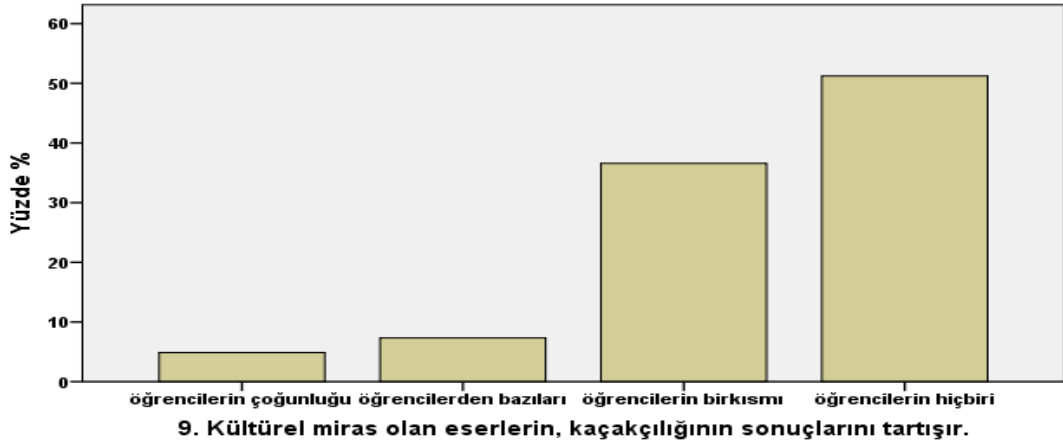
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8293’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,6 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.

Tablo 4.5.3.9. Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	41			
	Kayıp veri	1			
Ortalama		1,6585			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,9	4,9
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,3	12,2
	öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	36,6	48,8
	öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	51,2	100,0
	Toplam	41	97,6	100,0	
	Kayıp veri	1	2,4		
Toplam		42	100,0		

Grafik 4.5.3.9.

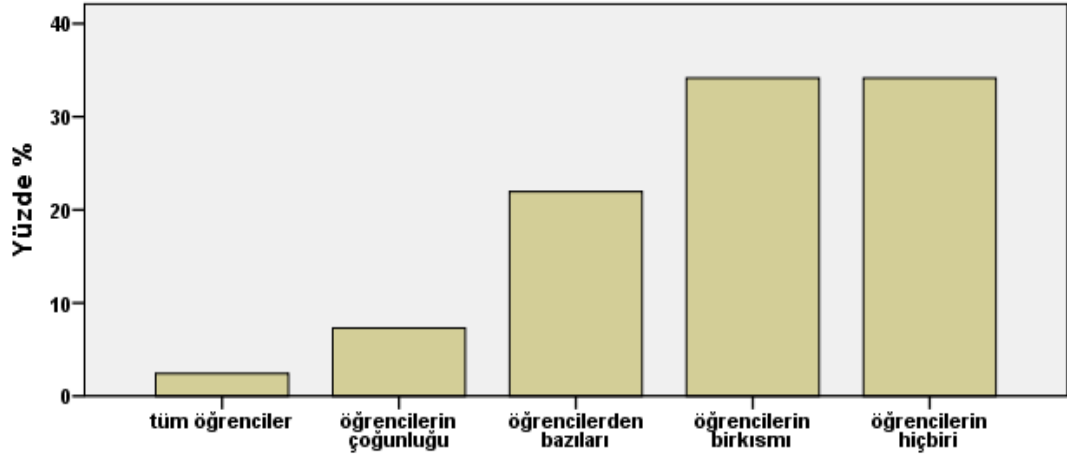
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6585’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %12,2 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Tablo 4.5.3.10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		2,0976		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli yüzde %
	tüm öğrenciler	1	2,4	2,4
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,3
	öğrencilerden bazıları	9	21,4	22,0
	öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	34,1
	öğrencilerin hiçbiri	14	33,3	34,1
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.5.3.10.

10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

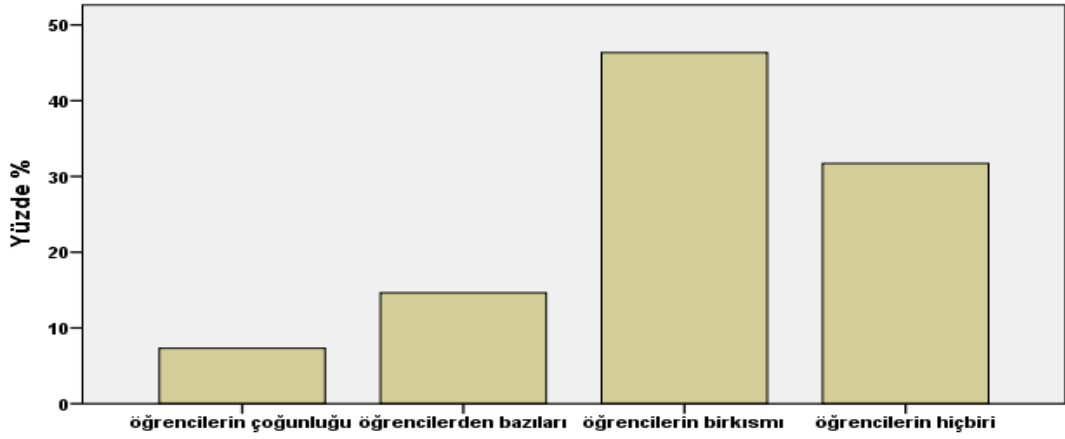
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 33,3 ile “öğrencilerin hiçbiri ve öğrencilerin bir kısmı” seçeneklerinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0976’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %31,7 olduğu görülmektedir.

11.Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.

Tablo 4.5.3.11.Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.

N	Katılan öğretmen sayısı	41		
	Kayıp veri	1		
Ortalama		1,9756		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,3
	öğrencilerden bazıları	6	14,3	22,0
	öğrencilerin bir kısmı	19	45,2	68,3
	öğrencilerin hiçbiri	13	31,0	100,0
	Toplam	41	97,6	100,0
	Kayıp veri	1	2,4	
Toplam		42	100,0	

Grafik 4.5.3.11.

11.Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (%97,6) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,9756’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %22,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4.6. Sekizinci sınıf ders kazanımları

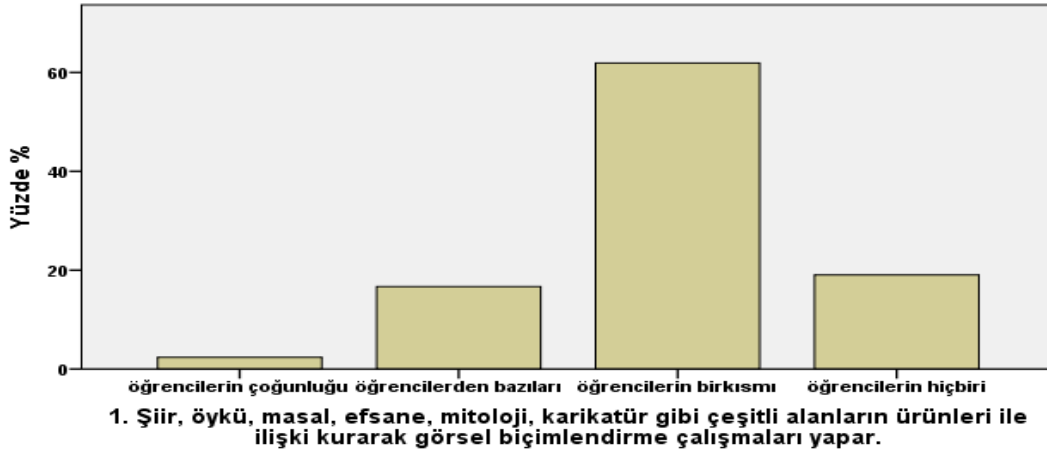
4.6.1. Görsel Sanatlarda Biçimlendirme

1. Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.

Tablo 4.6.1.1. Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		2,0238			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		7	16,7	16,7	19,0
öğrencilerin bir kısmı		26	61,9	61,9	81,0
öğrencilerin hiçbiri		8	19,0	19,0	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.1.

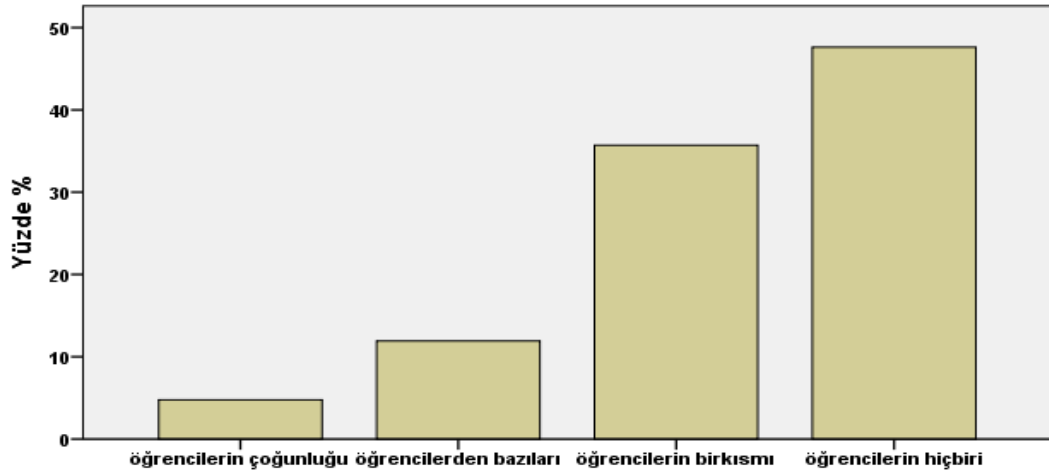
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 61,9 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0238’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %19,0 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.

Tablo 4.6.1.2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7381		
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %
				Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9
	öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7
	öğrencilerin hiçbiri	20	47,6	47,6
	Toplam	42	100,0	100,0

Grafik 4.6.1.2.

2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7381’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.

Tablo 4.6.1.3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,7143		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	7,1
öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	14,3
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	50,0
öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	50,0	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.3.

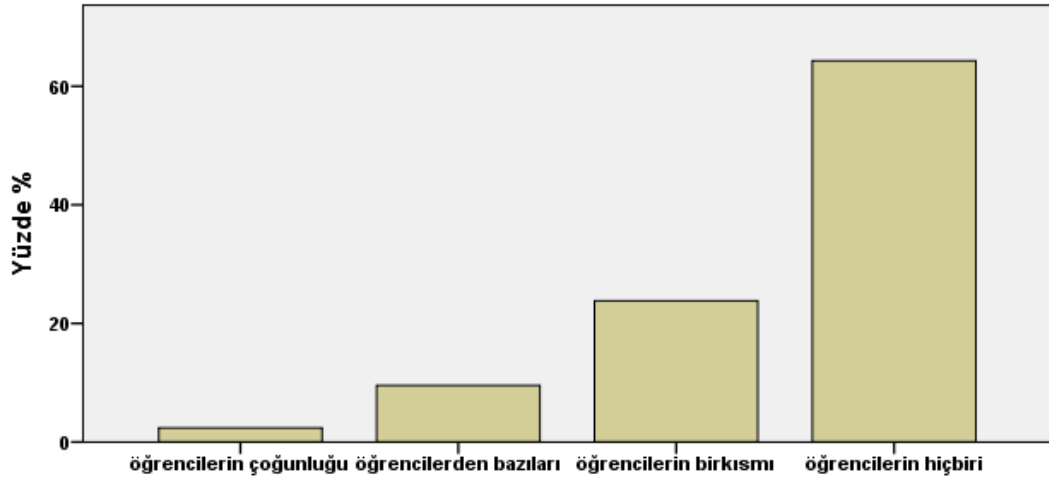
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.

Tablo 4.6.1.4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,5000			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	11,9
	öğrencilerin bir kısmı	10	23,8	23,8	35,7
	öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.4.

4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.

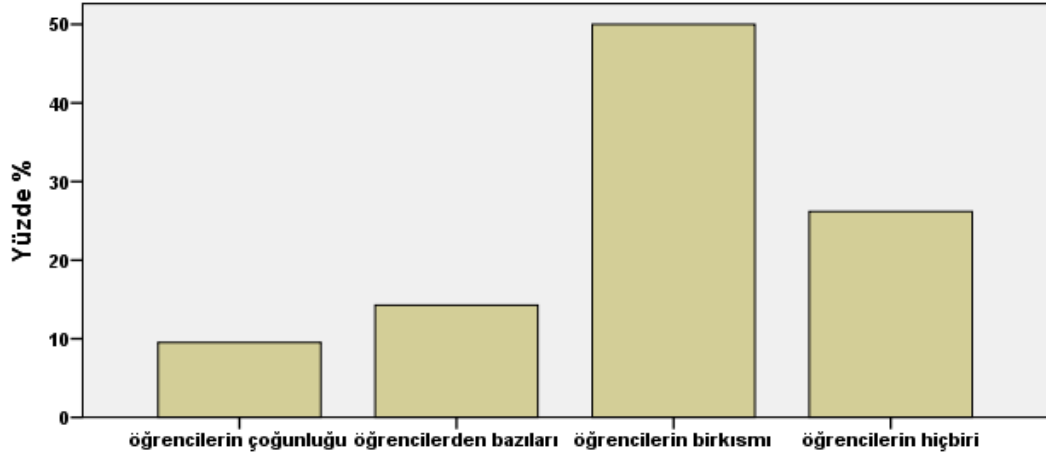
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5000’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

Tablo 4.6.1.5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,0714		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	4	9,5	9,5	9,5
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	23,8
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	73,8
öğrencilerin hiçbiri	11	26,2	26,2	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.5.

5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.

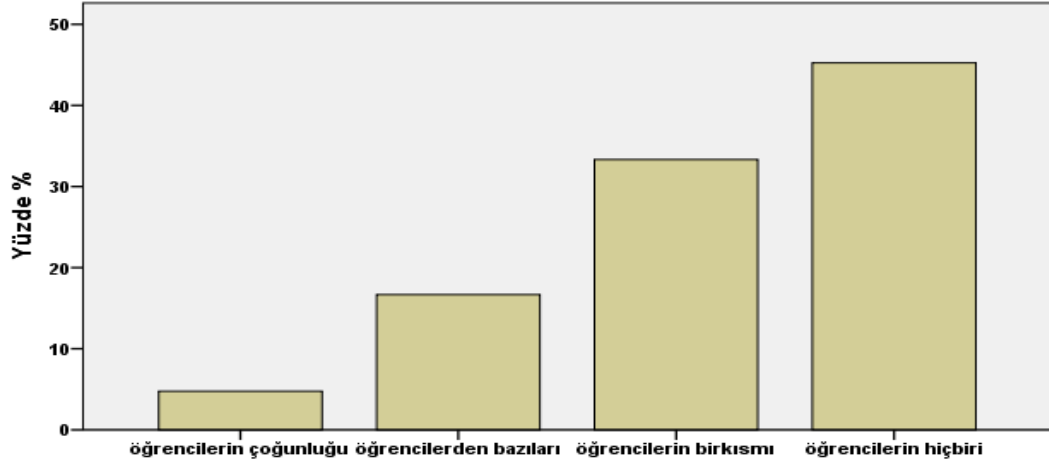
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0714’tür. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.

Tablo 4.6.1.6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,8095		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	21,4
öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	54,8
öğrencilerin hiçbiri	19	45,2	45,2	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.6.

6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.

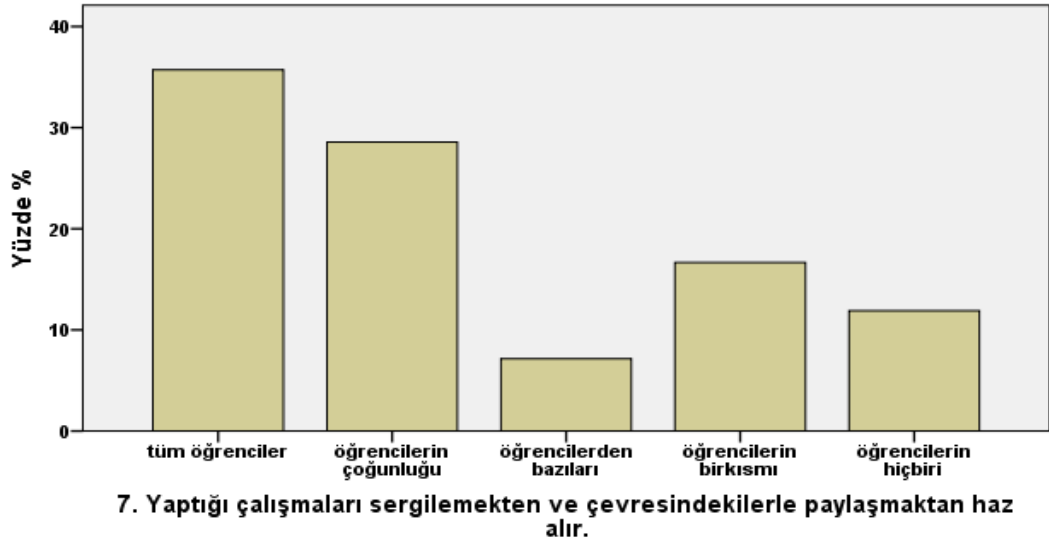
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 45,2 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8095’tir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %21,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

Tablo 4.6.1.7. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	3,5952			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	15	35,7	35,7	35,7
	öğrencilerin çoğunluğu	12	28,6	28,6	64,3
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	71,4
	öğrencilerin bir kısmı	7	16,7	16,7	88,1
	öğrencilerin hiçbiri	5	11,9	11,9	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.1.7.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 35,7 ile “tüm öğrenciler” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 3,5952’dir. Bu ise kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %71,4 olduğu görülmektedir.

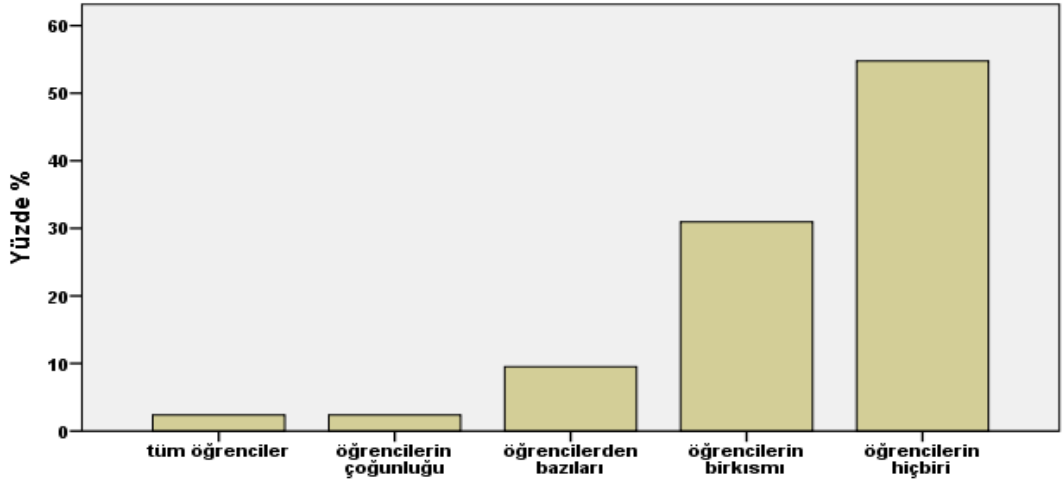
4.6.2 Görsel Sanatlar Kültürü

1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.

Tablo 4.6.2.1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,6667			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	4,8
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	14,3
	öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	45,2
	öğrencilerin hiçbiri	23	54,8	54,8	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.1.

1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.

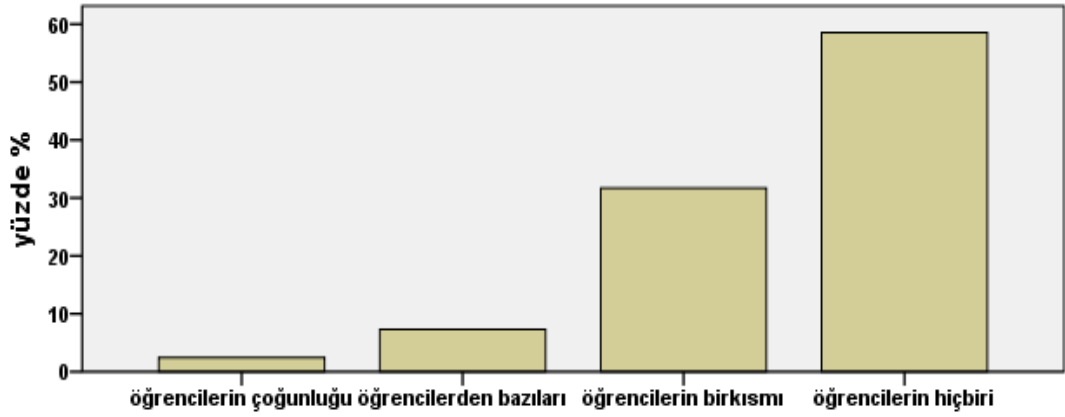
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 54,8 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %14,3 olduğu görülmektedir.

2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.

Tablo 4.6.2.2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.

N	Katılan öğretmen sayısı	41			
	Kayıp veri	1			
	Ortalama	1,5366			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		3	7,1	7,3	9,8
öğrencilerin bir kısmı		13	31,0	31,7	41,5
öğrencilerin hiçbiri		24	57,1	58,5	100,0
Toplam		41	97,6	100,0	
Kayıp veri		1	2,4		
Toplam		42	100,0		

Grafik 4.6.2.2.

2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.

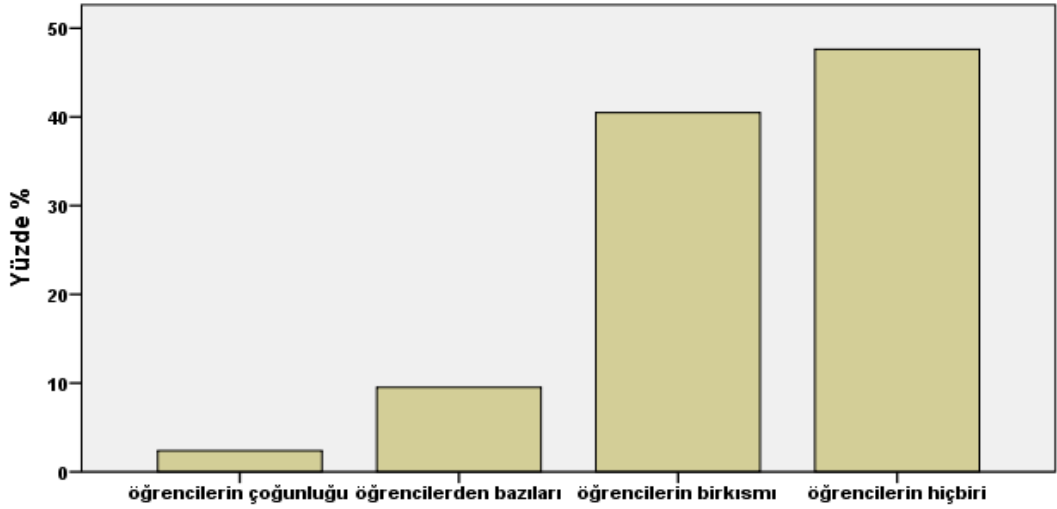
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 41 (% 100) inin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5366’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.

Tablo 4.6.2.3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,6667			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerin bir kısmı		17	40,5	40,5	52,4
öğrencilerin hiçbiri		20	47,6	47,6	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.3.

3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.

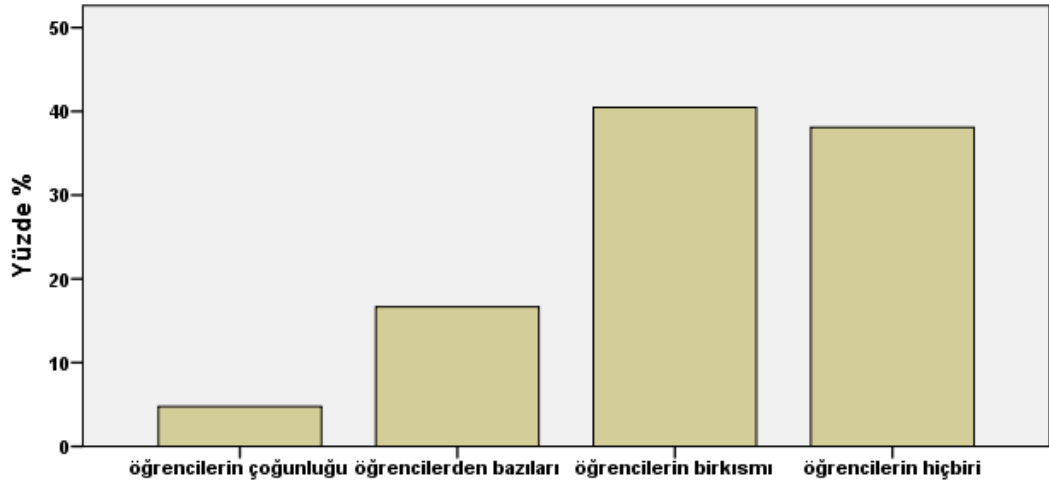
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.

Tablo 4.6.2.4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,8810			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	21,4
	öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	61,9
	öğrencilerin hiçbiri	16	38,1	38,1	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.4.

4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.

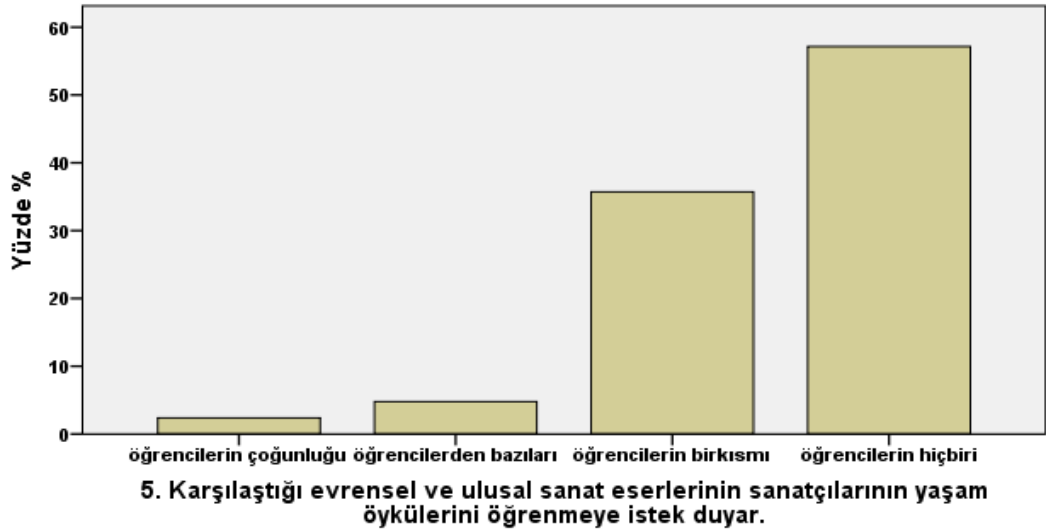
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 40,5 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,8810’dur. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %21,4 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçıların yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.

Tablo 4.6.2.5. Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçıların yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,5238		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	7,1
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	42,9
öğrencilerin hiçbiri	24	57,1	57,1	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.5.

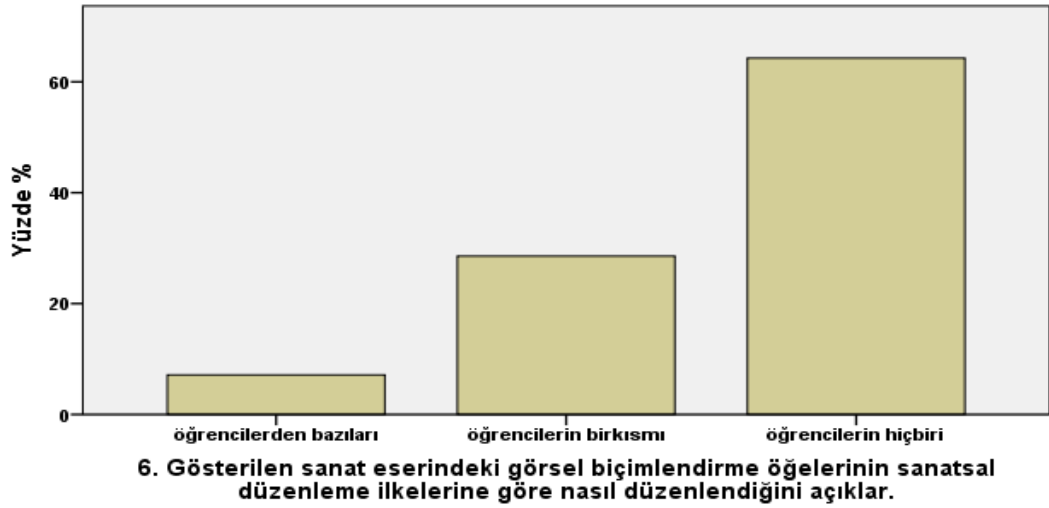
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçıların yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.

Tablo 4.6.2.6. Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,4286			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	7,1
	öğrencilerin bir kısmı	12	28,6	28,6	35,7
	öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.6.

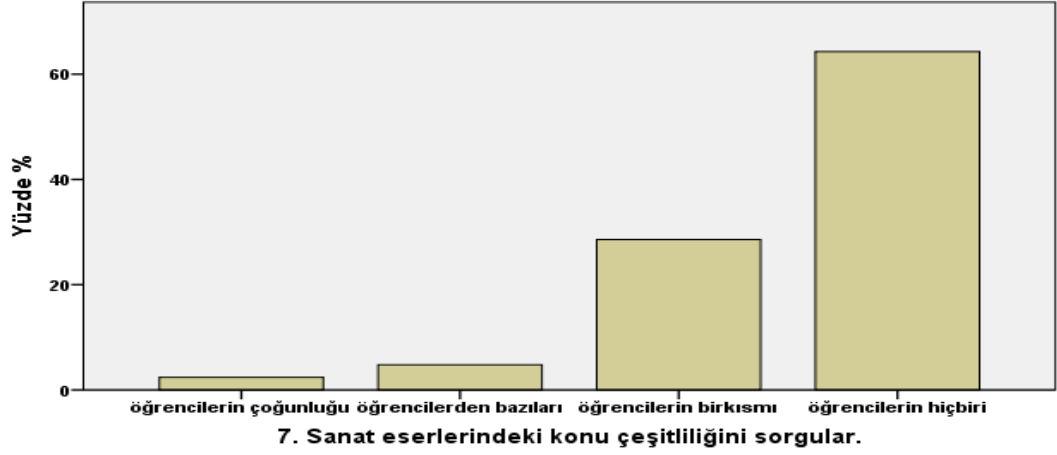
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4286’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu ” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.

Tablo 4.6.2.7. Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,4524			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
	öğrencilerden bazıları	2	4,8	4,8	7,1
	öğrencilerin bir kısmı	12	28,6	28,6	35,7
	öğrencilerin hiçbiri	27	64,3	64,3	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.7.

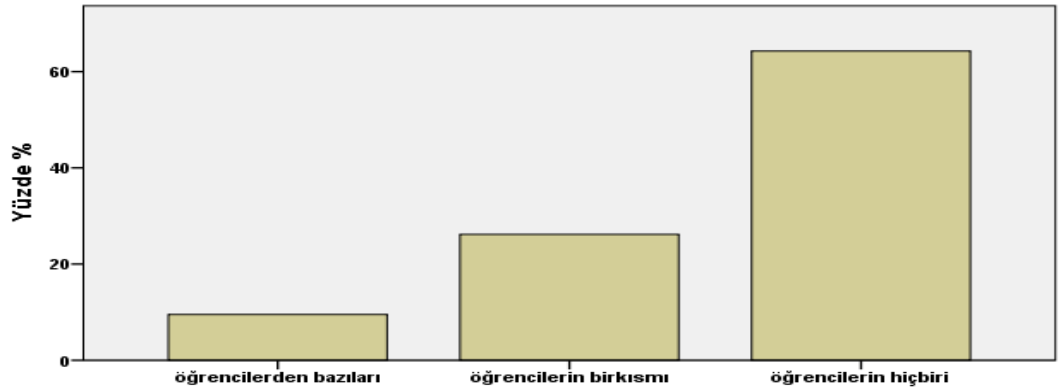
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4524’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.

Tablo 4.6.2.8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,4524			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		4	9,5	9,5	9,5
öğrencilerin bir kısmı		11	26,2	26,2	35,7
öğrencilerin hiçbiri		27	64,3	64,3	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.8.

8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.

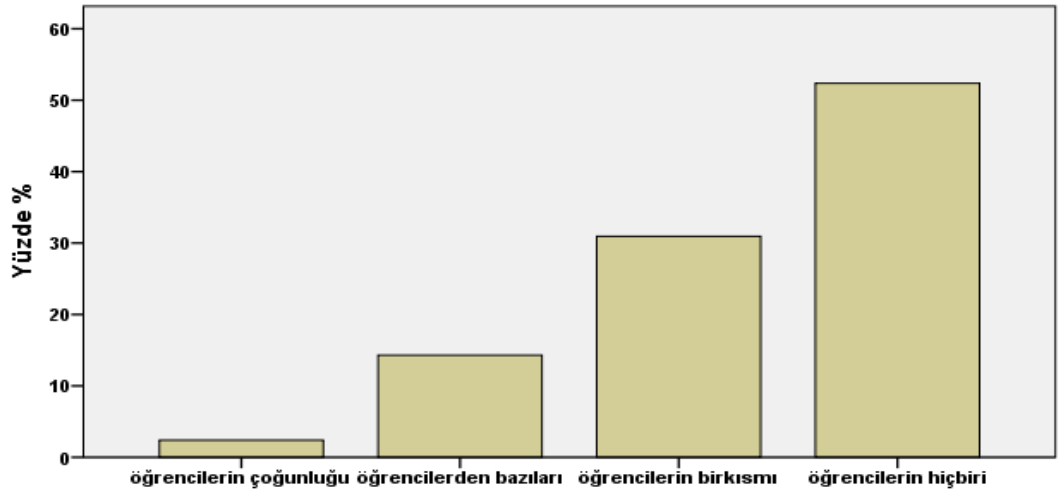
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 64,3 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4524’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu ” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

9. Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.

Tablo 4.6.2.9. Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6667		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	6	14,3	14,3	16,7
öğrencilerin bir kısmı	13	31,0	31,0	47,6
öğrencilerin hiçbiri	22	52,4	52,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.9.

9. Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.

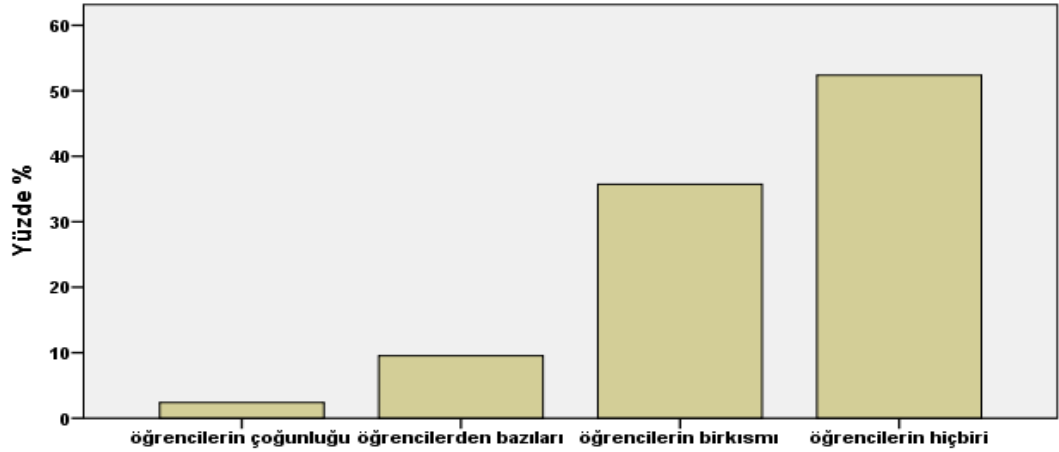
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.

Tablo 4.6.2.10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6190		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	47,6
öğrencilerin hiçbiri	22	52,4	52,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.10.

10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.

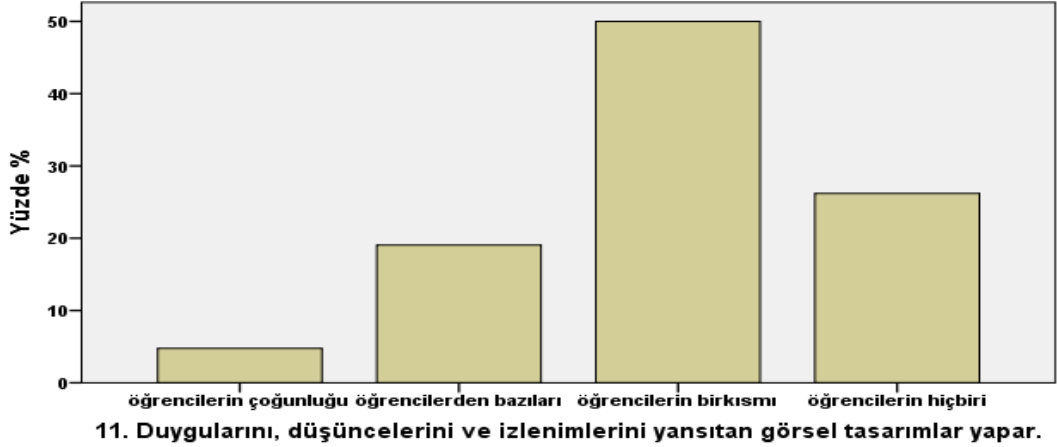
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6190’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

11. Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.6.2.11. Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,0238		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
öğrencilerden bazıları	8	19,0	19,0	23,8
öğrencilerin bir kısmı	21	50,0	50,0	73,8
öğrencilerin hiçbiri	11	26,2	26,2	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.11.

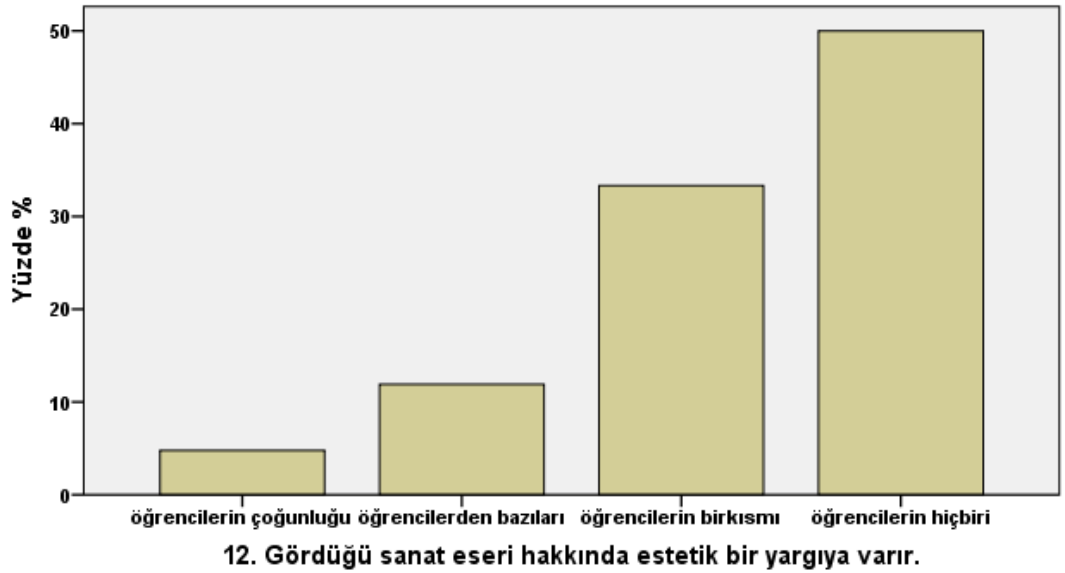
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0238’dir. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %23,8 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

12. Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.

Tablo 4.6.2.12. Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,7143			
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %	
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	5	11,9	11,9	16,7
	öğrencilerin bir kısmı	14	33,3	33,3	50,0
	öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	50,0	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.2.12.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,7143’tür. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %16,7 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

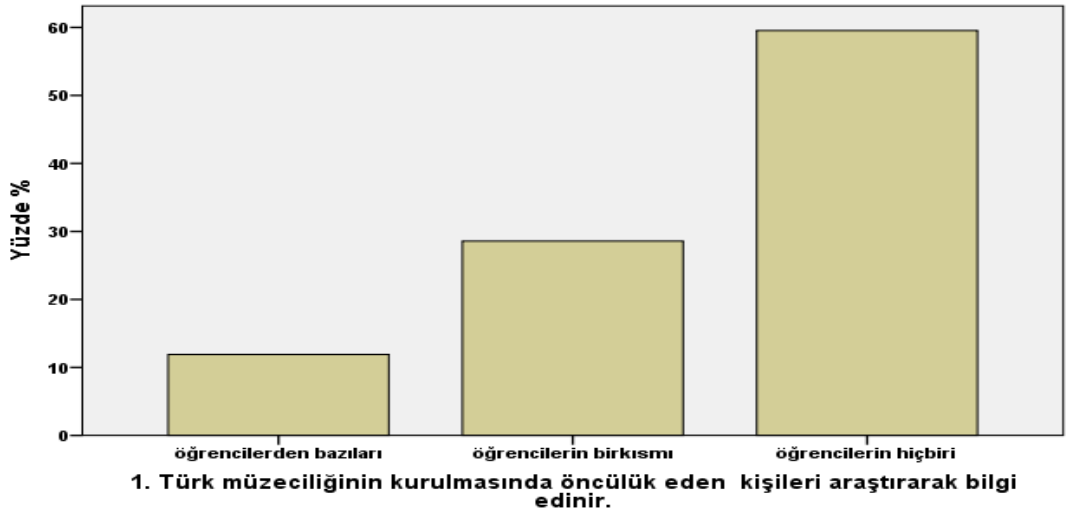
4.6.3. Müzecilik

1. Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.

Tablo 4.6.3.1. Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
Ortalama		1,5238			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		5	11,9	11,9	11,9
öğrencilerin bir kısmı		12	28,6	28,6	40,5
öğrencilerin hiçbiri		25	59,5	59,5	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.1.

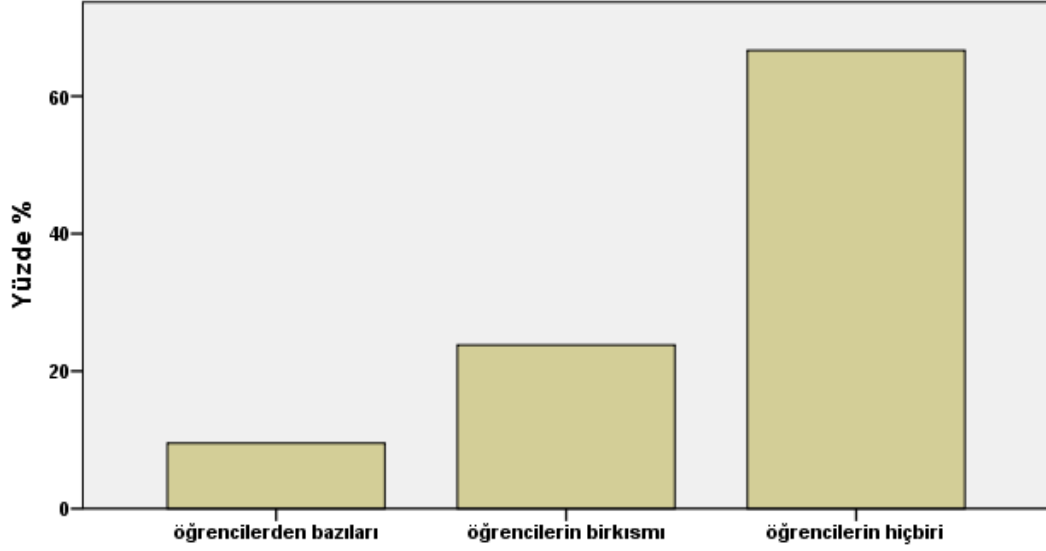
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 59,5 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu ” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.

Tablo 4.6.3.2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,4286			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	9,5
	öğrencilerin bir kısmı	10	23,8	23,8	33,3
	öğrencilerin hiçbiri	28	66,7	66,7	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.2.

2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.

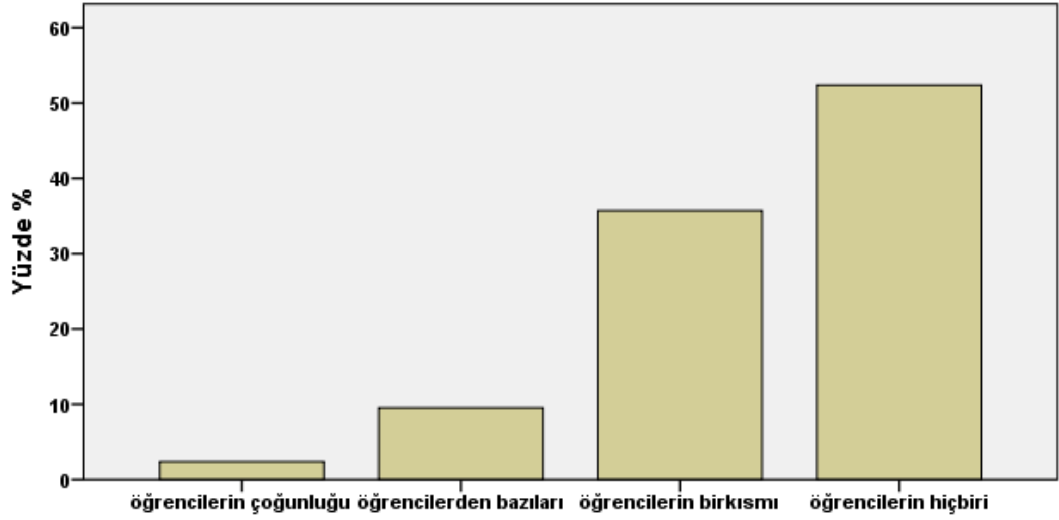
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %66,7 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,4286’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %9,5 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.

Tablo 4.6.3.3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6190		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları	4	9,5	9,5	11,9
öğrencilerin bir kısmı	15	35,7	35,7	47,6
öğrencilerin hiçbiri	22	52,4	52,4	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.3.

3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.

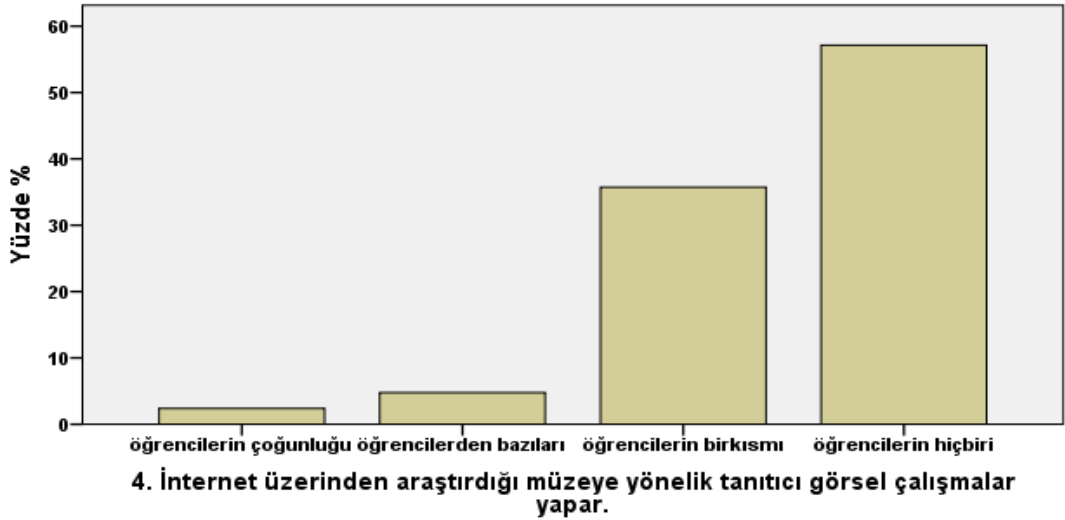
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6190’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

4. İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.

Tablo 4.6.3.4. İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,5238			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerin çoğunluğu		1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerden bazıları		2	4,8	4,8	7,1
öğrencilerin bir kısmı		15	35,7	35,7	42,9
öğrencilerin hiçbiri		24	57,1	57,1	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.4.

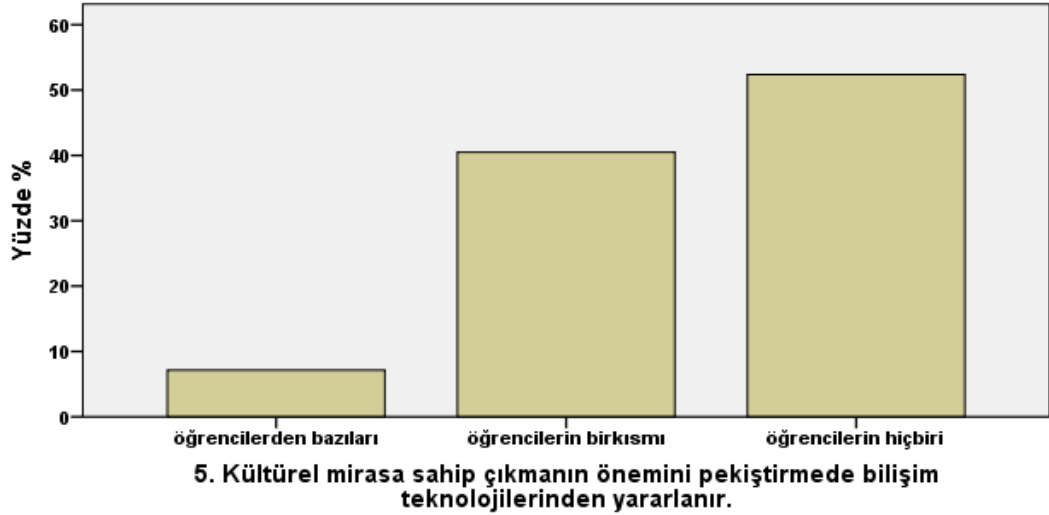
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 57,1 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5238’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler” seçeneğine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

5. Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanılır.

Tablo 4.6.3.5. Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanılır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,5476			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
öğrencilerden bazıları		3	7,1	7,1	7,1
öğrencilerin bir kısmı		17	40,5	40,5	47,6
öğrencilerin hiçbiri		22	52,4	52,4	100,0
Toplam		42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.5.

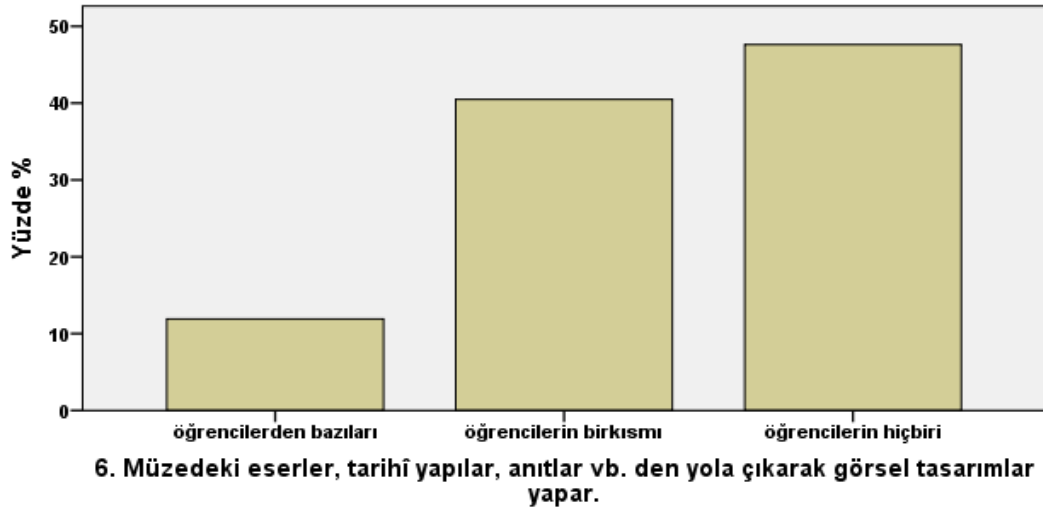
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “**Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanılır.**” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 52,4 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,5476’dır. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelerle bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %7,1 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

6. Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

Tablo 4.6.3.6. Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		1,6429		

Grafik 4.6.3.6.

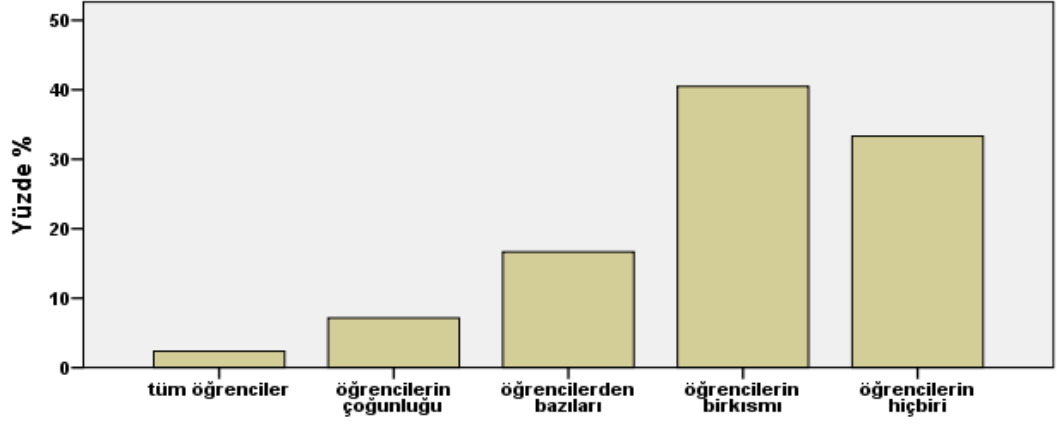
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 47,6 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6429’dur. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

7. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

Tablo 4.6.3.7. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

N	Katılan öğretmen sayısı	42		
	Kayıp veri	0		
Ortalama		2,0476		
	Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
tüm öğrenciler	1	2,4	2,4	2,4
öğrencilerin çoğunluğu	3	7,1	7,1	9,5
öğrencilerden bazıları	7	16,7	16,7	26,2
öğrencilerin bir kısmı	17	40,5	40,5	66,7
öğrencilerin hiçbiri	14	33,3	33,3	100,0
Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.7.

7. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.

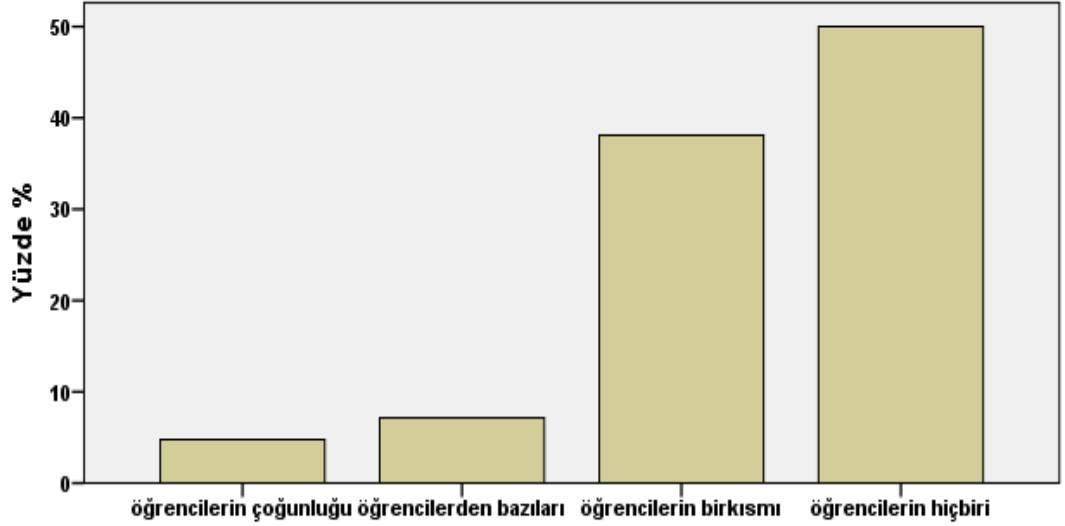
Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; “Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.” maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri % 40,5 ile “öğrencilerin bir kısmı” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 2,0476’dır. Bu ise düşük bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %26,2 olduğu görülmektedir.

8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.

Tablo 4.6.3.8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.

N	Katılan öğretmen sayısı	42			
	Kayıp veri	0			
	Ortalama	1,6667			
		Sıklık	Yüzde %	Geçerli Yüzde %	Birikimli Yüzde %
	öğrencilerin çoğunluğu	2	4,8	4,8	4,8
	öğrencilerden bazıları	3	7,1	7,1	11,9
	öğrencilerin bir kısmı	16	38,1	38,1	50,0
	öğrencilerin hiçbiri	21	50,0	50,0	100,0
	Toplam	42	100,0	100,0	

Grafik 4.6.3.8.

8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.

Yukarıdaki tablo ve grafikler incelendiğinde; **“Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.”** maddesine katılımcı öğretmenlerden 42 (% 100) sinin cevap verdiği; verilen cevaplardan en yüksek değeri %50,0 ile “öğrencilerin hiçbiri” seçeneğinin aldığı görülmektedir. Tüm seçeneklerin ortalaması ise 1,6667’dir. Bu ise **çok düşük** bir değer olarak yorumlanmaktadır. Birikimli yüzdelere bakıldığında eğitim açısından kabul edilebilir maddelerin yüzdeleri toplamının %11,9 olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” seçeneklerine kimsenin oy vermemiş olmasıdır.

Tüm kazanımların genel ortalaması 1,864'tür. En düşük değer alan madde 1,3333' ile "(M5_3) Restorasyon ve konservasyon kavramlarını tanır." kazanımı olmuştur. En yüksek değeri ise "(B4_14) Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır." kazanımı almıştır. Buradan öğretmen görüşlerine dayalı olarak; sayısal anlamda en az öğrencinin edinebildiği kazanımın "(M5_3) Restorasyon ve konservasyon kavramlarını tanır." kazanımı, yine sayısal anlamda en çok öğrencinin edinebildiği kazanımın ise "(B4_14) Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır." kazanımının olduğunu söyleyebiliriz.

Anket verileri dikkatli bir şekilde incelendiğinde dördüncü sınıflarda 1, beşinci sınıflarda 2, altıncı sınıflarda 1, yedinci sınıflarda 1, sekizinci sınıflarda 1 kazanımın eğitim açısından kabul edilebilir bir değer olabilecek 3 puan (öğrencilerden bazıları) ortalamasını aldığını; dördüncü sınıflarda 14, beşinci sınıflarda 7, altıncı sınıflarda 1, yedinci sınıflarda 6, sekizinci sınıflarda 4 kazanımın eğitim açısından kabul edilebilir bir değer olamayacak 2 puan (öğrencilerin bir kısmı) ortalamasını aldığı; dördüncü sınıflarda 11, beşinci sınıflarda 13, altıncı sınıflarda 20, yedinci sınıflarda 23, sekizinci sınıflarda 22 kazanımın ise eğitim açısından hiçbir zaman kabul edilemeyecek bir değer olan 1 puan (öğrencilerin hiçbirisi) ortalamasını aldığı görülmektedir. **Yukarıdaki öğretmen görüşlerinden elde edilen veriler ışığında, bu kazanımların sanat eğitimi için zihinsel engelli öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı yorumu çıkmaktadır.**

4.7. Cinsiyete Göre T- Testi Sonuçları.

Tablo 4.7.1. Cinsiyetiniz nedir?

cinsiyetiniz nedir?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
kadın	24	1,8686	,60777	,12406
erkek	14	1,8204	,42938	,11476

Tablo 4.7.2. Cinsiyete Göre T-Testi

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	2,081	,158	,261	36	,796	,04823	,18499	-,32694	,42340
Equal variances not assumed			,285	34,505	,777	,04823	,16900	-,29503	,39149

Görüldüğü gibi t-testinin "Sig.(2-tailed)" değeri $0,796 > 0.05$ olduğu için görsel sanatlar ders kazanımlarını zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri kadın ya da erkek olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.8. Branşa Göre T-Testi Sonuçları.

Tablo 4.8.1. branşınız nedir?

branşınız nedir?	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
görsel sanatlar	15	1,9747	,59376	,15331
Özel eğitim sınıf öğretmenliği	27	1,8666	,52214	,10049

Tablo 4.8.2. Branşa Göre T-Testi

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					
	F	Sig.	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
							Lower	Upper
Equal variances assumed	,940	,338	40	,544	,10809	,17656	-,24875	,46493
Equal variances not assumed			26,027	,560	,10809	,18330	-,26868	,48486

Görüldüğü gibi t-testinin "Sig.(2-tailed)" değeri $0,544 > 0.05$ olduğu için görsel sanatlar ders kazanımlarını zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri görsel sanatlar ya da özel eğitim sınıf öğretmeni branşında olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

5.BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri ortalama değerler üzerinden yorumlandığında şu sonuçlara ulaşılmaktadır.

Zihin engelli öğrencilerin görsel sanatlar ders kazanımlarını edinme dilimleri ve sayıları.

Tablo 5.1.

Kazanımları edinme oranı	Kazanın sayısı
Tüm öğrenciler %100	0
Öğrencilerin çoğunluğu%70	0
Öğrencilerden bazıları %50	6
Öğrencilerin bir kısmı %30	32
Öğrencilerden hiçbiri %0	90

Araştırmaya katılan öğretmenler: görsel sanatlar ders kazanımlarını, zihin engelli öğrencilerin, eğitim açısından kabul edilebilir bir oranı temsil eden “tüm öğrenciler ve öğrencilerin çoğunluğu” düzeyinde, 128 kazanımın hiçbirini edinemediklerini düşünmektedirler.

Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre: 128 kazanım içerisinde sadece 6’sının orta bir değer olan 3 puan “öğrencilerden bazıları” düzeyinde öğrenciler tarafından kazanılabildiği sonucu ortaya çıkarken, 32 kazanımın eğitim açısından kabul edilebilir bir değer olamayacak 2 puan (öğrencilerin bir kısmı) düzeyinde; 90 kazanımın ise eğitim açısından hiçbir zaman kabul edilemeyecek bir değer olan 1 puan (öğrencilerin hiçbiri) ortalamasını aldığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Rakamlar dikkatlice incelendiğinde aradaki uçurum çok net bir şekilde görülmektedir.

1. Elde edilen veriler incelendiğinde, görsel sanatlar dersinin temelini oluşturan ve tüm görsel sanatlar eğitimin üzerinden şekillendiği, mevcut görsel sanatlar ders kazanımlarını, eğitim açısında kabul edilebilir öğrenci sayısı ya da oranı tarafından

kazanılmadığı; bu nedenle de zihin engelli öğrencilere uygun olmadığı sonucu çıkmaktadır.

2. Görsel sanatlar ders kazanımlarının zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri görsel sanatlar ya da özel eğitim sınıf öğretmeni branşında olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

3. Görsel sanatlar ders kazanımlarının zihin engelli öğrencilerin kazanma oranlarına yönelik öğretmen görüşleri kadın ya da erkek olmalarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

5.2. Öneriler

1. Görsel sanatlar eğitiminin: fiziksel ve zihinsel gelişime katkı sağlaması toplumsallaşmaya katkı sağlaması, bağımsız yaşam becerilerinin edinimi, el-göz-beyin koordinasyonunu geliştirmesi, konsantrasyon yapısını artırması, başarı duygusunu tattırması, öz-güven kazandırması, iletişim, çalışma ve kişisel alanlardaki **sosyal yaşam becerilerinin** edinimine katkı sağlaması, devinsel, bilişsel ve dil ve konuşma, öz-bakım alanlarındaki **günlük yaşam becerilerinin** edinimine katkı sağlaması, iş-çalışma düzeni ve mesleki hazırlık alanlarındaki mesleki eğitime el becerisinin gelişimine katkı sağlaması vb. gibi zihin engelli öğrencilerin gelişim ve eğitim alanlarına yaptığı katkı göz önüne alındığında bu alandaki potansiyel gücün etkin bir şekilde kullanılabilmesi için zihin engelli öğrencilerin özel durumları dikkate alınarak özel bir görsel sanatlar eğitim programı hazırlanması önerilir.

2. Bu program hazırlanırken bir alan ile yetinmeyip her iki alandan uzman fikirleri alınabilir.

3. Yine bu program hazırlanırken alanda deneyimi olmayan akademisyenlerle yetinmeyip alanda yeteri kadar deneyimi olan öğretmenlerin de fikirleri alınabilir.

4. Zihin engelli öğrencilere görsel sanatlar dersi veren öğretmenlere özel eğitim dersleri verilebilir.

5. Üniversitelerde görsel sanatlar öğretmeni yetiştiren fakültelerde özel eğitim dersleri konulabilir.

6. Öğrencileri görsel sanatların kavramsal terimleri ile sıkı bir müfredat yerine sanatın mutlu edici geliştirici ve eğitici yönünü ön plana çıkaran bir müfredat geliştirilebilir.

7. Bu araştırma Türkiye'deki tüm özel eğitim okullarını kapsayacak şekilde genişleterek uygulanabilir.

KAYNAKLAR

- Bolu, H.(2010). Zihinsel Engelli Çocukların Gelişiminde Sanat Eğitimi Derslerinin Katkısı yüksek lisans tezi T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı
- BÖİB (2008) TC Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Aile Rehberi ‘Zihinsel Özürlüler’ Özel Gereksinimi Olan Ailelere Psiko-Sosyal Destek Aile Eğitim Serisi3 baskı Semih Ofset 2008
- Eripek S. (2005) Zeka Geriliği baskı Kök yayıncılık Ankara Eylül 2005
- Ersoy ve Avcı (2001) Özel Gereksinimi Olan Çocuklar Ve Eğitimleri ‘Özel Eğitim’ baskı Kaptan Ofset Ağustos 2001
- Gögebakan Y. (2012) İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi İçin Bir Değerlendirme Modeli Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2012, 31(2), 57-80
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/omuefd/article/download/5000035663/500034586> adresinden 09-01-2015 tarihinde saat 20:18 de alınmıştır.
- Kaya, Saniye Ünal (2007) Görsel Sanatlar Eğitiminin Zihin Engelli Öğrencilerin Eğitimine Katkısı TC. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
- MEB (2006) Milli Eğitim Bakanlığı İlk Öğretim Genel Müdürlüğü Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Ankara 2006
<http://egitim.beun.edu.tr/cv/tozsoy/wp-content/uploads/sites/37/2013/11/2006-351gorselsanatlar.pdf> adresinden 09 01 2015 tarihinde saat 21:05 te alınmıştır.
- MEB (2010) Milli Eğitim Bakanlığı İlk Öğretim Genel Müdürlüğü Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Öğretmen Kılavuz Kitabı devlet kitapları üçüncü baskı İstanbul 2010
- MEB (2012) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/10111226_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeligi_son.pdf adresinden 16/ 01/ 2015 tarihinde saat 19:18 de alınmıştır
- MEB (2014) Milli Eğitim Bakanlığı İlk Öğretim Genel Müdürlüğü Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Öğretmen Kılavuz Kitabı Devlet Kitapları yedinci baskı 2014
<http://img.eba.gov.tr/651/467/701/dcf/136/ec4/d7a/aea/29d/079/ed2/a2a/e2e/1e8/025/651467701dcf136ec4d7a/aea29d079ed2a2ae2e1e8025.pdf> adresinden 01/ 01/ 2015 tarihinde saat 14:57 de alınmıştır.
- MEB, mevzuat. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html 08/02/2015 tarihinde saat 03:25 te alınmıştır.

- Özyürek, M. (1999). Bireysel Farklılığa Psikolojik Yaklaşımlar, Karatepe Yayınları Ekim 1999
- Özyürek, M. (2005). Bireysel Farklılıkları İnceleme Yaklaşımları, Ankara: Kök Yayıncılık
- Salderay, B. (2008) Türkiye'deki Zihin Engelliler İş Okullarında Görsel Sanatlar Dersinin Öğrencilerin Beceri, Davranış Ve Meslek Edinimindeki Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri doktora tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
- TTKB (2013) T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlkokul Ve Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1 - 8. Sınıflar) Ankara 2013.
http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/programlar/ilkogretim/ilk_orta_gorselsanatlari.pdf adresinden 01-01-2015 saat 14:39 da alınmıştır.
- Turan, A. (2004) Zihinsel Engellilerde Resim Eğitimi Yüksek Lisans Tezi T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim - İş Öğretmenliği Bilim Dalı
- Wikipedia http://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%B6rsel_sanatlar adresinden 10 01 2015 saat 15:15'te alınmıştır

<http://gorselsanatlarnedir.com/#ixzz3OEcowXyD> adresinden 08 01 2015 tarihinde saat 15: 08 de alınmıştır

EKLER

EK 1 Anket örneği

Sayın Meslektaşım,

Görsel sanatlar ders kazanımlarının zihinsel engelli öğrencelere uygunluğuna yönelik öğretmen görüşleri konulu yüksek lisans tezi hazırlamaktayım. Yapmakta olduğum bu tez çalışması sonucunda zihinsel engelli öğrencilere daha iyi bir görsel sanatlar dersi vermeye yönelik veriler elde etmeyi amaçlamaktayız. Bu çalışmamda anket sorularına vereceğiniz cevaplarla bana yardımcı olduğunuz için şimdiden teşekkür ederim.

Aşağıdaki verilmiş olan anket MEB'in belirlemiş olduğu görsel sanatlar ders kazanımları esas alınarak hazırlanmıştır.

Vereceğiniz tüm bilgiler gizli kalacaktır.

Katılımcı bilgileri :

Cinsiyeti: Kadın () Erkek () Tarih

Branşı:

Çalıştığı Okulun Adı:.....

.....

Okulun Bulunduğu Şehir:.....

Anketi doldurduktan sonra lütfen resitdurgun@hotmail.com adresine gönderiniz

Aşağıda verilen sorular zihinsel engelli öğrencilerin ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirebildiklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen uygun tek seçeneği (X) ile işaretleyiniz.		%100	%70	%50	%30	%0
Tüm etkinlikler yapıldıktan sonra öğrenciler aşağıda verilen görsel sanatlar ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirirler		Tüm öğrenciler	Öğrencilerin Çoğunluğu	Öğrencilerden Bazıları	Öğrencilerin Bir kısmı	Öğrencilerin Hicbiri
KAZANIMLAR 4. sınıf						
Görsel sanatlarda biçimlendirme						
B4_1	1.Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.					
B4_2	2.Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.					
B4_3	3.Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.					
B4_4	4.Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.					
B4_5	5.Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.					
B4_6	6.Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.					
B4_7	7.Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.					
B4_8	8.Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.					
B4_9	9.İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.					
B4_10	10.Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.					
B4_11	11.Nesnelerin farklı bakış açılarıyla görülebileceğini fark eder.					
B4_12	12.Görsel çalışmalarında doğal ve yapay nesnelerden yararlanabileceğinin farkına varır.					
B4_13	13.Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.					
B4_14	14.Çalışmalarını sergilemekten ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaları izlemekten zevk alır.					
Görsel sanatlar kültürü						
K4_1	1.İki ve üç boyutlu görsel sanat eserlerini ayırt eder.					
K4_2	2.Üç boyutlu eserlere farklı yönlerden bakıldığında, değişik görünümleri olduğunu fark eder.					
K4_3	3.Yaşamdaki her varlığın kendine özgü bir güzelliği olduğunu kabul eder.					
K4_4	4. Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününü ifade, biçim, renk, özgünlük bakımından inceler.					
K4_5	5.Yöresel el sanatları ürünlerinin hangi açıdan önemli olduğunu tespit eder.					
K4_6	6.Bulunduğu yöreye ait bir el sanatı ürününden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.					
K4_7	7.Resim ile fotoğraf arasındaki farkı bilir.					
Müzecilik						
M4_1	1.Yakın veya uzak çevresinde bulunan ören yeri, tarihî eser, anıt gibi yerlerin özelliği hakkında ön bilgi edinir.					
M4_2	2.Müzelerin içerdiği eserlere göre Resim Müzesi, Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve Bilim Müzesi gibi sınıflandırıldığını fark eder.					
M4_3	3.Ören yeri, tarihî eser, anıtlar ve müzelerden yola çıkarak iki veya üç boyutlu görsel tasarımlar yapar.					
M4_4	4.Orijinal eser ile röprodüksiyon arasındaki farkı bilir.					
M4_5	5.Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.					

Aşağıda verilen sorular zihinsel engelli öğrencilerin ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirebildiklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen uygun tek seçeneği (X) ile işaretleyiniz.		%100	%70	%50	%30	%0
Tüm etkinlikler yapıldıktan sonra öğrenciler aşağıda verilen görsel sanatlar ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirirler		Tüm öğrenciler	Öğrencilerin Çoğunluğu	Öğrencilerden Bazıları	Öğrencilerin Bir kısmı	Öğrencilerin Hicbiri
KAZANIMLAR 5. sınıf						
Görsel sanatlarda biçimlendirme						
B5_1	1.Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.					
B5_2	2.Renklerin ışığa göre değiştiğini fark eder.					
B5_3	3.Bir rengin değerlerini kullanarak resim yapar.					
B5_4	4.Renklerin duygu ve düşüncelerle ilişkisini tartışır.					
B5_5	5.Doğal ve yapay (üretilmiş) nesneleri ayırt eder.					
B5_6	6.Çevresindeki benzer biçimlere örnekler verir.					
B5_7	7.Çevresindeki biçim zıtlıklarının neler olabileceğini tartışır.					
B5_8	8.Çevresindeki örneklerden yola çıkarak merkezî ve simetrik dengeyi fark eder.					
B5_9	9.İki ve üç boyutlu çalışmalarında çizgileri kullanmaktan haz alır.					
B5_10	10.Üç boyutlu basit geometrik biçimlerle inşa yapar.					
Görsel sanatlar kültürü						
K5_1	1. Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.					
K5_2	2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir.					
K5_3	3. Beğenilerin zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder.					
K5_4	4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihî güzellikleri tanır.					
K5_5	5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar.					
K5_6	6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır.					
K5_7	7. Sanatçı-zanaatçı ayrımını yapar.					
Müzecilik						
M5_1	1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar.					
M5_2	2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır.					
M5_3	3. “Restorasyon” ve “konservasyon” kavramlarını tanır.					
M5_4	4. Gördüğü tarihî eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.					
M5_5	5. Ülkemizin müze, ören yeri tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.					

Aşağıda verilen sorular zihinsel engelli öğrencilerin ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirebildiklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen uygun tek seçeneği (X) ile işaretleyiniz.		%100	%70	%50	%30	%0
Tüm etkinlikler yapıldıktan sonra öğrenciler aşağıda verilen görsel sanatlar ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirirler		Tüm öğrenciler	Öğrencilerin Çoğunluğu	Öğrencilerden Bazıları	Öğrencilerin Bir kısmı	Öğrencilerin hiçbir
KAZANIMLAR 6. sınıf						
Görsel sanatlarda biçimlendirme						
B6_1	1. Nokta ve çizgi etkisini üç boyutlu çalışmalarında kullanır.					
B6_2	2. Sanatçıların, mekânı belirtmek için ışık ve gölgeyi nasıl kullandığını tartışır.					
B6_3	3. Kompozisyonlarında üç boyutluluk etkisi yaratmada ışık ve gölgeyi kullanır.					
B6_4	4. Sanat eserlerindeki denge unsurunu tartışır.					
B6_5	5. Duygu ve ruh hâllerini yansıtmada renklerin etkili olduğunu fark eder.					
B6_6	6. İki ve üç boyutlu çalışmalarında benzerlik, zıtlık ve tekrarları kullanır.					
B6_7	7. Her rengin bir leke değeri olduğunu fark ederek renklerin açık-orta-koyu değerleri ile kompozisyonlar yapar.					
B6_8	8. Çalışmalarında diğer alanların müzik, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi ürünlerinden esinlenir.					
B6_9	9. Çalışmalarını sergilemekten ve başkalarının sergilediği çalışmaları izlemekten mutluluk duyar.					
Görsel sanatlar kültürü						
K6_1	1. “Sanat eseri” ve “endüstri ürünü” arasındaki farkı söyler.					
K6_2	2. Ulusal kültür mirasımızdan örnekler verir.					
K6_3	3. Ulusların tanınmasında güzel sanatların önemini tartışır.					
K6_4	4. Ulusal kültürü yansıtan ve tanıtan görsel çalışmalar yapar.					
K6_5	5. Gösterilen sanat eserinde anlatılan ve anlatılması mümkün olan fikirler ve duyguları tahmin eder.					
K6_6	6. Gösterilen sanat eserlerinden edindiği izlenimlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.					
K6_7	7. Sanattaki niteliği insan eli ve duyarlılığının belirlediğini fark eder.					
K6_8	8. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzelliği karşılaştırır.					
Müzecilik						
M6_1	1. Müzedeki eserlerle, bu eserlerin ait oldukları dönemlerdeki sanat anlayışı arasında ilişki kurar.					
M6_2	2. Değişik kültürle saygı duyar.					
M6_3	3. Eserler aracılığıyla Anadolu uygarlıklarını tanır.					
M6_4	4. Görsel tasarımlarında Anadolu uygarlıklarına ait eserlerden yararlanır.					
M6_5	5. Müzedeki eserlerden yola çıkarak çeşitli görsel tasarımlar yapmanın kendi kültür birikimine katkısını tartışır.					
M6_6	6. Ülkemizin müze, öğren yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.					

Aşağıda verilen sorular zihinsel engelli öğrencilerin ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirebildiklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen uygun tek seçeneği (X) ile işaretleyiniz.		%100	%70	%50	%30	%0
Tüm etkinlikler yapıldıktan sonra öğrenciler aşağıda verilen görsel sanatlar ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirirler		Tüm öğrenciler	Öğrencilerin Çoğunluğu	Öğrencilerden Bazıları	Öğrencilerin Bir kısmı	Öğrencilerin Hiçbiri
KAZANIMLAR 7. sınıf						
Görsel sanatlarda biçimlendirme						
B7_1	1. Çeşitli sanat alanlarının şarkı, türkü, şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar.					
B7_2	2. Nesne ve figürlerin geometrik biçimleri olduğunu algılar.					
B7_3	3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.					
B7_4	4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.					
B7_5	5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir.					
B7_6	6. Kompozisyonlarında renk armonilerinden yararlanır.					
B7_7	7. Pozitif ve negatif biçimlerin ilişkisini kurar.					
B7_8	8. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.					
B7_9	9. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.					
Görsel sanatlar kültürü						
K7_1	1. Doğanın, sanat eserinin oluşumundaki rolünü örnekler vererek açıklar.					
K7_2	2. Duyguların sanatsal yaratıcılığa katkısını fark eder.					
K7_3	3. Sanat eserlerindeki soyut ve somut ifade biçimlerini ayırt eder.					
K7_4	4. Grafik tasarım ürünlerinde sembol, işaret, renk ve lekelerin işlevlerini ayırt eder.					
K7_5	5. Piktogramların evrensel görsel semboller olarak günlük yaşamdaki önemini kavrar.					
K7_6	6. Gösterilen eserin konusunu göz önünde bulundurarak sanatçının çevresinden nasıl etkilendiğini tartışır.					
K7_7	7. Sanat eserinin toplumla sanatçısı arasında bir iletişim aracı olduğunu fark eder.					
K7_8	8. İlgi duyduğu sanat eserleri ve sanatçılar hakkında araştırma yapar.					
K7_9	9. Güzellik kavramının ölçütlerinin kültürlere göre farklılaşabileceğini değer sistemine katar.					
K7_10	10. Yaşadığı çevrenin yöresel özelliklerinden esinlenerek görsel tasarımlar yapar.					
Müzecilik						
M7_1	1. Müzelerin, ulusal ve evrensel kültür ürünlerinin geçmişten geleceğe taşındığı mekânlar olduğunu kavrar.					
M7_2	2. Ulusal kültürümüze sahip çıkmanın önemini kabul eder.					
M7_3	3. Tarihî eserlerin ve kültürün taşıyıcısı niteliğindeki sanat eserlerinin kayıt altına alınma sınır gerekliliğini ve önemini fark eder.					
M7_4	4. Sanat eserinin özelliklerini kavrar.					
M7_5	5. Tarihî eserlerin özelliklerini açıklar.					
M7_6	6. Tarihî eser ile sanat eserinin özellikleri arasındaki farkı belirler.					
M7_7	7. İlgi duyduğu sanat eserleri hakkında araştırma yapar.					
M7_8	8. Tarihî eserlerimize sahip çıkılmasının herkes için bir ulusal görev olduğunu benimser.					
M7_9	9. Kültürel miras olan eserlerin, kaçakçılığının sonuçlarını tartışır.					
M7_10	10. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.					
M7_11	11. Tarihî eserlerin müzelere teslim edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşır.					

Aşağıda verilen sorular zihinsel engelli öğrencilerin ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirebildiklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen uygun tek seçeneği (X) ile işaretleyiniz.		%100	%70	%50	%30	%0
Tüm etkinlikler yapıldıktan sonra öğrenciler aşağıda verilen görsel sanatlar ders kazanımlarını ne oranda gerçekleştirirler		Tüm öğrenciler	Öğrencilerin Çoğunluğu	Öğrencilerden Bazıları	Öğrencilerin Bir kısmı	Öğrencilerin Hicbiri
KAZANIMLAR 8. sınıf						
Görsel sanatlarda biçimlendirme						
B8_1	1. Şiir, öykü, masal, efsane, mitoloji, karikatür gibi çeşitli alanların ürünleri ile ilişki kurarak görsel biçimlendirme çalışmaları yapar.					
B8_2	2. Görsel çalışmalarında ton derecelendirmeleri ile derinlik etkisi oluşturur.					
B8_3	3. Sanatsal düzenleme ilkelerinden yararlanarak özgün kompozisyonlar oluşturur.					
B8_4	4. Coğrafi ve kültürel etkenlerin renk seçimindeki belirleyici rolünü tartışır.					
B8_5	5. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder.					
B8_6	6. Çizgilerin kişiye özgü olduğunu kavrar.					
B8_7	7. Yaptığı çalışmaları sergilemekten ve çevresindekilerle paylaşmaktan haz alır.					
Görsel sanatlar kültürü						
K8_1	1. Sanatın kendine özgü evrensel bir dili olduğunu kabul eder.					
K8_2	2. Farklı sanat akımları hakkında bilgi edinir.					
K8_3	3. Farklı ifade biçimlerinin sanatın dallarını oluşturduğunu fark eder.					
K8_4	4. Duygu ve düşüncelerini görsel sanatların farklı dalları ile ifade edebileceğini bilir.					
K8_5	5. Karşılaştığı evrensel ve ulusal sanat eserlerinin sanatçılarının yaşam öykülerini öğrenmeye istek duyar.					
K8_6	6. Gösterilen sanat eserindeki görsel biçimlendirme öğelerinin sanatsal düzenleme ilkelerine göre nasıl düzenlendiğini açıklar.					
K8_7	7. Sanat eserlerindeki konu çeşitliliğini sorgular.					
K8_8	8. Görsel sanat eserinin oluşmasında, dönemin düşünce ve inanç sistemlerinin, coğrafi özelliklerinin ve çeşitli olayların etkisini tartışır.					
K8_9	9. Sanatın kültürü aktarma yollarından biri olduğuna ilişkin örnekler verir.					
K8_10	10. Teknolojik gelişmelerin görsel sanatlara etkisini açıklar.					
K8_11	11. Duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini yansıtan görsel tasarımlar yapar.					
K8_12	12. Gördüğü sanat eseri hakkında estetik bir yargıya varır.					
Müzecilik						
M8_1	1. Türk müzeciliğinin kurulmasında öncülük eden kişileri araştırarak bilgi edinir.					
M8_2	2. Seçtiği herhangi bir eserin müzeye ulaşma sürecini araştırır.					
M8_3	3. İnternet üzerinden bir müze ziyareti yapar.					
M8_4	4. İnternet üzerinden araştırdığı müzeye yönelik tanıtıcı görsel çalışmalar yapar.					
M8_5	5. Kültürel mirasa sahip çıkmanın önemini pekiştirmede bilişim teknolojilerinden yararlanır.					
M8_6	6. Müzedeki eserler, tarihî yapılar, anıtlar vb. den yola çıkarak görsel tasarımlar yapar.					
M8_7	7. Ülkemizin müze, öğren yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar.					
M8_8	8. Tarih, kültür ve görsel sanatlar arasındaki ilişkinin farkına varır.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel bilgiler:

Doğum: Malatya 1976

Eğitim : İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Öğretmenliği

Grafik anasanat dalı 2003

2013 ~ 2015 İstanbul Arel Üniversitesi Grafik Tasarım anasanat dalı

(Yüksek Lisans - Tezli)

İş : Görsel Sanatlar Öğretmeni